

ΕΝΑΥΣΜΑ

Περιοδική έκδοση των Αγωνιστικών Κινήσεων
Τεύχος 54 / Φθινόπωρο 2020/ 1.5 €

**Η νεολαία απέναντι σε ένα σύστημα αδιάστακτο.
Το μέλλον μας θα κριθεί στον δρόμο!**

Φοβούνται την οργή μας

Ο φόβος τους να δικαιωθεί

Μας αφήνουν εκτεθειμένους στον υγειονομικό κίνδυνο!

Εν μέσω πανδημίας, ετοιμάζουν νέα μέτρα επίθεσης στην εκπαίδευση

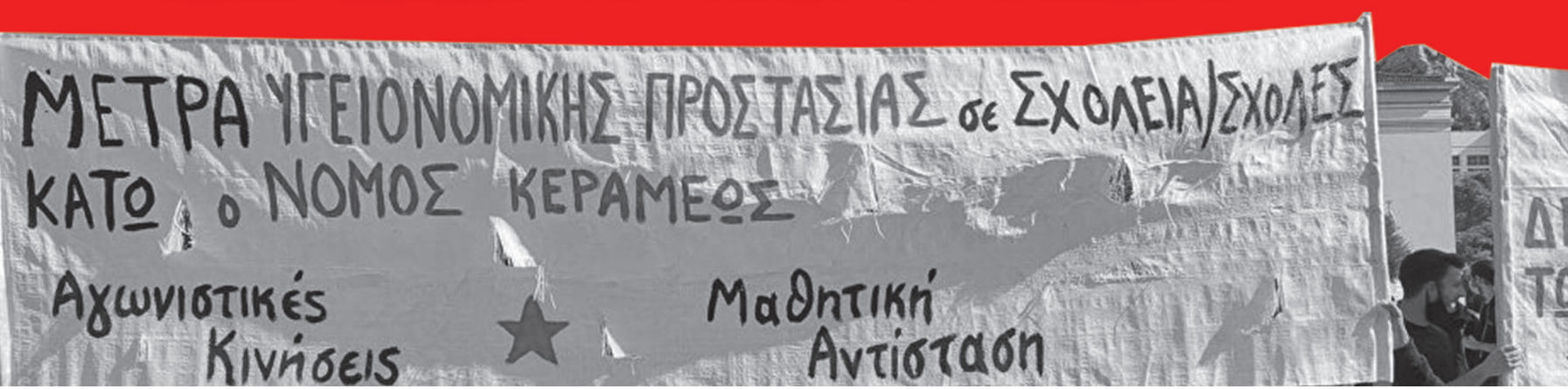
Η “παρωδία” της τηλεκπαίδευσης συνεχίζεται

Κοινός αγώνας μαθητών - φοιτητών - εκπαιδευτικών

ενάντια σε:

- μείωση εισακτέων
- βύση του 10
- τράπεζα θεμάτων
- διαγραφές και όρια φοίτησης
- αξιολόγηση
- μαθητεία
- "διπλά πτυχία", πτυχία - ατομικούς φάκελους προσόντων
- τηλεκπαίδευση

Ανατροπή του πολυνόμου Κεραμέως, όχι σε νέο νομοσχέδιο ταξικών φραγμών και διαλυμένων δικαιωμάτων!

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΕΥΧΟΣ 54
ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ 2020

Αφιέρωμα

Η νεολαία απέναντι σε ένα σύστημα αδίστακτο (11-14)

Αρθρογραφία

- Η καταστρατήγηση του δικαιώματος στην εκπαίδευση (4-5)
- Οι μαθητές στον αγώνα (6)
- Τηλεκπαίδευση: σύγχρονος «δούρειος ίππος» (7)
- Για τη δίκη της Χρυσής Αυγής και τη φασιστικοποίηση (8-9)
- «Άνοιγμα» σχολών εν μέσω κορονοϊού (10)
- Η αντιϊμπεριαλιστική πάλη του Πολυτεχνείου επιτακτικό καθήκον του σήμερα (15)
- Εργασιακός «Μεσαίωνα» και οι αναγκαίες απαντήσεις της νεολαίας (16-17)
- Ελληνοτουρκικοί ανταγωνισμοί και πολεμικοί κίνδυνοι (18-19)

Στήλες

- ΙΣΤΟΡΙΑ: Black Lives Matter (20-21)
- ΚΟΙΝΩΝΙΑ: Ριάλιτι ή Reality (22)

ΕΝΑΥΣΜΑ

Περιοδική έκδοση των
Αγωνιστικών Κινήσεων ΑΕΙ-ΤΕΙ
Αθήνα

βιβλιοκαφέ «Εκτός των Τειχών»,
Γραβιάς 10-12

www.agonistikeskiniseis.org

Θεσσαλονίκη

χώρος νεολαίας και πολιτισμού Σφεντόνα,
Συγγρού 24

<http://resistenciaelotta.blogspot.gr>

Γιάννενα

Αριστερό ΣΤΕΚΙ Νεολαίας,

Κουγκίου 23

<http://agonkiniseis-ia.blogspot.gr>

Ξάνθη

Ρωγήμ. Αριστερός χώρος σκέψης και δράσης,
Μ. Βόγδου 20

<https://rogmixanthi.blogspot.com/>

Ηράκλειο, Κρήτη

Ζάλο. Αριστερός χώρος πολιτικής και πολιτισμού
Χαριλάου Τρικούπη 21

<https://zalosteki.blogspot.com/>

Καθώς και σε Πάτρα, Βόλο, Αλεξανδρούπολη και
άλλες περιοχές στα τραπέζια των
Αγωνιστικών Κινήσεων

Εθνική Τράπεζα, αρ. λογ: 771/743100

IBAN: GR6301107110000071174310079

EDITORIAL

Φόβος, αγωνία, οργή, αγανάκτηση. Συναίσθηματα που γεννάει στην νεολαία η συγκυρία που εκδίδουμε το παρόν τεύχος του περιοδικού μας, πόσο μάλλον με την επιβολή ενός δεύτερου lockdown.

Φόβο που δημιουργεί η υγειονομική απειλή, τη στιγμή που αποκαλύπτεται ξανά με τραγικό τρόπο ότι για το καπιταλιστικό – ιμπεριαλιστικό σύστημα οι ανθρώπινες ζωές είναι αναλώσιμες. Εννιά μήνες μετά την εμφάνιση του πρώτου κρούσματος στη χώρα, μας έχουν αφήσει στο έλεος της πανδημίας. Ενώ οι απλές κλίνες και οι ΜΕΘ για Covid γεμίζουν ήδη, μας κουνάνε το δάχτυλο για την «ατομική ευθύνη». Ενώ οι εργαζόμενοι στα νοσοκομεία εξοντώνονται για να καλύψουν διπλή και τριπλή δουλειά, μας παραμυθιάζουν με τις ανύπαρκτες προσλήψεις τους. Την ίδια στιγμή που στα ΜΜΜ μας επιβιβάζουν όλους «αγκαλιά», βρίσκουν ότι οι πλατείες ήταν η πηγή του κακού. Όμως οι βαριές ευθύνες του συστήματος για τις ζωές που χάνονται δεν μπορούν να κρυφτούν.

Αγωνία που γεννούν οι πολεμικοί κίνδυνοι, καθώς κυκλώνουν την περιοχή μας. Την ώρα που οι εμπρηστές του πολέμου - Αμερικάνοι, Ρώσοι, αλλά και Κινέζοι, Ευρωπαίοι ιμπεριαλιστές - ανταγωνίζονται για την επιρροή και τον έλεγχο χωρών, γίνεται φανερό ότι η «ειρηνοποιός» τους παρέμβαση μυρίζει αιματοκύλισμα κι άλλων λαών. Στο έδαφος αυτό, η ελληνική και η τουρκική αστική τάξη ανταγωνίζονται για ρόλους στο πλαίσιο της εξάρτησής τους από τους «μεγάλους». Αυτό το αντιδραστικό γαϊτανάκι φέρνει μόνο απειλή για την ειρήνη, τη ζωή και τα δικαιώματά μας, όσο και αν προσπαθούν να μας μιλήσουν για τα ανύπαρκτα «κοινά συμφέροντα» που τάχα έχουν εκμεταλλευτές και εκμεταλλευόμενοι, να ντύσουν την νεολαία στα χακί από τα 18 και να παρατείνουν τη θητεία.

Οργή απέναντι στην αδίστακτη επίθεση που δέχεται το δικαίωμα στη δουλειά και τις σπουδές. Χωρίς δισταγμό – κι ενώ επιβάλλει σωρό τις απαγορεύσεις – η κυβέρνηση ετοιμάζει το ένα νομοσχέδιο επίθεσης μετά το άλλο. Απλήρωτες υπερωρίες, κατάργηση του 8ωρου, ακόμη περισσότερη δουλειά τις Κυριακές, νέος γύρος χτυπήματος στον συνδικαλισμό και τα όργανα πάλης των εργαζόμενων. Στην εκπαίδευση ετοιμάζει νέους φραγμούς με σκληρότερα ταξικά κριτήρια (προώθηση διαγραφών, μείωση εισακτέων κλπ), νέο χτύπημα στο πτυχίο, ακόμη μεγαλύτερη εντατικοποίηση.

Αγανάκτηση γιατί αντιμετωπίζουν τη νεολαία με ξύλο και καταστολή. Όπου πάει να σηκώσει κεφάλι – έχοντας όλα τα δίκια με το μέρος της – το σύστημα εξαπολύει το βούρδουλα του μπάτσου, χημικά και δακρυγόνα, ακόμη και την τηλεκπαίδευση (υπουργική απόφαση 30/9). Δεν δίστασαν να συλλάβουν δεκαεπταχρόνια για να τρομοκρατήσουν τις μαθητικές καταλήψεις, να χτυπήσουν επανειλημμένα διαδηλωτές υλοποιώντας τον νόμο απαγόρευσης των διαδηλώσεων. Επιβάλλουν νέο lockdown, το οποίο χρησιμοποιούν για να στρώσουν το έδαφος της απαγόρευσης της πορείας του Πολυτεχνείου – και όχι μόνο. Όσο κι αν θέλουν να ξεπλυθούν με τη δικαστική καταδίκη της Χ.Α., η φασιστικοποίηση της κοινωνικής και πολιτικής ζωής εντείνεται με χίλιους τρόπους από το επίσημο αστικό πολιτικό προσωπικό.

Δεν μπορούν να γκρεμίζουν τη ζωή του λαού, το παρόν και το μέλλον και της νεολαίας χωρίς να δημιουργούν τους όρους για νέους ξεσηκωμούς απέναντι στο σύστημα της απανθρωπιάς και της εκμετάλλευσης. Οι αγώνες του λαού της Χιλής, η εξέγερση μέσα από το κίνημα «black lives matter» στις Η.Π.Α., οι μαζικότερες κινητοποιήσεις του λαού της Ινδονησίας απέναντι στην αντεργατική πολιτική, οι διαδηλώσεις στην Πολωνία ενάντια στην απαγόρευση των εκτρώσεων, οι κινητοποιήσεις στην Ισπανία για μέτρα στην υγεία και στην εκπαίδευση, οι μαθητικές καταλήψεις στη χώρα μας και πολλά άλλα παραδείγματα, αποτελούν την άλλη όψη της σημερινής συγκυρίας. Από τη δική μας πλευρά, θέλουμε να συμβάλουμε –μέσα από τις σελίδες του περιοδικού, αλλά όχι μόνο- στη συγκρότηση εστίων πάλης της νεολαίας και του λαού, που αποτελούν ζωτική ανάγκη και μόνη διέξοδο. Οι αγώνες λαού και νεολαίας όχι απλώς δεν πρέπει να μπουκωθούν σε lockdown, αλλά αντίθετα να βρουν δρόμους έκφρασης και πολιτικό εξοπλισμό, να προσδιορίσουν φίλους και εχθρούς, ώστε να σημειωθούν προχωρήματα στον μακρύ, αλλά αναγκαίο δρόμο που έχουμε να διανύσουμε προς ένα ομορφότερο μέλλον.

Η καταστρατήγηση του δικαιώματος στην εκπαίδευση Ο αγώνας μας πιο επίκαιρος από ποτέ!

Συχνά ακούμε, κατά τις διάφορες εξαγγελίες συστημικών εκπροσώπων, πως «πρώτο μας μέλημα είναι η εκπαίδευση». Και πράγματι, διαθέτει μια αρκετά μεγάλη δόση αλήθειας. Η ταχύτητα και η σφοδρότητα της επίθεσης στο συγκεκριμένο πεδίο το αποδεικνύουν, άλλωστε. Ήδη έχουν ψηφιστεί δύο σημαντικά νομοσχέδια που αναλύονται παρακάτω και αλλάζουν το τοπίο στην εκπαίδευση, ενώ αποτελεί κοινή ομολογία πως προετοιμάζονται βαθύτερες τομές, επιβεβαιώνοντας πως «τα χειρότερα δεν ήρθαν ακόμα».

1. Νομοσχέδιο για την αξιολόγηση και τη χρηματοδότηση των ιδρυμάτων

Ήταν η βασική αιτία (μαζί με την κατάργηση του ασύλου) των αγωνιστικών σκιρτημάτων στην αρχή της προηγούμενης χρονιάς. Οι βασικοί του άξονες είναι οι εξής:

Χρηματοδότηση των πανεπιστημίων

Πλέον η χρηματοδότηση των πανεπιστημίων χωρίζεται σε 2 μέρη.

A) Το 80% προκρίνεται με βάση «αντικειμενικά κριτήρια», όπως ο αριθμός των εγγεγραμμένων φοιτητών και η γεωγραφική θέση του τμήματος (αυτό το ποσοστό θα αποτελέσει τη «σταθερή χρηματοδότηση»).

B) Το υπόλοιπο 20% εξαρτάται από την αξιολόγηση που θα λαμβάνει κάθε ίδρυμα, η οποία θα διενεργείται με γνώμονα:

α) Αριθμητική Σχέση Αποφοίτων προς Εισερχόμενους φοιτητές: Σε συνδυασμό με το δυσοίωνα τοπίο που δημιουργείται με τη μείωση εισακτέων (με τις επικείμενες αυξήσεις των βάσεων) και με το εντατικοποιημένο πλαίσιο για τη λήψη του πτυχίου (διαγραφές φοιτητών, φρενήρης ρυθμός σπουδών), πρακτικά «εκβιάζεται» η αύξηση του συγκεκριμένου ποσοστού.

β) Ποιότητα προγραμμάτων σπουδών: Εφαλτήριο για το ξεκίνημα της αναθεώρησης των προγραμμάτων σπουδών σε όλες τις σχολές, με στόχο να «εκσυγχρονιστούν» και να μετατρέψουν την απόκτηση πτυχίου σε άθλο (εισαγωγή «αλυσίδων», προαπαιτούμενων κ.λπ)

γ) Επαγγελματική απορρόφηση φοιτητών: Κριτήριο το οποίο, σε σύνδεση με την κατάσταση στην αγορά εργασίας, θα διευκολύνει κλεισίματα και συγχωνεύσεις των τμημάτων με κακές αξιολογήσεις.

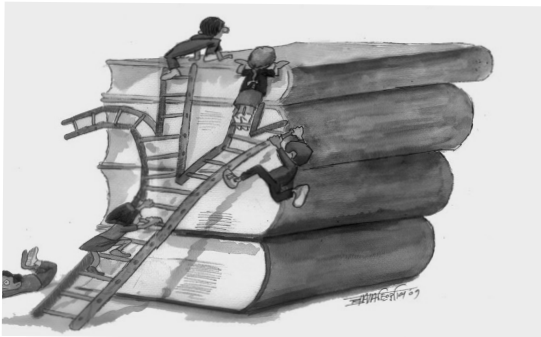
δ) Εξωστρέφεια και ερευνητικά προγράμματα των πανεπιστημίων: Δηλαδή περαιτέρω πρόσδεση στο ξένο κεφάλαιο και κυρίως στον Αμερικάνικο ιμπεριαλισμό. Χαρακτηριστική η δήλωση του πρόξενου των Η.Π.Α στη Θεσσαλονίκη, Γρέγκορι Φλέγκερ: «έχετε το μεγαλύτερο πανεπιστήμιο στα Βαλκάνια (ο.σ το Α.Π.Θ) σε μια πολύ ζωντανή νεανική πόλη που αναζητά επενδύσεις και ευκαιρίες».

Συμπερασματικά, η αξιολόγηση έρχεται να

επιταχύνει την υλοποίηση της αντιλαϊκής πολιτικής κατεύθυνσης των κυβερνήσεων από τα πανεπιστήμια, καθώς σε διαφορετική περίπτωση, μια αρνητική αξιολόγηση συνεπάγεται μείωση της χρηματοδότησης (ή ακόμα και κλείσιμο).

Περί κρατικής χρηματοδότησης και αιτηματολογίας ΚΝΕ, ΕΑΑΚ

Εδώ θέλουμε να σταθούμε σε ένα σημείο. Προμετωπίδα των αιτημάτων της κυρίαρχης αριστεράς είναι η «**αύξηση της κρατικής χρηματοδότησης**». Εύλογα γεννιέται η απορία «πόσο να αυξηθεί η χρηματοδότηση;». Και εκεί είναι που ξεδιπλώνει η ρεφορμιστική αριστερά την ανά-

λυση της, μπαίνοντας σε μια κουβέντα κοστολόγησης εξοπλισμών, εξορθολογισμού κρατικών προϋπολογισμών κλπ, αποδεικνύοντας τη διαχειριστική λογική που τη διαπνέει. Συν τοις άλλοις, αναδεικνύει το ζήτημα της υποχρηματοδότησης των πανεπιστημίων σαν **αναγκαστική οικονομική επιλογή** (λόγω κρίσης ή ύφεσης) ενώ η χαώδης διάσταση μεταξύ της **χρηματοδότησης των πανεπιστημίων (145,8 εκατομμύρια για το 2020)** σε σχέση, για παράδειγμα, με τις δαπάνες πολεμικού εξοπλισμού, αποδεικνύει πως είναι **εξεκάθαρη πολιτική επιλογή!** Τέλος, το αταξικό αίτημα για αύξηση της χρηματοδότησης μπορεί κάλλιστα να ευνοήσει τις τσέπες υψηλόβαθμων στελεχών του πανεπιστημίου (πρυτάνεις, μεγαλοκαθηγητές), όπως συμβαίνει συνήθως, και **δε σημαίνει ότι αυτά τα χρήματα θα πάνε σε στέγασψη, σίτιση, υποδομές και φοιτητικά δικαιώματα**. Είναι λοιπόν ζητούμενο **οι φοιτητές να διεκδικούν απευθείας τα δικαιώματα τους, χωρίς να μπλέκονται σε διαχειριστικά αιτήματα**.

«Εξίσωση» πτυχίων ιδιωτικών κολλεγίων – δημοσίων ΑΕΙ

Οι κάτοχοι πτυχίων ιδιωτικών κολεγίων αλλά και ξένων πανεπιστημίων, προβλέπεται να έχουν τη δυνατότητα εγγραφής στους καταλόγους που θα καταρτιστούν για την πρόσληψη αναπληρωτών και για τον διορισμό μόνιμων εκπαιδευτικών, αν και όποτε αυτός γίνει. Με βάση το νέο προσο-ντολόγιο, οι απόφοιτοι κολλεγίων θα βρίσκονται

Ηλίας Φουτσιλής
HMMY ΑΘ
Σταυρούλα Τζήμα
Ιατρική ΑΠΘ

στον «πάτο» της λίστας (παίρνουν λιγότερα μόρια) χωρίς καμιά προοπτική να δουλέψουν. Πρόκειται για «τυράκι». Οι εξελίξεις αυτές σημαίνουν **χτύπημα/κατακερματισμό των δικαιωμάτων του πτυχίου και εμπέδωση της «δια βίου κατάρτισης**». Το σύστημα, όχι απλά θέλει να διατηρήσει τη σκάλα των βαθμίδων της εκπαίδευσης, διατηρώντας τις διαφορές μεταξύ τους, αλλά και να τις πολλαπλασιάσει-κατακερματίσει σε περισσότερα - και ακόμη πιο απρόσιτα - σκαλοπάτια.

2. Νομοσχέδιο Κεραμέως για τη Β/θμια εκπαίδευση

Κατατέθηκε σε δημόσια διαβούλευση εν μέσω καραντίνας, σύμφωνα με την προσφιλή τακτική των κυβερνήσεων να καταθέτουν εκπαιδευτικά νομοσχέδια-λαϊμψόμους, σε περιόδους με κλειστά σχολεία και σχολές (όπως ο ν. Γαβρόγλου που κατατέθηκε μέσα στις διακοπές του Πάσχα). Μεταξύ άλλων φέρνει:

- **Επαναφορά της Τράπεζας Θεμάτων**
- **Αύξηση του βαθμού προαγωγής από 9.5 σε 10**
- **Αύξηση των εξεταζόμενων μαθημάτων στο Γυμνάσιο (από 4 σε 7), στη Β' και Γ' Λυκείου (ένα επιπλέον μάθημα)**
- **«Εκσυγχρονισμό» των προγραμμάτων σπουδών ήδη από το Νηπιαγωγείο με αυξημένες ώρες διδασκαλίας και επικέντρωση στα Αγγλικά**
- **Θεσπίζεται η αξιολόγηση των σχολικών μονάδων (με βασική στόχευση δυνητικά, την πολυπόθητη αξιολόγηση των εκπαιδευτικών)**
- **Αλλαγή στο καθεστώς μετεγγραφών των φοιτητών. Καθιερώνεται «βάση ακαδημαϊκού κριτηρίου» και αποκλείονται από αυτές αιτούντες μετεγγραφών που έχουν βαθμολογική «απόσταση» – πάνω από 2.750 μόρια**
- **από τη βάση εισαγωγής του κάθε τμήματος**

Τι δρομολογείται;

Παρόλη την πληθώρα των νόμων που έχουν ψηφιστεί, **οι 3 βασικές διατάξεις** (που αποτελούν διαχρονικά “casus belli” για μαθητές, φοιτητές, αλλά και εκπαιδευτικούς) δεν έχουν ακόμα προχωρήσει σε θεσμικό επίπεδο. Πρόκειται για τη **βάση του 10** (και τις αυξημένες εσωτερικές βάσεις εισαγωγής που μπορεί πλέον να καθορίζει κάθε τμήμα), τις **διαγραφές των φοιτητών** (έχουν ακουστεί για v+2, v+3, 2v όρια) και την **αξιολόγηση των εκπαιδευτικών** (η οποία προβλέπεται να ξεκινήσει από την αρχή της επόμενης χρονιάς σύμφωνα με εξαγγελίες του υπουργείου). Παράλληλα έχει ανοίξει κουβέντα για την **ανάπτυξη της τεχνικής εκπαίδευσης** και η υπουργός παιδείας Κεραμέως προανήγγειλε αλλαγές, με κύριες: την καθιέρωση εθνικού συστήματος επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (όπου θα περιλαμβάνονται τα Ε.Σ.Κ,

ΕΠΑ.Σ, ΕΠΑΛ, Ι.Ε.Κ, μεταλυκειακό έτος μαθητείας) και την ίδρυση πρότυπων επαγγελματικών λυκείων, ιεραρχώντας επίσης των θεσμό της μαθητείας αρκετά ψηλά. Μια ακόμη πολυσυζητημένη πρωτόγνωρη διάταξη, αποτελεί η θεσμοθέτηση των λεγόμενων **διπλών πτυχίων**, δηλαδή προγραμμάτων σπουδών όπου ο φοιτητής θα μπορεί να συνδυάσει μαθήματα από δύο παρεμφερείς επιστήμες και στο τέλος να γίνει κάτοχος πτυχίου δύο γνωστικών αντικειμένων.

Ο «πραγματικός» χαρακτήρας της εκπαίδευσης

Κάθε φορά που καταπιανόμαστε με το ζήτημα της εκπαίδευσης και την λυσσαλέα επίθεση του συστήματος σε αυτήν, είναι απαραίτητη η ανάλυση του ρόλου που κατέχει η ίδια στο καπιταλιστικό σύστημα. Η εκπαίδευση αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι του εποικοδομήματος, αυτών δηλαδή των μηχανισμών που κατέχει το σύστημα έτσι ώστε να επιβιώνει και να διαιωνίζεται. Μέσω αυτής, η άρχουσα τάξη βάζει την σφραγίδα της στην κοινωνία: αφενός αναπαράγει την κυρίαρχη ιδεολογία εμπεδώνοντας στις συνειδήσεις της νεολαίας τους αστικούς νόμους και αξίες (βλέπε εκμετάλλευση, ανισότητα και ατομικισμός) και αφετέρου διατηρεί την ταξική διάρθρωση της κοινωνίας αφού μέσα από τα σπλάχνα της «γεννιούνται» το μελλοντικό εργατικό δυναμικό, το τεχνικό προσωπικό, οι επιστήμονες καθώς και τα λιγοστά ανώτερα στελέχη. Με βάση αυτά τα χαρακτηριστικά, είναι ευκολότερο να κατανοηθούν και να ερμηνευτούν οι στοχεύσεις των διάφορων νόμων που διαχρονικά προωθούνται στον τομέα της εκπαίδευσης.

Πανεπιστήμιο όχι για όλους... αλλά μόνο για «λίγους και εκλεκτούς»

Διακαής πόθος των εκάστοτε κυβερνήσεων αποτελεί η αποκοπή της μεγαλύτερης μερίδας της νεολαίας από την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, έναν στόχο που τον εκπληρώνει ορθώνοντας ολόένα και περισσότερους **ταξικούς φραγμούς**. Οι ταξικοί φραγμοί αποτελούν τα **εμπόδια που εγκαθιδρύει το σύστημα απέναντι στα φτωχά λαϊκά στρώματα στον δρόμο τους για την απόκτηση πτυχίου** με κατοχυρωμένα επαγγελματικά δικαιώματα. Σκοπός τους είναι η μετατροπή του πτυχίου σε «μακρινό όνειρο» και ο προσανατολισμός της μεγαλύτερης μερίδας αυτών των νέων στην φθηνή και «ελαστική» εργασία, ώστε να αποτελέσουν «βούτυρο στο ψωμί» του συστήματος. Αυτά τα εμπόδια (κυρίως οικονομικής φύσεως) πετάνε εκτός εκπαιδευτικής διαδικασίας μαθητές ή φοιτητές που δεν μπορούν να ανταπεξέλθουν. Η επίθεση στο δικαίωμα στη δουλειά, που επιταχύνεται εν μέσω πανδημίας (40% επίσημη ανεργία των νέων), μεταφράζεται σε ακόμα μεγαλύτερους ταξικούς φραγμούς στην εκπαίδευση και μείωση αποφοίτων. «Φωτεινό» παράδειγμα αυτής της στόχευσης αποτελεί η **βάση του 10**, ο σκληρότερος ταξικός φραγμός των τελευταίων δεκαετιών, ο οποίος κατά την περίοδο εφαρμογής του το 2006-2009 οδήγησε σε μείωση εισακτέων, κυρίως από φτωχότερα στρώματα που δεν διέθεταν την οικονομική δυ-

νατότητα για «αναβαθμισμένα φροντιστήρια». Στα ίδια πλαίσια κινείται και η εφαρμογή της **τράπεζας θεμάτων**, αφού απορίας άξιον είναι πώς μια οικογένεια που πλήττεται οικονομικά, θα ανταπεξέλθει στα έξοδα των πανελληνίων... τρεις φορές! Χαρακτηριστικά, το 2014, χρονιά εφαρμογής της τράπεζας θεμάτων, υπήρξαν περιοχές όπου έμεινε μετεξεταστέο το 40% των μαθητών. Καθόλου ωστόσο δεν πρέπει να παραβλέπεται και ο ιδεολογικός στόχος της πειθάρχησης της νεολαίας, έτσι ώστε από μικρή ηλικία να συνηθίσει τους εντατικοποιημένους τρόπους ζωής, τις ανισότητες και την υποταγή. Στα πανεπιστήμια, η επιβολή των **διαγραφών** θα αποτελέσει - ίσως και αξεπέραστο - κώλυμα για εργαζόμενους φοιτητές, οι οποίοι υποχρεωτικά έχουν καθυστερήσεις στην απόκτηση του πτυχίου. Σύμφωνα, βέβαια, με δηλώσεις της ίδιας της υπουργού το μέτρο αυτό έχει κυρίως πολιτική στόχευση, αφού θα διδάσκει στους φοιτητές όλων των ετών «να τρέχουν και όχι να περπατάνε» και πιθανό να συνδυαστεί με πειθαρχικά μέτρα, λόγω συμμετοχής σε καταλήψεις, σε αντιγραφή μαθήματος ή σε συνεχόμενες αποτυχίες σε ένα μάθημα (όπως σε περασμένες διατάξεις επί υπουργίας Διαμαντοπούλου).

Μετά το ΕΠΑΛ τι;

Η αποβιομηχάνιση της χώρας και η καταστροφή του πρωτογενούς τομέα έχουν οδηγήσει στον κατακερματισμό της τεχνικής εκπαίδευσης, τομέα που απασχολούσε κυρίως φτωχότερα λαϊκά στρώματα. Πόθος της κυβέρνησης αποτελεί η «αναβάθμιση» της επαγγελματικής εκπαίδευσης, η ανάδειξη της ως έναν τομέα άξιο απασχόλησης και η σύνδεσή της με την αγορά εργασίας, το οποίο θα επιτευχθεί με τον θεσμό της μαθητείας (παρόμοιος με την πρακτική). Αυτή αποτελεί το πρώτο σκαλοπάτι ώστε η νεολαία να αποδεχτεί από νωρίς τον εργασιακό μεσαίωνα για τον οποίο προορίζεται, την απλήρωτη/ ανασφάλιστη εργασία και την μισθωτή σκλαβιά. Καθόλου τυχαία δεν ήταν η συνάντηση του ΣΕΒ με το υπουργείο Παιδείας, έτσι ώστε να επιτευχθεί η κάλυψη των κενών στις βιομηχανίες, όχι με προσλήψεις προσωπικού αλλά με απλήρωτους μαθητευόμενους με τσακισμένα εργασιακά δικαιώματα. Πέρα όμως από αυτά τα «προτερήματα», η «μεταλυκειακή σούπα» διευρύνεται συνεχώς (πιστοποιήσεις ΙΕΚ, μεταλυκειακή τάξη μαθητείας, ΚΕΣ) αποτελώντας επίσης μια «βαλβίδα εκτόνωσης» κομματιού της νεολαίας που πιέζει για μια θέση στο πανεπι-

στήμιο, για πτυχίο που να εξασφαλίζει επαγγελματικά δικαιώματα και την δυνατότητα διεκδίκησης μια θέσης εργασίας με ισότιμους όρους.

Για τα διπλά πτυχία

Ομολογουμένως όταν κάποιος ακούει πως με έναν κύκλο σπουδών θα αποκτήσει πτυχίο σε δύο ειδικότητες φαίνεται σαν μια ευκαιρία ζωής. Ωστόσο, αν αυτή η δυνατότητα αποτελεί το καρότο, το μαστίγιο που βρίσκεται; Το πρόγραμμα σπουδών θα είναι διαμορφωμένο διαφορετικά για τον κάθε φοιτητή, όπως επίσης και τα πτυχία, αλλά κυρίως τα επαγγελματικά δικαιώματα που απορρέουν από αυτά. Η πλήρης εφαρμογή του «διαίρει και βασίλευε», προκειμένου να είναι αδύνατο για τους φοιτητές να συσπειρωθούν και να αγωνιστούν συλλογικά απέναντι στα κοινά τους προβλήματα (καθηγητικές αυθαιρεσίες, καταπάτηση επαγγελματικών δικαιωμάτων). Η κυβέρνηση έτσι με περίτεχνο τρόπο καταφέρνει να εντείνει την επίθεση, τσακίζοντας περαιτέρω τη δυνατότητα οργανωμένης συλλογικής πάλης.

Το πραγματικό «τίμημα» της εκπαίδευσης

Η κυβέρνηση, προωθώντας την **εξωστρέφεια** των ελληνικών πανεπιστημίων, **εισήγγαγε το πρώτο ξενόγλωσσο προπτυχιακό στην Ιατρική ΑΠΘ με δίδακτρα (μόλις 17000/χρόνο)**. Άραγε για πόσο καιρό ακόμα θα μπορούμε να σπουδάσουμε δωρεάν όταν στις διπλανές αίθουσες οι φοιτητές θα πληρώνουν υπέρογκα ποσά; Είναι φανερό ότι μέσω αυτών των προγραμμάτων στρώνεται ο δρόμος για την κατάργηση της δωρεάν εκπαίδευσης και ορθώνεται ένας ανυπέρβλητος ταξικός φραγμός που ελάχιστοι θα μπορούν να υπερπηδήσουν. Σε συνδυασμό ειδικά με την ενδεχόμενη αναθεώρηση του άρθρου 16 και την εξίσωση των δημόσιων πτυχίων με των ιδιωτικών, εντείνεται ο κίνδυνος για εισαγωγή ιδιωτικοοικονομικών κριτηρίων στην δημόσια εκπαίδευση.

Τα δικαιώματά μας με αγώνες κατακτιούνται!

Ως Αγωνιστικές Κινήσεις, υπερασπιζόμαστε το **λαϊκό δικαίωμα** για δημόσια και δωρεάν εκπαίδευση με ανθρώπινους όρους και το θέτουμε ως ζητούμενο του αγώνα, μακριά από συνδιαχειριστικές λογικές κοστολόγησής του και ψευτο-ρεαλισμού όσο αφορά τις «αντοχές της οικονομίας». Δεν αποτελεί υπόθεση της νεολαίας να διαχειριστεί την κρίση που το σύστημα δημιούργησε, ούτε την αδηφάγία του για μεγαλύτερη κερδοφορία. Όσο και αν προσπαθούν να εμπεδώσουν στις λαϊκές συνειδήσεις ότι οι σπουδές «δεν είναι για όλους» και ότι μόνη λύση αποτελεί η φθηνή, «ελαστική» εργασία, η νεολαία και ο λαός έχουν να αποτινάξουν τα σκοτάδια για τα οποία τους προορίζουν, να ξαναπιάσουν τον νήμα των αγώνων μέσω την συλλογικών τους οργάνων και να ξεκινήσουν να παλεύουν στον **άξονα της αντίστασης και διεκδίκησης**.

Οι μαθητές μαζίκα στον αγώνα: συμπεράσματα και καθήκοντα

Νικίτας Ματαλάντης
Μαθητής

Στην αρχή της φετινής χρονιάς, σχεδόν ταυτόχρονα με το άνοιγμα των σχολείων, ξέσπασε ένα μαζικό κίνημα μαθητικών καταλήψεων που διεκδικούσε υγειονομικά μέτρα προστασίας απέναντι στην πανδημία και απόσυρση του νομοσχεδίου-έκτρωμα της Κεραμέως. Φυσικά αυτή η εξέλιξη είναι ιδιαίτερα θετική καθώς εξέφρασε την οργή της νεολαίας, αλλά και όλης της κοινωνίας. Η απήχηση του αγώνα των μαθητών και εκτός των ορίων του σχολείου, έγκειται στην αναγνώριση από το σύνολο του λαού πως είναι και αυτός απροστάτευτος μπροστά πανδημία όπως και εμείς (στοιβαγμένοι σε τμήματα 27 ατόμων, μοναδικό μέσο προστασίας η μάσκα, ελλείψεις στην καθαριότητα κλπ).

Ο δίκαιος χαρακτήρας των αιτημάτων της μαθητικής νεολαίας (ολιγάριθμα τμήματα των 10-15 ατόμων, προσλήψεις καθηγητών-καθαριστών, δωρεάν τεστ COVID για όλους, κατάργηση της τράπεζας θεμάτων και της βάσης του 10) μπορούσε, εν δυνάμει, να πυροδοτήσει αντιστάσεις και εξεγέρσεις και σε άλλα κομμάτια της κοινωνίας. Γι' αυτό ακριβώς τον λόγο η κυβέρνηση κατέστειλε βίαια τις μαθητικές κινητοποιήσεις και καταλήψεις ξεπερνώντας κάθε προηγούμενο. Με επιθέσεις της αστυνομίας σε καταλήψεις και συλλήψεις σε μαθητικές πορείες, με απειλές της Υπουργού για μαθήματα τα Σάββατα και τις αργίες, αλλά και με το πιο ταξικό και καθώς φαίνεται απεργοσπαστικό εργαλείο της τηλεκπαίδευσης, η κυβέρνηση αντεπιτέθηκε βάνουσα στις νεοσύστατες μαθητικές αντιστάσεις. Το κράτος έδειξε έτσι το πραγματικό του πρόσωπο απέναντι σε έναν αγώνα τόσο μαζικό και δίκαιο που, εντός λίγων μηνών, ταρακούνησε ολοκληρωτικά μια κοινωνία «παράλυτη» από την καραντίνα. Μια χαρά, μάλιστα, βόλεψε την κυβέρνηση το κλείσιμο Λυκείων και Γυμνασίων και η υποχρεωτική εφαρμογή της τηλεκπαίδευσης στα πλαίσια του νέου lockdown. Ειδικά στην παρούσα φάση που μεταξύ των μαθητών συνέχιζε να υπάρχει αναβρασμός και φοβόταν ότι αυτό θα εκφραστεί ξανά στο δρόμο.

Η νεολαία πάλι συκοφαντείται ως «υπεύθυνη για τη διασπορά του ιού». Ξανά προσπαθούν με απαγορεύσεις, πρόστιμα και καταστολή να φιμώσουν την ανάγκη της για κοινωνική και πολιτική ζωή. Ακόμα, πασχίζουν να την φιμώσουν με νέα μέτρα πειθάρχησης, εισάγοντας τον θεσμό της διαγωγής στα σχολεία και ιδιαίτερα καθιστώντας τη στράτευση υποχρεωτική στα 18 και αυξάνοντας τη στρατιωτική θητεία. Στα πλαίσια αυτά, το κράτος θα βρίσκει πρόσφορο έδαφος για την ιδεολογική του παρέμβαση στα νέα μυαλά, διαδίδοντας το δηλητήριο του μίσους απέναντι στους γείτονες λαούς και της τυφλής υποταγής στο σύστημα. Αξίζει εδώ να σημειωθεί πως, μέσω της αυξημένης στρατιωτικής θητείας, το κράτος θα μειώσει φαινομενικά το αυξημένο ποσοστό ανεργίας στους νέους, αφού οι στρατευμένοι δεν δηλώνονται ως άνεργοι.

Και όλα αυτά γιατί; Γιατί αυτή η νεολαία προορίζεται να γίνει στρατιά ανασφάλιστων, απλήρωτων εργαζομένων χωρίς το δικαίωμα της διεκδίκησης, μελλοντικά υποχείρια των εργοδοτών. Αυτή είναι η νεολαία που θέλουν να γίνει αναλώσιμη ύλη εκμετάλλευσης για την εργοδοσία και κρέας για τα κανόνια τους, θύμα των συμπερόντων τους, στους πολέμους που ετοιμάζουν. Γι' αυτό και η κυβέρνηση, πιστή στις διαχρονικές επιδιώξεις του συστήματος και όλων των προκατόχων της, προσπαθεί να αποκλείσει από την εκπαίδευση

ση μεγάλη μερίδα μαθητών, προερχόμενη από τα κατώτερα κοινωνικά και οικονομικά στρώματα, εντείνοντας προϋπάρχουσες ανισότητες. Με την τράπεζα θεμάτων πετούν την νεολαία εκτός σχολείου, με τη βάση του 10 εκτός σπουδών και εν γένει μέσω της πολιτικής των ταξικών φραγμών πετσοκόβουν την προοπτική της. Βέβαια, η λυσσαλέα επίθεση στις καταλήψεις δεν φανέρωσε μόνο τις στοχεύσεις και τις διαθέσεις της κυβέρνησης για τους νέους, αλλά και τους φόβους της για μια ενδεχόμενη εξέγερση που θα μπει φραγμός στις μαύρες βλέψεις της. Γι' αυτό, άλλωστε, θέλουν με κάθε τρόπο να χωνέψουμε ιδεολογικά την πειθάρχηση και την υποταγή.

Οι καταλήψεις όμως, παρά την αρχική τους ορμή και το δίκαιο των αιτημάτων τους, δεν κατάφεραν, έως τώρα, να νικήσουν. Ρόλο σ' αυτή την εξέλιξη έπαιξε η ανεπαρκής συγκρότηση του μαθητικού συνδικαλισμού σε πολιτικό και οργανωτικό επίπεδο, γεγονός που έθεσε όρια και δυσκολίες στη νικηφόρα έκβαση των κινητοποιήσεων. Για παράδειγμα, η αντίληψη του «έξω τα κόμματα» που επικράτησε στους κύκλους των καταλήψεων και σε ορισμένες περιπτώσεις παρεμπόδισε την παράθεση πολιτικών αιτημάτων, δεν βοήθησε στην παραπέρα πολιτικοποίησή τους, με αποτέλεσμα πολλές φορές να αποτελούν μονάχα έκφραση οργής. Φυσικά σε αυτό συνέβαλαν και οι λογικές ήττας, που έδειξαν στους μαθητές τον δρόμο της συνδιαλλαγής και του διαλόγου με το Υπουργείο, παρουσιάζοντας «αντιπροτάσεις» και «εκπαιδευτικά μοντέλα» στο σύστημα! Ιδιαίτερα δε, όταν η επίθεση της κυβέρνησης οζύνθηκε, με τους μαθητές να μετρούν συλληφθέντες και την Κεραμέως να τους απειλεί με τηλεκπαίδευση και αναπληρώσεις μαθημάτων, η γραμμή της συνδιαλλαγής και της ήττας δεν μπορούσε να δώσει πολιτικά εφόδια για την συνέχιση του αγώνα – αντιθέτως, καλλιεργούσε τους όρους για την οπισθοχώρησή του. Συγκεκριμένα, τη στιγμή που άρχισε η καμπή του κινήματος των καταλήψεων και ενώ τίποτα χειροπιαστό δεν είχε κερδηθεί, η ΚΝΕ μίλούσε για νίκη του αγώνα και έβαζε νέα κατεύθυνση υποταγής στην αστική νομιμότητα, καλώντας όλα τα σχολεία να ανοίξουν για εκλογές πενταμελών-δεκαμεταμελών.

Το συμπέρασμα λοιπόν από την πορεία των κινητοποιήσεών μας είναι ένα. Πως ο μαθητικός αγώνας δεν πρέπει να σταματήσει! Τα αιτήματά μας είναι ανικανοποίητα και άρα δεν πρέπει να κάνουμε βήμα πίσω! Παρά το καθολικό lockdown, να βρούμε τρόπους να οργανωθούμε. Τα συνδικαλιστικά όργανα πρέπει να ανακτήσουν τον πολιτικό ρόλο που τους αρμόζει, να γίνουν μαζικές συνελεύσεις και συλλογικές διαδικασίες. Καλούμαστε να βαδίσουμε στον δρόμο της αναμέτρησης με το σύστημα ενάντια σε λογικές συνδιαλλαγής και λογικές εκτόνωσης, της δήθεν βίαιης σύγκρουσης, που συχνά το μόνο που καταφέρνουν είναι να στήνουν γονείς και καθηγητές στο απέναντι μέτωπο. Οι καθηγητές και οι γονείς πρέπει σε αυτή τη μάχη να είναι στο πλευρό μας, αφενός γιατί είναι εξίσου θύματα της επίθεσης του κράτους, αφετέρου γιατί μια μαθητική εξέγερση, στηριζόμενη από μεγάλο μέρος της κοινωνίας, μπορεί να πάρει συνολικότερα χαρακτηριστικά και να έχει μεγαλύτερες πιθανότητες νίκης.

Τηλεκπαίδευση: ένας σύγχρονος «δούρειος ίππος»

Μαρία Νίστα
Μηχανικών Επιστήμης Υλικών, Γιάννινα

Με την πανδημία σε έξαρση και το σύστημα να την εκμεταλλεύεται, εντείνοντας ολοένα και περισσότερο την επίθεση στα δικαιώματα και τις κατακτήσεις του λαού, η νεολαία πλάι σε αυτόν, βρίσκεται για άλλη μια φορά «παγωμένη» και αβέβαιη μπροστά στις εξελίξεις. Το ξεκίνημα της νέας ακαδημαϊκής χρονιάς βρήκε τους φοιτητές αντιμέτωπους με όλο και πιο δυσμενείς συνθήκες. Έχοντας περάσει ήδη ένα εξάμηνο ηλεκτρονικών μαθημάτων και δύο τηλεξεταστικές αποκλεισμών, βλέπουμε πια καθαρά το πραγματικό πρόσωπο της τηλεκπαίδευσης. Κόντρα στα συστημικά αφηγήματα περί «εκσυγχρονισμού» και «αναγκαίας» απόρροιας εκπαιδευτικής διαδικασίας, η τηλεκπαίδευση δεν είναι τίποτα άλλο, παρά ένα ακόμη όπλο στη φαρέτρα τους.

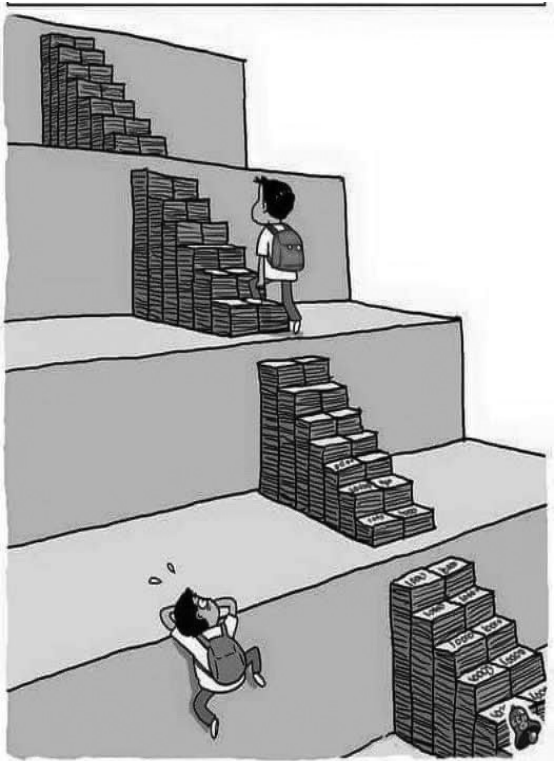
Ένταση της επίθεσης και όρθωση των ταξικών φραγμών

Από τη μία η τηλεκπαίδευση, χρόνια επιδίωξη του συστήματος, έρχεται να ενισχύσει τους ταξικούς φραγμούς, την εντατικοποίηση των σπουδών και την καθηγητική αυθαιρεσία ανοίγοντας το δρόμο για περαιτέρω επίθεση στα φοιτητικά δικαιώματα. Τα παιδιά των φτωχών και λαϊκών οικογενειών που δεν έχουν πρόσβαση σε ίντερνετ ή υπολογιστή, που δουλεύουν παράλληλα με τις σπουδές τους, είναι οι πρώτοι που αποκλείονται από την εκπαιδευτική διαδικασία. Είναι αυτοί που το σύστημα και η κυβέρνηση θέλει να πετάξει από τα πανεπιστήμια, στερώντας τους το δικαίωμα στις σπουδές. Αλλά ακόμα και για τους φοιτητές που μπορούν (όπως - όπως) να συμμετέχουν στα τηλεμαθήματα, οι όροι σπουδών γίνονται ασφυκτικοί και δυσκολότεροι. Η καθηγητική αυθαιρεσία έχει φτάσει στο κόκκινο, το πρόγραμμα σπουδών ελαστικοποιείται συνεχώς, με τους καθηγητές να βάζουν απουσίες, τηλεμαθήματα τα Σάββατα, ακόμη και να επιτίθενται λεκτικά σε φοιτητές. Δεν είναι επίσης μακριά η κατάργηση του δωρεάν συγγράμματος, αφού με πρόφαση την «απεριόριστη πρόσβαση στη γνώση» προωθούνται - από πολύ πριν την εμφάνιση της πανδημίας (νόμος Διαμαντοπούλου το 2011) - τα ηλεκτρονικά συγγράμματα και η ευρεία χρήση του διαδικτύου ώστε να καταφέρει ο φοιτητής να ανταπεξέλθει στις απαιτήσεις του μαθήματος.

Ηλεκτρονικές ψηφοφορίες και συνελεύσεις

Από την άλλη, η τηλεκπαίδευση δρα κατασταλτικά στους φοιτητικούς συλλόγους και στις συλλογικές τους διαδικασίες. Βλέπουμε συνεχώς να γίνεται λόγος για ηλεκτρονικές εκλογές, ψηφοφορίες και συνελεύσεις με πρόφαση την «αύξηση της συμμετοχής των φοιτητών» και το «αδιάβλητο των διαδικασιών». Στην πραγματικότητα, άλλοι είναι οι στόχοι που κρύβονται πίσω από τα ιδεο-

λογήματα αυτά: η παρέμβαση του κράτους στις διαδικασίες του φοιτητικού κινήματος, το χτύπημα στο συνδικαλισμό και το φακέλωμα όσων αγωνίζονται και τολμούν να σηκώσουν κεφάλι, η περαιτέρω αποσυγκρότηση και διάλυση των συλλόγων και των οργάνων τους, η απομόνωση και αποχαύνωση των φοιτητών. Δε θέλουν οι φοιτητές να βρίσκονται και να συζητούν, να πολιτικοποιούνται και να παίρνουν αποφάσεις αγώνα. Επιπλέον, τα τηλεμαθήματα μπορούν και θα δρουν αντιπαραθετικά με δια ζώσης συνελεύσεις, καταλήψεις, πορείες, απεργίες. Ήδη είδαμε πως το σύστημα χρησιμοποίησε την τηλεκπαίδευση για να να καταστείλει τον αγώνα των μαθητών το προηγούμενο διάστημα, απειλώντας τους με ηλεκτρονικά μαθήματα, όταν έκαναν κατάληψη, σε μια προσπάθεια να μετατρέψει του καθηγητές σε απεργοσπάστες. Το ίδιο θα εφαρμόσει και στα

πανεπιστήμια για να χτυπήσει την όποια προσπάθεια πολιτικής ζύμωσης, συγκρότησης και αντίστασης των φοιτητών στην επίθεση που συνεχώς προχωρά.

«Τηλεσυνδικαλισμός»

Το προηγούμενο διάστημα το κλείσιμο των πανεπιστημίων και η απουσία ζωντανών μαζικών φοιτητικών χώρων αποτέλεσε εμπόδιο για τη συνδικαλιστική δράση. Διάφοροι «ανεξάρτητοι» φοιτητές, που συνδράμουν χρόνια τώρα στην διάλυση γενικών συνελεύσεων και συλλογικών διαδικασιών, θυμήθηκαν τα φοιτητικά τους όργανα και προώθησαν ηλεκτρονικές ψηφοφορίες. Πόσο ανεξάρτητοι άραγε, όταν έχουν ιδίες προτάσεις περί τηλε-ψηφοφοριών με το μακρύ χέρι του

συστήματος στα πανεπιστήμια, τη ΔΑΠ-ΝΔΦΚ; Όσον αφορά τη στάση των υπόλοιπων αριστερών δυνάμεων, έφτασαν μέχρι και να προτείνουν ηλεκτρονικές συζητήσεις στα πλαίσια των φοιτητικών συλλόγων. Κινούμενοι στη συνδιοικητική λογική τους, δε δίστασαν να συμμετέχουν σε ηλεκτρονικές διασκέψεις συζητώντας τα «προβλήματα των φοιτητών» με συστημικές παρατάξεις και το ίδιο το καθηγητικό κατεστημένο, που βρίσκονται απέναντι και ενάντια στους φοιτητές και τα συμφέροντά τους. Τέτοιες τακτικές νομιμοποιούν τον αντιδραστικότατο «τηλεσυνδικαλισμό» στις συνειδήσεις των φοιτητών, τους αποπροσανατολίζουν από την ουσιαστική πολιτική δράση και το μόνο που προσφέρουν είναι αυταπάτες.

Πώς βλέπουμε εμείς τις συλλογικές διαδικασίες

Το βασικό συλλογικό όργανο πάλης των φοιτητών – και ανώτατο όργανο των συλλόγων - είναι οι γενικές συνελεύσεις. Το μόνο πεδίο πραγματικής ζύμωσης και ουσιαστικής λήψης αποφάσεων, με δημοκρατικές και μαζικές διαδικασίες, στο οποίο μπορούμε να συζητήσουμε και να δράσουμε συλλογικά και οργανωμένα. Μέσα από αυτές, τους φοιτητικούς συλλόγους και την πάλη μας, ανοίγει ο δρόμος για να αντισταθούμε στη λαίλαπα που ετοιμάζει το σύστημα σε λαό και νεολαία. Κόντρα στον ατομικισμό και στη λογική του «τίποτα δεν γίνεται». Ενωτικά στη δράση. Ξεκαθαρίζοντας ποιοι είναι οι αντίπαλοι, οι ψεύτικοι φίλοι και οι σύμμαχοί μας. Μόνο μέσα από εκεί θα μπορέσει το φοιτητικό κίνημα να κάνει τα βήματα που πρέπει για να συγκροτηθεί. Πλάι στη γενική συνέλευση, οι φοιτητικές εκλογές είναι μια διαδικασία που δημιουργήθηκε από τους φοιτητές για τους φοιτητές, για την καλύτερη οργάνωση της πάλης τους ενάντια στην πολιτική του συστήματος. Γι' αυτό και δεν έχει καμία θέση το κράτος και οι παρεμβάσεις του (που θα συμβούν άμεσα μέσω των «τηλέ») σε αυτές. Εξω από τη λογική της ανάθεσης και εκπροσώπησης στις συγκλήτους, πρυτανείες και υπουργείο από διάφορους «καλοθελητές», ούτε δια ζώσης, πόσο μάλλον και ηλεκτρονικά!

Η τηλεκπαίδευση έρχεται να διευκολύνει το κλείσιμο σχολείων/εκπαιδευτικών μονάδων, να καταργήσει θέσεις εργασίας και να εντείνει τους ταξικούς φραγμούς και την εντατικοποίηση σε σχολές και σχολεία. Μόνο καταδικάζοντας κάθε «τηλε» και συμμετέχοντας σε δια ζώσης συνελεύσεις (σε ανοιχτούς χώρους και με τα απαραίτητα μέτρα προστασίας) θα σταματήσουμε οι φοιτητές την επίθεση που προχωρά ταχύτατα και τσακίζει δικαιώματα και κατακτήσεις, θα συγκροτήσουμε την πάλη και τις αντιστάσεις μας. Η θέση μας δεν είναι στις τηλεδιασκέψεις και στις τηλεψηφοφορίες, αλλά στις συνελεύσεις, στις διαδηλώσεις, στο κίνημα. Η υπεράσπιση αυτών των διαδικασιών αποτελεί κρίσιμο ζήτημα.

Η Χρυσή Αυγή καταδικάστηκε

Το σύστημα, όμως, βγαίνει δυναμωμένο για το προχώρημα της φασιστικοποίησης

Σε παγκόσμιο επίπεδο στενεύουν συνεχώς τα περιθώρια ελευθερίας των λαών. Τα κράτη σκληραίνουν τη στάση τους και αντιμετωπίζουν με ωμότητα, οποιαδήποτε κίνηση πάει έστω και ελάχιστα να αμφισβητήσει την κυρίαρχη πολιτική που επικρατεί.

Η αντιδραστική στροφή των πραγμάτων

Το ξέσπασμα της κρίσης του 2008 έφερε το σύστημα σε παγκόσμιο επίπεδο μπροστά σε μια σειρά από αδιέξοδα και αντιφάσεις. Στην ουσία αυτή η κρίση σηματοδοτεί την απόφαση των κέντρων του συστήματος -με δεδομένη την ήττα του παγκόσμιου κομμουνιστικού κινήματος και την οπισθοχώρηση των λαϊκών αντιστάσεων και αγώνων- να προχωρήσουν σε μια άνευ προηγουμένου ένταση της επίθεσης στα δικαιώματα και τις κατακτήσεις που είχε κατοχυρώσει ο λαός και η εργατική τάξη .

Παράλληλα με αυτή την επίθεση προχωράει και βαθαίνει η φασιστικοποίηση της δημόσιας και πολιτικής ζωής. Δε θα μπορούσε να είναι άλλωστε διαφορετικά, καθώς το σύστημα γνωρίζει καλά ότι η επίθεση που διεξάγει θα γεννήσει αντιδράσεις και αγανάκτηση από την πλευρά του λαού. Θωρακίζει, λοιπόν, συνεχώς το κράτος και τους κατασταλτικούς του μηχανισμούς, δημιουργεί ένα αντιδραστικό και αυταρχικό κλίμα και προετοιμάζεται να αντιμετωπίσει και να καταστείλει τον εχθρό λαό όποτε χρειαστεί.

Στη χώρα μας η αντιδραστική στροφή των πραγμάτων και το προχώρημα της φασιστικοποίησης, με σκλήρυνση της κρατικής τρομοκρατίας και καταστολής, εντάθηκε με την εφαρμογή των μνημονίων και με την επίθεση που αυτή έφερε σε μια σειρά από μέτωπα (εκπαίδευση, εργασιακά κλπ.). Από το 2010 και μετά, η αστική τάξη της χώρας, κάτω και από τις εντολές των ξένων αφεντικών της, έστρωσε ένα έδαφος όλο και πιο αντιδραστικό και προχώρησε σε μία σειρά από χτυπήματα στα δημοκρατικά και συνδικαλιστικά δικαιώματα. Για να μη μακρηγορούμε, φτάνει μόνο να δούμε τα χτυπήματα που έχει επιφέρει το σύστημα από την αρχή της χρονιάς. Η ανάδειξη της Νέας Δημοκρατίας στην κυβέρνηση εγκαίνιασε, σε συνέχεια των πεπραγμένων του ΣΥΡΙΖΑ, ένα νέο γύρο επίθεσης και περαιτέρω ένταση της φασιστικοποίησης. Η νομική κατάργηση του ασύλου και τα χτυπήματα που ακολούθησαν σε ΑΣΟΕΕ και μια σειρά διαδηλώσεις, η κατάσταση που διαμορφώθηκε στα Εξάρχεια με την παρουσία και τη στάση της

αστυνομίας, το χτύπημα των καταλήψεων, οι αλλαγές στον ποινικό κώδικα και η αναβάθμιση του τρομονόμου, η διαχείριση του προσφυγικού και η ωμότητα με την οποία τοποθετούνταν στελέχη της κυβέρνησης και του συστήματος, έδειχναν προς ποια κατεύθυνση οδηγούνταν τα πράγματα.

Το ξέσπασμα της πανδημίας έφερε το σύστημα μπροστά σε μια πρωτόγνωρη, για τα δεδομένα του, κρίση η οποία λειτούργησε ως καταλύτης και όξυνε ακόμα περισσότερο τις προϋπάρχουσες αντιφάσεις και αντιθέσεις. Παρ’ όλα τα περαιτέρω αδιέξοδα που του δημιούργησε (και συνεχίζει να δημιουργεί), μέσα σε αυτή την κατάσταση το σύστημα βρήκε την ευκαιρία να προχωρήσει σε σφοδρότερη επίθεση, στην κατεύθυνση του τσακίσματος όποιου δικαιώματος έχει απομείνει. Κάτω από τις συνθήκες έκτακτης ανάγκης που διαμόρφωσε η πανδημία, το σύστημα βάθυνε ακόμα περισσότερο τη φασιστικοποίηση της δημόσιας και πολιτικής ζωής της χώρας.

Η επιβολή του lockdown μεταφράστηκε σε μόνιμη παρουσία των μηχανισμών καταστολής σε κάθε πόλη και γειτονιά με επιβολή προστίμων και τρομοκράτηση του κόσμου. Η νεολαία δέχτη-

κε άγρια καταστολή σε πλατείες με πρόσημα τον υγειονομικό κίνδυνο και ένα καθεστώς αστυνομοκρατίας επιβλήθηκε στην χώρα. Παράλληλα με όλα αυτά, η κυβέρνηση πέρασε το νομοσχέδιο που είχε εξαγγείλει ήδη από την εκλογή της. Δηλαδή, το περιβόητο νομοσχέδιο, χουντικής έμπνευσης, για την απαγόρευση των διαδηλώσεων. Ένα χτύπημα – τομή για τα δημοκρατικά και συνδικαλιστικά δικαιώματα του λαού και της εργατικής τάξης, το οποίο έρχεται να καταργήσει την δυνατότητα του λαού να οργανώνεται και να παλεύει. Όσες διαδηλώσεις έχουν γίνει το τελευταίο διάστημα έχουν χτυπηθεί άγρια, διαμορφώνοντας ένα πλαίσιο όλο και πιο ασφυκτικό για τον λαό.

Ταυτόχρονα, η κυβέρνηση έφερε προς ψήφιση νέο νομοσχέδιο που καταστρατηγεί περαιτέρω τα συνδικαλιστικά δικαιώματα των εργαζο-

μένων, ενώ εξήγγειλε νέα επίθεση στις ελευθερίες της νεολαίας. Εκμεταλλευόμενοι τα πρόσφατα γεγονότα στην ΑΣΟΕΕ, κυβέρνηση και Πρυτανείες, κατασκοφαντούν το λαϊκό Άσυλο αγώνων και επικαλούμενοι την αντιδραστική θεωρία των δύο άκρων, προσπαθούν να εξισώσουν τον φασισμό με την αριστερά. Οι διακηρύξεις του πρωθυπουργού κάνουν λόγο για κάμερες , κάρτες εισόδου αλλά και πανεπιστημιακή αστυνομία τους. Κυβέρνηση και κεφάλαιο ετοιμάζονται να επιβάλλουν κλίμα ασφυκτικού ελέγχου στα πανεπιστήμια.

Φασιστικοποίηση και φασισμός, συστατικά στοιχεία του καπιταλισμού

Με βάση τα παραπάνω, καταλαβαίνουμε ότι το σύστημα προσπαθεί με κάθε τρόπο να καθυποτάξει όποια φωνή του αντιτίθεται, να καταστείλει όποια κίνηση αντίστασης εναντιώνεται στη βάρβαρη πολιτική του.

Με λίγα λόγια, δεν ζούμε καμία κατάσταση έκτακτης ανάγκης η οποία και θα παρέλθει ανεπιστρεπті, ούτε κάποια ιδιότυπη χούντα μιας δεξιάς κυβέρνησης. Το αντιδραστικό πλαίσιο που στρώνεται εδώ και καιρό δεν αποτελεί

κάτι ξένο για το καπιταλιστικό-ιμπεριαλιστικό σύστημα. Αντίθετα, αποτελεί κανονικότητα για αυτό, συστατικό στοιχείο της λειτουργίας του.

Το σύστημα, ουσιαστικά, ποτέ δεν αποδέχτηκε -πολύ περισσότερο δεν ενσωμάτωσε ως δικές του - τις ελευθερίες των μαζών και το δικαίωμά τους στην αμφισβήτηση των πολιτικών του, στην οργάνωση και την πάλη. Γιατί, απλούστατα, ποτέ δεν αποδέχτηκε και δεν θα αποδεχτεί την αυτοαναίρεσή του. Αντίθετα, παρέμεναν για αυτό βραχνάς που προσπαθούσε με κάθε τρόπο να αποτινάξει. Η

ήττα του κομμουνιστικού κινήματος, που είχε ως αποτέλεσμα την αποσυγκρότηση του λαϊκού και ευρύτερα του νεολαιίστικου κινήματος, έδωσε την δυνατότητα στις δυνάμεις του συστήματος να επιδιώξουν ιστορική ρεβάνς σε βάρος των λαών.

Η φασιστικοποίηση της δημόσιας και πολιτικής ζωής δεν εκφράζεται μόνο με καταστολή και νόμους. Αφορά και την ιδεολογική παρέμβαση της αστικής τάξης, την κατασκοφανήτηση αγώνων και ανθρώπων του κινήματος, το καθημερινό δηλητήριο που χύνεται απέναντι στις κομμουνιστικές και προοδευτικές ιδέες, το ξέπλυμα αντιδραστικών ιδεών και φασιστικών απόψεων με την προβολή και ανοχή τους, την βάρβαρη αντιμετώπιση προσφύγων και μεταναστών, τις πολεμοκάπηλες κραυγές και τα εθνικιστικά παραληρήματα από στελέχη του συστήματος. Με λίγα λόγια, η φασιστικοποίηση αποτελεί ένα συνολικό

αντιδραστικό πλέγμα αντιλήψεων και πολιτικών που επιδρά πάνω στην ζωή λαού και νεολαίας, κάνοντάς την όλο και πιο μαύρη.

Μέσα σε αυτή την κατάσταση, ήρθε προσφάτως και η απόφαση καταδίκης της Χρυσής Αυγής ως εγκληματικής οργάνωσης από την αστική δικαιοσύνη. Η πλειοψηφία της αριστεράς έκανε λόγο «για αντιφασιστική νίκη», ενώ οι δυνάμεις του συστήματος για «νίκη της δημοκρατίας». Κατά την άποψή μας, δεν μπορούμε να πανηγυρίζουμε για τίποτα από τα δύο. Όσον αφορά την νίκη της δημοκρατίας, που ξεστομίζεται από συστημικές δυνάμεις και κυβερνητικές φωνές, ο τρόπος που αποφάσισαν να αντιμετωπίσουν την διαδήλωση έξω από το Εφετείο είναι ενδεικτικός, του πως εννοούν την δημοκρατία τους. Όσον αφορά την τοποθέτηση της αριστεράς, όπως περιγράφεται παραπάνω, οι όροι για την εργατική τάξη και τον λαό συνεχίζουν να γίνονται δυσμενέστεροι και τα δημοκρατικά δικαιώματα και οι ελευθερίες χτυπιούνται συνεχώς. Παράλληλα, την ίδια στιγμή που μιλάνε για αντιφασιστική νίκη, οι ρατσιστικές, φασιστικές και εθνικιστικές φωνές αυξάνονται και πληθύνονται στην πολιτική και κοινωνική ζωή της χώρας.

Ο φασισμός δεν ήταν κάτι νέο που προέκυψε στο πολιτικό σκηνικό της χώρας. Δεν εκφράζεται μόνο από τις τάξεις της Χρυσής Αυγής και δεν προσωποποιείται μόνο σε αυτό το ναζιστικό μόρφωμα. Ο φασισμός είναι γέννημα θρέμμα του καπιταλιστικού - ιμπεριαλιστικού συστήματος. Αποτελεί ένα εργαλείο της αστικής τάξης που επιστρατεύει, για να χτυπήσει το κίνημα και να τρομοκρατήσει τον λαό και την εργατική τάξη. Ένα εργαλείο που αξιοποιείται για να εγκολπωθεί η οργή του λαού και της νεολαίας σε αντιδραστική κατεύθυνση μέσω της μαύρης και σάπιας ιδεολογίας. Χρησιμοποιείται και “επανεμφανίζεται”, όταν το σύστημα αντιμετωπίζει ζόρια και προβλήματα. Επιπρόσθετα, εκτός της Χρυσής Αυγής, αυτή την στιγμή υπάρχουν μια σειρά άλλες φασιστικές ομάδες που δρουν και παρεμβαίνουν κανονικά. Στο κοινοβούλιο, την θέση της Χρυσής Αυγής πήρε το κόμμα του φασίστα Βελλόπουλου, ενώ μια σειρά από νέα φασιστικά μορφώματα είναι υπό διαμόρφωση.

Χρυσή Αυγή: Από τα σπλάχνα του συστήματος

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, το ξέσπασμα της κρίσης του 2008 και τα γεγονότα που ακολούθησαν - με την επιβολή μνημονίων από τους Ευρωπαίους και τους Αμερικάνους ιμπεριαλιστές και τον μαζικό λαϊκό ξεσηκωμό που ξέσπασε το ’10-12- δημιούργησαν ένα ασταθές και ευάλωτο πολιτικό σκηνικό στην χώρα. Κάτω από αυτές τις συνθήκες μπόρεσε να βγει «στον αφρό» το φασιστικό μόρφωμα της Χρυσής αυγής. Ένα μόρφωμα το οποίο πριμοδοτήθηκε και γιγαντώθηκε από τα ΜΜΕ τους ίδιους τους παράγοντες του αστικού συστήματος. Ένα εργαλείο που χρησιμοποιήσαν σε μια φάση πολιτικής πίεσης που δημιούργησε η παρέμβαση των ιμπεριαλιστών στην περιοχή και τα

προβλήματα που αντιμετώπιζε η οικονομία. Ένα εργαλείο που θα τρομοκρατούσε τον λαό και τη νεολαία και θα διοχέτευε την οργή τους σε ανώδυνα, για το σύστημα, μονοπάτια.

Η μετέπειτα πορεία της ωστόσο, άρχισε να δημιουργεί αρκετούς προβληματισμούς στο σύστημα για τον τρόπο που θα την διαχειριστεί και θα την αντιμετωπίσει. Η Χρυσή Αυγή με βάση την ενδυνάμωσή της, προσπάθησε να ασκήσει την δική της πολιτική, η οποία πολλές φορές δεν προσαρ-

μοζόταν πλήρως στις επιδιώξεις του συστήματος (προσφυγικό, τα λεγόμενα εθνικά θέματα, γεωπολιτικό) και προκαλούσε αρκετές παρενέργειες. Η διόγκωση της εγκληματικής της δράσης, με αποκορύφωμα τη δολοφονία Φύσσα, διαμόρφωσε έντονη λαϊκή δυσανεκσία απέναντί της, η οποία εκφράστηκε και με μαζικές αντιφασιστικές διαδηλώσεις (π.χ. για τη δολοφονία Φύσσα). Είναι τότε, που το σύστημα αποφάσισε να την «περιορίσει» - με τα γνωστά γεγονότα που επακολούθησαν (συλλήψεις, έναρξη δίκης κλπ.) - επιδιώκοντας να «διαχωριστεί» και να ξεπλύνει την πολιτική του στα μάτια του λαού.

Ωστόσο, η πορεία της δίκης ,όπως φάνηκε,

με βάση την διάρκεια της και τα «πίσω- μπρος» που ακολούθησαν, δεν ήταν ακριβώς προδιαγεγραμμένη και αποφασισμένη. Ας θυμηθούμε, για παράδειγμα, τοποθετήσεις από συστημικούς παράγοντες για μια μετατροπή της Χρυσής Αυγής σε πιο σοβαρό πολιτικό κόμμα, το γεγονός ότι σε όλη την πορεία της δίκης δεν της αφαιρέθηκε ποτέ το δικαίωμα της εκλογής και τους διαύλους επικοινωνίας που συνέχιζε να έχει με το επίσημο πολιτικό προσωπικό (κοινή εμφάνιση Κασιδιάρη και ΣΥΡΙΖΑ στο Καστελόριζο και άλλα πολλά). Η τελευταία πράξη του έργου γράφτηκε, μάλλον, μετά τις εκλογές του 2019 και την σταθεροποίηση

του πολιτικού σκηνικού, οπότε το σύστημα αποφάσισε να κλείσει την εκκρεμότητα της Χρυσής Αυγής, μια εκκρεμότητα που, αν παρέμενε ανοιχτή, θα δημιουργούσε μεγαλύτερα προβλήματα ειδικά δε εν όψει, μιας δύσκολης και αβέβαιης σε όλα τα πεδία, περιόδου. Η καταδικαστική απόφαση για το ναζιστικό μόρφωμα (μένει να δούμε πώς και πόσο θα εφαρμοστεί) δείχνει, ότι το σύστημα αποφάσισε να τη ρίξει στα μαλακά (χαμηλές ποι-νές, αναστολές κλπ) και να τη βάλει προς το παρόν στην άκρη μέχρι να τη χρειαστεί (ίδια ή σε παραλλαγή της) ξανά.

Η αστική δικαιοσύνη μηχανισμός του συστήματος

Η θεοποίηση της αστικής δικαιοσύνης βάσει της καταδίκης της Χρυσής Αυγής από αρκετές πλευρές, αφενός θέλει, από συστημική μπάντα, να ξεπλύνει αυτόν τον βρώμικο μηχανισμό, αφετέρου δείχνει τις αυταπάτες δυνάμεων της αριστεράς για τον ανεξάρτητο χαρακτήρα της και την ουδετερότητα του αστικού κράτους. Η αστική δικαιοσύνη αποτελεί έναν από τους βασικότερους μηχανισμούς του καπιταλιστικού - ιμπεριαλιστικού συστήματος και λειτουργεί με γνώμονα τις επιδιώξεις και τα συμφέροντά του. Η όποια απόφαση λαμβάνει, καθορίζεται πάντα από τις πολιτικές που προκρίνει το σύστημα, φυσικά συυπολογίζοντας την πίεση που ασκεί σε αυτήν το λαϊκό κίνημα, ή το ενδεχόμενο πυροδότησης λαϊκής αγανάκτησης. Η αστική δικαιοσύνη, λοιπόν, αυτή που καταδίκασε τους φασίστες, είναι η ίδια δικαιοσύνη που στέκεται αμειλικτή όταν πρόκειται να καταδικάσει και να διώξει αγωνιστές και βι-οπαλαιστές, είναι αυτή που θεωρεί συνταγματική την επίθεση σε μισθούς και συντάξεις. Αυτή είναι που θα καταδικάσει και τον «κόκκινο φασισμό»

της αριστεράς όπως διαμήνυσε και ο Μητσοτάκης. Μένει να δούμε το πώς θα σταθεί η αστική δικαιοσύνη στην υπόθεση δολοφονίας του Ζακ Κωστόπουλου.

Αντί επιλόγου

Ο φασισμός δεν τσακίζεται στα αστικά κοινοβούλια και η ύπαρξή του δεν σταματάει με μια δικαστική απόφαση. Θεωρούμε ενθαρρυντικό το γεγονός ότι χιλιάδες λαού σε όλη την χώρα συγκεντρώθηκαν και απαίτησαν την καταδίκη της Χρυσής Αυγής. Ωστόσο, ο φασισμός τσακίζεται στον δρόμο και πεθαίνει με τους λαϊκούς αγώνες, οι οποίοι εναντιώνονται στο σύστημα που τον γεννά και στην πολιτική του. Άλλωστε, στην περίοδο που διανύουμε, το τέμπο της επίθεσης, της φασιστικοποίησης, της τρομοκρατίας και της καταστρατήγησης ελευθεριών, το δίνει το ίδιο το σύστημα. Τα φασιστικά μορφώματα έρχονται ως συμπλήρωμα αυτής της πολιτικής και τροφοδοτούνται από το αντιδραστικό κλίμα που καλλιεργεί η αστική τάξη και η παρέμβαση των ιμπεριαλιστών στην περιοχή.

Τα πράγματα έχουν ως εξής...

Η επιστροφή στις σχολές, ήρθε χέρι-χέρι με τη συνέχιση της σφοδρής επίθεσης στα φοιτητικά δικαιώματα και την πλήρη έλλειψη μέτρων υγειονομικής προστασίας. Μετά από ένα λειψό – για πολλούς σχεδόν ανύπαρκτο - καλοκαίρι, οι φοιτητές πανελλαδικά βρεθήκαμε για δεύτερη φορά αντιμέτωποι με μια τηλεξεταστική που μας μοίρασε απλόχερα μαζικούς αποκλεισμούς, αυθαιρεσίες καθηγητών, εντατικοποίηση και μαζικά κοψίματα. Πολλοί από εμάς βιώσαμε μια αδιάκοπη περίοδο εξεταστικής από τον Ιούνιο, καθώς σε πολλά τμήματα οι εξετάσεις και οι αναβληθείσες κλινικές και εργαστήρια διήρκησαν μέχρι και τον Αύγουστο. Για δεύτερη φορά το Σεπτέμβριο επιβεβαιώθηκε η άποψη των Αγωνιστικών Κινήσεων πως δεν μπορούν όλοι οι φοιτητές να συμμετάσχουν στις τηλεξετάσεις, μεταξύ άλλων λόγω έλλειψης ή ανεπάρκειας υλικοτεχνικού εξοπλισμού. Αντίστοιχα με την εξεταστική του Ιουνίου, φοιτητές από φτωχότερα στρώματα, φοιτητές που μένουν σε εστίες με κακό ή καθόλου ίντερνετ, αποκλείστηκαν αυτόματα από τις εξετάσεις.

Παράλληλα, γίναμε μάρτυρες αμέτρητων περιστατικών καταγγελιών αυθαιρεσίας και εκδικητικότητας. Μετά το μούδιασμα της πρώτης τηλεξεταστικής του Ιουνίου, και τα αμέτρητα προβλήματα που προέκυψαν κατά τη διεξαγωγή της, όπως πλατφόρμες που κατέρρευσαν ή καθυστέρησαν την υποβολή απαντήσεων (ενδεικτικά, αυτό συνέβη στην Ιατρική Α.Π.Θ.), πολλοί καθηγητές με πρόφαση την αντιγραφή και την υποτιθέμενη άνεση που προσφέρει η εξέταση από το σπίτι, έδειξαν ένα ακόμα πιο τιμωρητικό και σκληρό πρόσωπο. Υπέρογκα θέματα με ελάχιστο διαθέσιμο χρόνο να επιλυθούν, αδυναμία επιστροφής σε προηγούμενο θέμα και διόρθωσης αυτού, αναγκαστική χρήση εξοπλισμού, αφού απαιτούνταν ανοιχτές κάμερες και μικρόφωνα καθ'όλη τη διάρκεια της εξέτασης, πλατφόρμες που δεν μπορούσαν να υποστηρίξουν την εξέταση, απειλές, φωνές και προσβολές καθηγητών, ήταν η «κανονικότητα» του Σεπτεμβρίου. Σε τηλεξετάσεις μαθημάτων, δινόταν ελάχιστος χρόνος, με δύσκολα θέματα. Σε μια εξεταστική με τέτοιους όρους, ακόμα και αν υπήρχε η δυνατότητα συμμετοχής, η πιθανότητα να περάσουμε μαθήματα ήταν ελάχιστη. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η εξεταστική των Πολιτικών Μηχανικών ΔΠΘ με προκλητικά χαμηλά ποσοστά επιτυχίας.

Φτάνοντας στο νέο χειμερινό εξάμηνο, τα πανεπιστήμια άνοιξαν με ένα μείγμα εξ' αποστάσεως

και δια ζώσης εκπαίδευσης που διαφοροποιήθηκε ανά τμήμα και πόλη. Το άνοιγμα αυτό αποδείχτηκε πολύ επικίνδυνο, αφού τα μέτρα προστασίας ήταν σχεδόν ανύπαρκτα. Δεν γίνονταν γενικές απολυμάνσεις κτιρίων, το ελάχιστο προσωπικό καθαριότητας δεν ανανεωνόταν και έπρεπε να καθαρίσει μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα, μέχρι να ξεκινήσει το επόμενο μάθημα. Τα δρομολόγια των λεωφορείων ήταν επικίνδυνα μειωμένα, με αποτέλεσμα ο κόσμος να συνωστίζεται. Κανένα δωρεάν τεστ δεν γινόταν στους φοιτητές, δεν παρέχόταν κανένα μέσο ατομικής προστασίας και ο αριθμός φοιτητών στα δια ζώσης τμήματα συχνά ήταν μεγάλος. Φυσικό επόμενο, τα πανεπιστήμια και οι εστίες πανελλαδικά να «κολυμπάνε» στα κρούσματα (π.χ εστίες του ΑΠΘ). Οι διοικήσεις των πανεπιστημίων παρέμεναν άφαντες, όταν καθημερινά αρρώσταιναν όλο και περισσότεροι φοιτητές, οι οποίοι αναγκάζονταν να πληρώσουν το μεγάλο ποσό που απαιτούνταν για να αγοραστεί το τεστ από την τσέπη τους, προκειμένου να

μέτωπο απέναντί της.

Παρά τα εμπόδια της πανδημίας, έγιναν πολλές προσπάθειες να ενεργοποιηθούν οι σύλλογοι και καλέστηκαν συνελεύσεις σε ανοιχτούς χώρους, με αποστάσεις και μέτρα προστασίας. Απέναντι στο χτύπημα των δικαιωμάτων της νεολαίας, είναι αναγκαία η συγκρότηση φοιτητικού κινήματος, ικανού να απαντήσει στην επίθεση. Οι Αγωνιστικές Κινήσεις κινήθηκαν σ' αυτή την κατεύθυνση. Άξιο παράδειγμα αποτέλεσαν οι μαθητικές καταλήψεις και κινητοποιήσεις που ξέσπασαν ως αντίδραση στους απαράδεκτους και επικίνδυνους όρους με τους οποίους άνοιξαν τα σχολεία, και απαντήθηκαν με δυσφήμιση, άγρια καταστολή, τρομοκρατία και απειλές.

Η τηλεκπαίδευση, που κατά τα άλλα αποτελεί «έκτακτο μέτρο», εξυπηρετεί τις πολιτικές της κυβέρνησης για την παιδεία, μέσω αποκλεισμών των οικονομικά ασθενέστερων φοιτητών, ελαστικοποίηση και εντατικοποίηση του προγράμματος και της ύλης, στέρηση του δωρεάν πλέγματος (σίτιση, στέγαση, μεταφορές) κ.ά. Τα φαινόμενα αυτά εμφανίστηκαν σε όλα τα πανεπιστήμια πανελλαδικά και θα ήταν αυταπάτη να τα αποδίδουμε σε «κολλήματα» μεμονωμένων καθηγητών ή κακή

διαχείριση της διοίκησης ενός πανεπιστημίου. Η πάλη για διεκδίκηση μέτρων προστασίας για το λαό μπαίνει σε προτεραιότητα. Το αίτημα για κατοχύρωση του εξαμήνου, που από τους πρώτους μήνες στήριξαν και πάλεψαν οι Αγωνιστικές Κινήσεις, παράλληλα με την πάλη για άνοιγμα των σχολών μόνο εφ' όσον παρέχονται τα απαραίτητα μέτρα προστασίας στους φοιτητές, παραμένουν οι πιο δίκαιες διεκδικήσεις, που απευθύνονται στις ανάγκες όλων των φοιτητών ανεξαιρέτως. Μακριά από σάπιες λογικές συνδιαχείρισης και συνδιαλλαγής με τους εχθρούς του, λογικές τις οποίες καλλιεργούν με μεγάλο ζήλο οι δυνάμεις τις ρεφορμιστικής αριστεράς στους συλλόγους, το φοιτητικό κίνημα πρέπει να στραφεί προς την οργανωμένη πάλη. Μέσα από τα συλλογικά του όργανα, χρειάζεται να παλέψει για την ανακοπή της επίθεσης και της πολιτικής των ταξικών φραγμών σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, να διεκδικήσει ασφαλείς σπουδές, πτυχία με δικαιώματα και ίση, πλήρη και δωρεάν περίθαλψη για όλους.

Το μέλλον της νεολαίας θα κριθεί στους δρόμους!

Στάθης Κατσιμπίνης
Ηλεκτρολόγος Μηχανικός Ξάνθη

Η νεολαία απέναντι σε ένα σύστημα αδιστακτό

Βρισκόμαστε σε μία μεταβατική περίοδο. Μία περίοδο που χαρακτηρίζεται από την όξυνση της κρίσης του συστήματος όσον αφορά το σύνολο των σχέσεων που το διέπουν, καθώς και από αδυναμίες και αδιέξοδα σχετικά με τις φιλοδοξίες, τις μορφές και τους συσχετισμούς βάσει των οποίων λειτουργούσε. Το καπιταλιστικό σύστημα, στο ιμπεριαλιστικό του στάδιο, διανύει την πιο βαθιά δομική κρίση μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Παράλληλα με την έκφρασή της στο πεδίο της οικονομίας η κρίση αποτυπώνεται στην όξυνση των ανταγωνισμών σε γεωστρατηγικό, πολιτικό, ενεργειακό επίπεδο και διαμορφώνει έντονη ρευστότητα στις εξελίξεις. Οι ανταγωνισμοί των ιμπεριαλιστών για το ξαναμοίρασμα του κόσμου οξύνονται συνεχώς σε διάφορα πεδία γύρω από την περιοχή που ζει ο λαός μας, Παράλληλα, ο «νέος» κόσμος που διαμορφώνει το σύστημα έχει ως χαρακτηριστικό την αλλαγή των όρων εκμετάλλευσης και καταπίεσης του λαού και της εργατικής τάξης προς το χειρότερο. Αλλάζει ό,τι θεωρούνταν δεδομένο σε επίπεδο δικαιωμάτων, όρων ζωής και κατακτήσεων του λαού. Εξέλιξη η οποία διεξάγεται στο έδαφος της αποσυγκρότησης των λαϊκών μετώπων πάλης που έχει τις αφετηρίες της στην ήττα του εργατικού επαναστατικού κομμουνιστικού κινήματος. Ιδιαίτερα, αν προσθέσουμε στην εξίσωση την πανδημία, γίνεται φανερό ότι η υπάρχουσα κρίση διαπλέκεται με την υγειονομική. Η «κρίση μέσα στην κρίση» κάνει πλέον έκδηλα τα βαθιά αδιέξοδα και τις αδυναμίες του συστήματος, ενώ η διαχείρισή της ξεγύμνωσε το αντιδραστικό του προσώπιο στα μάτια λαού και νεολαίας.

Η πανδημία δεν είναι η καθεαυτή αιτία της οπισθοδρόμησης σε επίπεδο δικαιωμάτων και της επιδείνωσης των όρων ζωής, αλλά μία εξέλιξη που αξιοποιήθηκε για να ξεδιπλωθεί όλη η αντιλαϊκή λαίλαπα, που ούτως ή άλλως επιδίωκε το σύστημα. Έτσι, κάνοντας την πανδημία ευκαιρία, όλα τα προσωρινά και έκτακτα μέτρα που εισήχθησαν για να ενισχύσουν την «εθνική προσπάθεια» απέναντι σε ορατούς και αόρατους εχθρούς, εν τέλει παγιώθηκαν στην κατεύθυνση ολομέτωπης επίθεσης απέναντι στον λαό. Πολλές φορές, με μπόλικη δόση τρομοκρατίας και σκληρής καταστολής απέναντι σε κάθε συλλογική φωνή αντίστασης και διεκδίκησης. Σκοπός βέβαια αυτού του κειμένου δεν είναι να αναλύσει διεξοδικά όλες τις Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου που περνούσαν μέρα παρά μέρα και τα νομοσχέδια που «έρχονται». Η νεολαία ψάχνει απαντήσεις για τον κόσμο στον οποίο ζει, σπουδάζει και εργάζεται, ψάχνει προοπτική για ένα καλύτερο αύριο, αναρωτιέται αν υπάρχει άλλος δρόμος εν τέλει. Το σύστημα καμώνεται πως έχει το μονοπώλιο των απαντήσεων και προσπαθεί να τις επιβάλει στη νέα γενιά. Όμως, φαίνεται ότι δεν μπορεί να καλύψει και να πείσει την νεολαία που ασφυκτικά καθημερινά. Παρόλα αυτά, το πολιτικό και ιδεολογικό έλλειμμα στις συνειδήσεις της νεολαίας δυσκολεύει την εύρεση πολιτικών απαντήσεων εκτός του κυρίαρχου πλαισίου και σε επαναστατική κατεύθυνση.

Εμείς οι νέοι δεν χωράμε στα καλούπια του συστήματος

Πριν μπούμε πιο συγκεκριμένα στα μέτωπα που αντιμετωπίζει η νεολαία, σε μια προσπάθεια από μεριάς μας να δώσουμε απαντήσεις στα ερωτήματα που έχει, ας προσδιορίσουμε τα χαρακτηριστικά της. Γιατί δεν αρκεί μία επίκληση του πώς εμείς τη φανταζόμαστε, αλλά απαιτείται η κατανόηση των χαρακτηριστικών της, όπως αυτά διαμορφώνονται από τα βαρίδια της περιόδου, αλλά και των δυνατοτήτων της, εάν στραφεί προς μια συλλογική κατεύθυνση αντιπαράθεσης με το σύστημα.

Αρχικά, η νεολαία που βρίσκεται στο σχολείο ή στο πανεπιστήμιο δεν αποτελεί τάξη, καθώς βρίσκεται σε μεταβατικό στάδιο, κουβαλώντας μεν στοιχεία της ταξικής της καταγωγής, μην έχοντας ενταχθεί δε ακόμα στην παραγωγή. Δεν υπάρχει αμφιβολία βέβαια, πως η πλειοψηφία της νεολαίας προορίζεται να ενταχθεί στα φτωχά, λαϊκά στρώματα. Αυτή η νεολαία δέχεται τις συνέπειες των αντιθέσεων του καπιταλιστικού- ιμπεριαλιστικού συστήματος, τα αποτελέσματα της εκμετάλλευσης και τα βιώνει με τον δικό της ξεχωριστό τρόπο. Η πλειοψηφία των νέων, ως παιδιά της εργατικής τάξης και των λαϊκών στρωμάτων, κατά την ανάπτυξη και ωρίμανσή της, νιώθει τα αποτελέσματα της εκμετάλλευσης των γονιών της, «κληρονομεί» συγκεκριμένη ταξική καταγωγή, που επιδρά καθοριστικά στο μέλλον και τη ζωή της. Η υλική πραγματικότητα που βιώνει η νεολαία, συναντιέται με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που έχει ως κοινωνική κατηγορία, διαμορφώνοντας ένα μίγμα εν δυνάμει επικίνδυνο για το σύστημα. Ο ασυμβίβαστος χαρακτήρας της, το συλλογικό πνεύμα που την διακατέχει, η ορμή του νέου που ονειρεύεται, γεννούν τη διάθεση για αγώνα, τη δυσάρεσκεια και την αποστροφή προς την κυρίαρχη πολιτική. Αυτά συγκροούνται με την απογοήτευση, τον ατομισμό, την παθητικότητα και την υποταγή που θέλει να διαμορφώσει το σύστημα. Σε αυτό το πεδίο διεξάγεται πολιτική πάλη για τη διαμόρφωση της νεολαίας.

Υπάρχει πλέρια μέριμνα από τις δυνάμεις του συστήματος να προβάλλουν την ιδεολογία τους μέσω των μηχανισμών τους, προκειμένου να διαμορφώσουν, σε συνειδησιακό επίπεδο, όρους για την προώθηση της επίθεσης σε όλα τα πεδία της ζωής. Από τη μία με προβολή των αστικών αξιών και αντιλήψεων, από την άλλη με σαξίωση και συκοφάντηση των προοδευτικών ιδεών, το σύστημα προσπαθεί από νωρίς να γαλουχήσει ένα δυναμικό μελλοντικών εργαζομένων για να αποτελέσει εργαλείο προς εκμετάλλευση, ανάλωσιμο πολεμικό δυναμικό. Βασική «αξία» με την οποία βομβαρδίζεται καθημερινά η νεολαία είναι, αν μη τι άλλο, ο καπιταλιστικός μονόδρομος! Προβάλλεται ότι δεν υπάρχει η εναλλακτική μιας άλλης κοινωνίας, πως ό,τι κατακτήθηκε ανήκει στο παρελθόν, ενώ οι επιλογές που δίνονται εντός του είναι η προσαρμογή και η υποταγή στον μονόδρομο αυτό. Το κράτος, οι πολιτικοί και νομικοί του θεσμοί, ο εκπαιδευτικός μηχανισμός, δηλαδή συνολικά το εποικοδόμημα, αναπαράγουν την κυριαρχία της αστικής τάξης και διασφαλίζουν τα συμφέροντά της. Εξάλλου, το εποικοδόμημα καθορίζεται από την οικονομική βάση και την υπηρετεί. Εν προκειμένω, λοιπόν, διαωνίζει τον καπιταλιστικό τρόπο παραγωγής.

Από την εκπαίδευση μέχρι την εργασία, η επίθεση ντύνεται με το περίβλημα της αστικής ιδεολογίας. Οι άριστοι, καλοί μαθητές θα έχουν την ευκαιρία να προχωρήσουν στην επόμενη βαθμίδα εκπαίδευσης, οι υπόλοιποι όχι. Οι πειθαρχημένοι φοιτητές, που θα τελειώνουν εντός του ν+2 και δεν θα μπλέκονται με τον συνδικαλισμό, θα βρουν κάποια θέση εργασίας παρά την ανεργία. Η υπόλοιπη μάζα δεν έχει λόγο να διαμαρτύρεται και να διεκδικεί, αφού οι ευκαιρίες ήταν εκεί, απλώς δεν τις αξιοποίησε. Έτσι, προσπαθούν να πείσουν τη νεολαία ότι πάνω κάτω όλα είναι θέμα ατομικής ευθύνης, γι’ αυτό πρέπει να αφομοιώσει τον ατομισμό και τον ανταγωνισμό. Ότι από τη μία υπάρχουν οι άξιοι, οι ικανοί, οι άριστοι, από την άλλη αυτοί που δεν πρέπει να έχουν καμία απαίτηση ή βούληση. Η ίδια η έννοια του δικαιώματος, άλλωστε, αποτελεί για τον καπιταλισμό ξένο σώμα. Το δικαίωμα στην συλλογική διεκδίκηση, στις δωρεάν σπουδές και στη δουλειά με αξιοπρέπεια είναι «χαρακικές» στο σώμα του συστήματος, που μια προηγούμε-νη περίοδο δημιούργησε το κίνημα και τώρα το σύστημα προσπαθεί να «επιουλώσει».

Ας κάνουμε μια πιο συγκεκριμένη αναφορά στα μέτωπα της επίθεσης (που προϋπήρχε και οξύνεται) απέναντι στην νεολαία. Στην εκπαίδευση, γίνονται σοβαρά βήματα στην κατεύθυνση της αντιδραστικής μονοπωλιακής αναπρο-σαρμογής της. Ο χαρακτήρας αυτών των αλλαγών σχετίζεται με τις μεταβολές στο πεδίο της παραγωγής και της οι-κονομίας. Υλοποιείται η κεντρική επιδίωξη του συστήματος να διαμορφώσει ένα πιο ταξικό τοπίο μέσα στα πανεπι-στήμια, απρόσπο για τα λαϊκά στρώματα, εναρμονίζοντας έτσι την εκπαίδευση με τους όρους και τους συσχετι-σμούς που επικρατούν στην κοινωνία και στην εργασία. Γι’ αυτό οι κάθε λογής ταξικοί φραγμοί κατέχουν κομβική θέση σε αυτή τη διαδικασία. Τράπεζα θεμάτων, «Νέο Λύκειο», αλλαγή του τρόπου εισαγωγής στα πανεπιστήμια, βάση του 10 (και επιπλέον βάση για τα μαθήματα βαρύτητας), διαγραφές, δίδακτρα, εντάσσονται σε αυτό τον σχεδι-ασμό. Θα αρκούσε μια απλή στατιστική έρευνα μετά την εφαρμογή των παραπάνω μέτρων, για να αποδείξει το μεγάλο ταξικό ξεσκαρτάρισμα που συντελείται. Ιδιαίτερα με την εφαρμογή της τηλεκαίδευσης, διεξήχθη ένα πρω-τοφανές χτύπημα στο δικαίωμα στις σπουδές, αφού από την πρόσβαση σε τηλεμαθήματα και τηλεξέτσες απο-κλείστηκε, πρώτα και κύρια, το φτωχότερο κομμάτι της νεολαίας. Γεγονός, που δεν ήταν «ατύχημα», αλλά επιδίωξη.

Ταυτόχρονα, οι οικονομικές πιέσεις της περιόδου αναγκάζουν τη νεολαία να ενταχθεί ηλικιακά νωρίτερα στην αγορά εργασίας - είτε παράλληλα με τις σπουδές, είτε εγκαταλείποντάς τις - λόγω οικονομικών δυσκολιών. Γι’ αυτή τη νεολαία είναι ήδη στρωμένος ένας εργασιακός μεσαίωνας με ελαστική, μαύρη εργασία, απλήρωτες υπερωρίες υπο-κατώτατο μισθό των 200 ευρώ και εντατικοποίηση της δουλειάς με τηλεργασία. Σε εργασιακό επίπεδο, διαμορφώ-νεται ο σύγχρονος εργαζόμενος- σκλάβος ο οποίος δεν δουλεύει, αλλά «απασχολείται» από την εργοδοσία που τον χρησιμοποιεί όσο και όποτε χρειάζεται.

Παράλληλα, η υγεία λαού και νεολαίας τίθεται σε αμφισβήτηση καθημερινά, αφού το δεύτερο κύμα της πανδημίας βρίσκεται το σύστημα υγείας λίγο πριν την κατάρρευση. Για την πλειοψηφία του κόσμου είναι άγνωστο το πού, εάν και με τι κόστος θα έχει πρόσβαση σε διάγνωση και περίθαλψη. Ο μεγάλος υγειονομικός κίνδυνος για την νεολαία, λόγω των ανύπαρκτων μέτρων προστασίας και της αδιαφορίας του συστήματος να μεριμνήσει για τις ζωές της, αναδεί-χθηκε με το επικίνδυνο άνοιγμα σχολών και σχολείων. Άνοιγμα που διαδέχθηκε το σταδιακό κλείσιμο των εκπαιδε-υτικών ιδρυμάτων ύστερα από την εμφάνιση πολλών κρουσμάτων. Ταυτόχρονα βέβαια, η παραγωγή παραμένει σε λειτουργία και οι εργαζόμενοι τσουβαλιάζονται απροστάτευτοι στους χάρους εργασίας. Η παράβλεψη του υγειονο-μικού κόστους χάριν της «βαριάς βιομηχανίας» του τουρισμού αλλά και της κερδοφορίας του συστήματος συνολι-κά, οδήγησε στα καθημερινά τετραψήφια νούμερα κρουσμάτων.

Στο γεωπολιτικό επίπεδο, η πανδημία δεν σταμάτησε τους ανταγωνισμούς, ούτε περιφερειακά ούτε παγκοσμίως , ίσα ίσα αποτέλεσε καταλύτη για την όξυνσή τους. Τα μέτωπα που ανοίγουν οι ιμπεριαλιστές είναι πολλαπλά και δεν προβλέπεται να επιλυθούν ειρηνικά, ιδιαίτερα στη φάση των αδιεξόδων που διαπερνούν τις δικές τους επιδιώξεις και ανταγωνισμούς. Η νεολαία βρίσκεται αντιμέτωπη με τους πολεμικούς κινδύνους που οι ανταγωνισμοί τους γεν-νούν. Στην περιοχή μας, περάσαμε «σχιστά» από ένα θερμό επεισόδιο τους τελευταίους μήνες και η όξυνση των ελ-ληνοτουρκικών σχέσεων συνεχίζεται. Κάδορο αυτής είναι η ενδοίμπεριαλιστική αντιπαράθεση και οι κίνδυνοι που εγκυμονεί, οι τυχοδιωκτισμοί και οι επιθετικές κινήσεις των δύο εξαρτημένων αστικών τάξεων. Οι εξελίξεις συνοδεύ-τηκαν από την απαίτηση για εθνική ενότητα προκειμένου η νεολαία να είναι αναλώσιμο δυναμικό για τις ιμπεριαλι-στικές και αστικές επιδιώξεις. Αν κάνουν μια αναδρομή στο σύντομο παρελθόν και φτάσουμε ως το σήμερα, είναι αμέτρητες οι φορές που στο όνομα της ασφάλειας και της ειρήνης, έχουν κομματιαστεί χώρες και λαοί από τους ιμπεριαλιστές. Η μετατροπή της χώρας σε μία απέραντη αμερικανο-νατοϊκή βάση, οι κίνδυνοι από το βάθεμα της εξάρτησής της και η πιο άμεση εμπλοκή στους ανταγωνισμούς, πρέπει να είναι ζήτημα καθημερινής ανησυχίας για τη νεολαία.

Απαγόρευση αντίστασης, πειθάρχηση και στοχοποίηση κοινωνικής ζωής

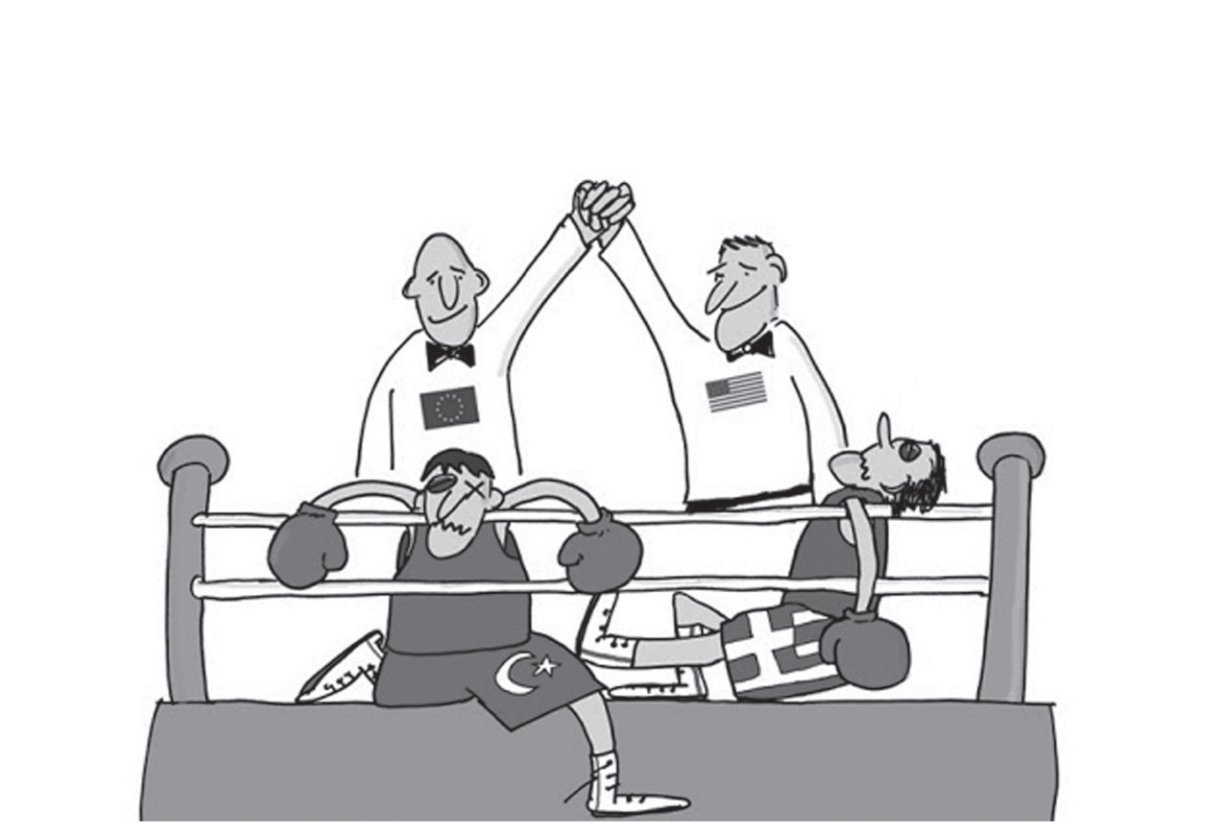
Η νεολαία είναι ένα καζάνι που βράζει. Είναι αμφίβολο το κατά πόσο έχει πειστεί από τα αφηγήματα του συστήματος, ιδιαίτερα με βάση τα αδιέξοδα που αντιμετωπίζει καθημερινά. Πέραν της πειθούς βέβαια, υπάρχει και ο πειθαναγκα-σμός, είτε με την άμεση καταστολή και την τρομοκρατία, είτε με τη στοχοποίηση και την επιθετική ρητορική. Με τα μέτρα απαγόρευσης συναθροίσεων, τα πεσίματα των ΜΑΤ σε πλατείες, την τηλε-απομόνωση σε επίπεδο σχολών, την τυρινή απαγόρευση κυκλοφορίας και την άγρια καταστολή των «παραβατών», το σύστημα έβαλε τη νεολαία στο στόχαστρο. Είναι μέτρα που παρουσιάζονται ως υγειονομικά, έχουν όμως πολιτικό περιεχόμενο. Γι’ αυτό και είναι υγειονομικά ακατανόητη, για παράδειγμα, η απαγόρευση κυκλοφορίας από τις 12π.μ., την ώρα που ο κόσμος συνω-στίζεται αναγκαστικά τα πρωινά στα λεωφορεία για να πάει στη δουλειά του.

Το σύστημα ξέρει πολύ καλά ότι είναι αναπόφευκτη η δημιουργία αντιστάσεων στους κόλλπους της νεολαίας και τρέμει μία οργανωμένη συλλογική αντίδραση. Τρέμει το γεγονός ότι μπορεί αυτή να αποκτήσει ρόλο πυροδότη για το ευρύτερο λαϊκό κίνημα. Γι’ αυτό χτυπάει (και με την ευκαιρία της πανδημίας) το Άσουλο, εξαγγέλλοντας δια στόμα-τος Μητσοτάκη την ίδρυση πανεπιστημιακής αστυνομίας που θα συνεργάζεται με την ΕΛΑΣ και την εφαρμογή κάρτας εισόδου. Τα μέτρα αυτά είναι άμεση συνέχεια της νομικής κατάρτησης του ασούλου, των λοκαουτ σε σχολές (όπως στην ΑΣΟΕΕ), των επιθέσεων των ΜΑΤ σε φοιτητικές κινητοποιήσεις και εξυπηρετούν το χτύπημα των συλλο-γικών διαδικασιών των φοιτητών. Η ένταση της κρατικής καταστολής με αποδέκτη και τη νεολαία ήταν εξ αρχής στους στόχους της κυβέρνησης προκειμένου να την τρομοκρατήσει και να της στερήσει τα δημοκρατικά της δικαι-ώματα. Για λογαριασμό του συστήματος, την καταστέλλει σε κάθε χώρο συνεύρεσης, όπως η πλατεία, όπου θα μπο-ρούσε να συζητήσει και να πολιτικοποιηθεί.

Εργαζόμενοι σε νοσοκομείο, με τον κίνδυνο της μόλυνσης να αυξάνεται.

Η έξαρση της πανδημίας φορτώνεται συχνά, μέσω μίας βιομηχανίας ψευδών ειδήσεων, στην νεολαία και στην «ασυνειδητη» συμπεριφορά της, που δεν καταλαβαίνει την επικινδυνότητα των εξελίξεων, συνωστίζεται και κάνει πάρτι. Με τον τρόπο αυτό, η κυβέρνηση και το σύστημα από τη μία απαλλάσσονται από τις ευθύνες τους και από την άλλη δικαιολογούν την περιστολή της συλλογικής της έκφρασης. Εδώ, να τονιστεί άλλη μία φορά ότι ούτε ο λαός, ούτε η νεολαία έχουν να απολογηθούν σε κανέναν. Απέδειξαν, την περίοδο της καραντίνας, την υπευθυνότητά τους, όχι απέναντι στο σύστημα, αλλά στους εαυτούς τους. Κατάφεραν να αυτοπροστατευ-τούν, την ώρα που το σύστημα παρουσίαζε ως κανονικότητα τους θανάτους και τις τρομερές ελλείψεις του συστήματος υγείας. Πλάσαρε την ανοσία της αγέλης ως κάτι αναπόφευκτο, που δεν επιδέχεται κρατικής παρέμβασης. Εφτάσε μάλιστα να προβάλλει τη φυσική επιλογή σαν νόμο, που (πρέπει να) διέπει τις σύγχρονες αν-θρώπινες κοινωνίες. Από αυτό το σύστημα ήταν αναμενόμενο – κι έτσι έγινε - να μην πάρει ουσι-αστικά μέτρα για την υγεία του λαού, παρά μόνο όσα έκρινε απολύτως αναγκαία για να διασφα-λίσει τη λειτουργία του.

Ρήγματα στην πειθάρχηση της νεολαίας προκαλούν οι μαθητές!

Την εικόνα παντοδυναμίας, καθολικού ελέγχου και επιβολής του συστήματος πάνω στις ζωές μας, έσπασαν οι μα-θητές! Η νεολαία, παρά τις όποιες πιέσεις, δεν θα μείνει παθητική εσσει, θα δημιουργήσει αντιστάσεις. Αυτό είναι το ηχηρό μήνυμα που πέρασαν οι μαθητές με τον αγώνα τους, τις πανελλαδικές καταλήψεις, τη μαχητική τους στάση κόντρα στο Υπουργείο και ας πάλεψε αυτό με κάθε τρόπο να φιμώσει τις φωνές τους. Ανακαλύπτοντας τις δυνά-μεις τους, μέσα από τη συλλογική πάλη, κατάφεραν να ταραξουν την «κανονικότητα» της περιόδου. Ανεξαρτήτως της έκβασης και των υλικών αποτελεσμάτων του μαθητικού αγώνα, μπήκε μία γερή παρακαταθήκη για το σύνολο της νεολαίας. Ότι, δηλαδή, οι αγώνες ενάντια στο σύστημα και η πίστη στις δυνάμεις του μαζικού κινήματος, μπο-ρούν να δώσουν ώθηση, να πετύχουν νίκες και ανατροπές. Ακόμα και στην πιο δύσκολη περίοδο, όπως την σημε-ρινή, που η έκταση της επίθεσης, οι αρνητικοί συσχετισμοί και η αποσυγκρότηση, βαραίνουν όποιες προσπάθειες αντίστασης ξεπηδούν. Παρά τα βαρίδια της περιόδου, είδαμε ένα δυναμικό αποφασισμένο να παλέψει για ουσια-στικά μέτρα προστασίας προκειμένου να υποραπιστεί την δικιά του υγεία και των γονιών του. Δυναμικό που αντι-λαμβάνεται στο πετσί του τους ταξικούς φραγμούς, γι’ αυτό και επιχείρησε να τους κοντράρει σε όλες τις εκφρά-σεις τους. Τα απήματα ενάντια στον νόμο Κεραμέως είναι ενδεικτικά. Αυτός είναι ο λόγος που οι μαθητές δεχτηκαν πρωτόγνωρη καταστολή και συκοφάντηση, βαφτίστηκαν «αρνητές μάσκας» και «υποκινούμενοι», χτυπήθηκαν και συνελήφθησαν, στοχοποιήθηκαν από «αγανακτισμένους» γονείς και τιμωρήθηκαν από το Υπουργείο με υπο-χρεωτικά τηλεμαθήματα.

Οι μαθητικοί αγώνες έπρεπε να παταχθούν με κάθε μέσο, γιατί ανέδειξαν για άλλη μια φορά τον ρόλο που μπορεί να αποκτήσει η νεολαία, ως πυροδότης του ευρύτερου κινήματος. Αρκεί να αναλογιστεί κανείς τη δυναμική που θα δημιουργούσε ένα κοινό μέτωπο μαθητών- εκπαιδευτικών– φοιτητών, που θα πάλευε για τα κοινά τους προ-βλήματα, για υγεία σε σχολές και σχολεία, ενάντια στην τηλεκαίδευση/ τηλεργασία και στον νόμο Κεραμέως. Ακόμα περισσότερο, αν αυτό το μέτωπο συνδεόταν με την πάλη του λαού και της εργατικής τάξης. Αυτή η ένσηπτα των διαφόρων κομματιών του κινήματος αποτελεί αναγκαιότητα, όχι γιατί υποτιμούμε τα αυτόνομα νεολαιίστικα κινήματα, αλλά γιατί θέλουμε να υπενθυμίσουμε τα όρια που έχει μια τέτοια πάλη της νεολαίας, αν δεν βρει συμμέ-χους. Ακόμα, γιατί δεν θεωρούμε ότι η νεολαία αποτελεί την πρωτοπόρα δύναμη εντός του κινήματος. Η αντίθεση κεφάλαιο- εργασία εξακολουθεί να θέτει το ζήτημα της πρωτοπορίας του κινήματος στις πλάτες της εργατικής τάξης, ως φορέα των επαναστατικών ανατροπών και της πλήρους αναμέτρησης με το σύστημα.

Παραμένει όμως, μοναδική η αξία της νεολαίας στην πάλη, ως εκείνο το υποκείμενο που μπορεί να ταρακουνήσει από την αδράνεια ευρύτερες μάζες. Η αναγκαία σύνδεση λαού και νεολαίας προϋποθέτει πολιτική συζήτηση που δεν θα εγκλωβίζεται στα στενά όρια του μικρόκοσμου του σχολείου και της σχολής. Δεν είναι τυχαίες οι πιέσεις και «παρανέσεις» των συστημικών δυνάμεων για περιορισμό των συζητήσεων αποκλειστικά στα φοιτητικά ή μαθητι-κά ζητήματα. Μήπως δεν δημιουργούν οι συζητήσεις για τα Rafale, που υπήρχαν σε μαθητικά απήματα, έδαφος για τη συμπίευση σε έναν αντιπολεμικό- αντιιμπεριαλιστικό κίνημα που είναι τόσο αναγκαίο; Ή μήπως αυτή η πάλη δεν μας αφορά και ας είμαστε αυτοί που θα σφαχτούν σε έναν ενδεχόμενο πόλεμο;

Καταστολή, φασιστικοποίηση και «δημοκρατία» του συστήματος

Παίρνοντας πάσα από όσα βίωσαν οι μαθητές, έχει αξία να κατατεθούν κάποιες σκέψεις για την αστική δημοκρα-τία, μια συζήτηση που απασχόλησε ιδιαίτερα μετά τη δίκη της Χ.Α, πολλές φορές καταλήγοντας σε λάθος συμπε-ράσματα. Πόση δημοκρατία και ελευθερία έχει το κεφάλαιο και πόση η νεολαία και οι πλατιές εργαζόμενες μάζες στο σύστημα αυτό; Ακόμα και αν αφήσουμε εκτός συζήτησης τους καθημερινούς καταναγκασμούς που βιώνουν οι τελευταίοι, αρκεί μια αναδρομή στην καταστολή του τελευταίου διαστήματος, που παρέπεμπε σε άλλες εποχές, για να εγείρει αυτό τον προβληματισμό. Προφανώς η όξυνση της φασιστικοποίησης της δημόσιας και πολιτικής ζωής δεν είναι σήμερα αποτέλεσμα κάποιας εξουσίας της ακροδεξιάς. Η πρωτοφανής περιστολή των δημοκρατι-κών δικαιωμάτων και δη της νεολαίας είναι γεγονός, στο πλαίσιο της αστικής δημοκρατίας. Ο – χουντικής έμπνευ-σης – νόμος για την απαγόρευση των διαδηλώσεων, το ξύλο σε πλατείες και πορείες, οι συλλήψεις μαθητών και τα κατασκευασμένα κατηγορητήρια σε βάρος διαδηλωτών, είναι κάποια παραδείγματα. Πρέπει να αποφεύγονται λαθεμένες και ανιστόρητες ταυτίσεις, ακριβώς γιατί μια ματιά ανά τον κόσμο και τη βίαιη αντιμετώπιση των κινήματων σε ΗΠΑ, Χιλή, Γαλλία κλπ δείχνει πως η όξυνση της καταστολής δεν αποτελεί εγχώ-ριο φαινόμενο, ούτε φανερώνει το πρόσωπο της εξουσίας ενός φασιστικού καθεστώτος, αλλά το στυγνό πρόσω-πο της κυριαρχίας του καπιταλισμού. Δεν είναι λοιπόν να λέφτει κανείς από τα σύννεφα που το ίδιο το σύστημα υπήρξε η μήτρα του φασισμού, που ανάλογα με τις ανάγκες του, άλλοτε τον αβαντάρει και άλλοτε τον μαζεύει. Αντίστοιχα ποια είναι εκείνη η σχέση που διαπερνά τις έννοιες των ελευθεριών και της δημοκρατίας στο σύστημα που ζούμε; Όσο είναι διασφαλισμένη η κυριαρχία της κεφαλαιοκρατικής τάξης διατηρείται μία επίφραση των εννοι-ών αυτών, ένα δημοκρατικό προσωπείο, ενώ από τη στιγμή που αυτή αμφισβητείται ή κλονίζεται επιστρατεύονται οι πιο ανελύθερες και έντονες μορφές καταστολής, καταπίεσης έως και οι μαύρες εφεδρείες. Η περίοδος αυτή, της δομικής κρίσης και στη χώρα μας, μπορεί να μην επιτάσσει άπλωμα φασιστικών μορφωμάτων με τα χαρακτηρι-στικά της Χ.Α. (είναι ένα ζήτημα το πόσο ευθυγραμμισμένη ήταν και αυτή ή αν έξεφυγε), αλλά δημιουργεί την ανάγκη στο ακέραιο για το σύστημα, με πιο οργανωμένο, πολιτικό και θεσμικό τρόπο να προωθήσει τη φασιστικο-ποίηση της δημόσιας και πολιτικής ζωής. Να μετατοπίσει ένα σύνολο σχέσεων σε αντιδραστικότερη κατεύθυνση.

Ενταγμένη στο πλαίσιο αυτό και σε άμεση σύνδεση με τους ελληνοτουρκικούς ανταγωνισμούς και την παρέμβα-ση των ιμπεριαλιστών στην περιοχή, έρχεται η συζήτηση για αύξηση της στρατιωτικής θητείας και υποχρεωτική στράτευση στα 18. Συζήτηση που εκφράζει και τις βλέψεις της αστικής τάξης για περαιτέρω ιδεολογική παρέμβα-ση στη νεολαία, για την οποία ο στρατός παρέχει εύφορο έδαφος. Μελλοντικοί φοιτητές και εργαζόμενοι θα δέχο-νται την επιρροή του στρατού πριν το πανεπιστήμιο και την εργασία. Θα μαθαίνουν νωρίς την πειθαρχία και την συμμόρφωση με τις διαταγές των ανωτέρων, ώστε να γίνουν πιο εύκολα διαχειρίσιμοι από την εργοδοσία. Θα μα-θαίνουν την υποταγή στους συμμάχους ιμπεριαλιστές «προστάτες» των ΗΠΑ και ΕΕ και στην εξαρτημένη από αυτούς εγχώρια αστική τάξη. Θα γαλουχούνται στην εθνική ομοψυχία, στο μίσος για τους εχθρούς «εξ’ ανατολάς» και τους γειτονικούς λαούς. Όλα τα παραπάνω είναι συστατικά στοιχεία της συνειδησης που θέλει το σύστημα να διαμορφώσει στη νεολαία. Από τη μία, επειδή οι αλλαγές στην θητεία φανερώνουν ότι οι πολεμικοί κίνδυνοι στο Αιγαίο και τη ΝΑ Μεσόγειο θα συνεχίσουν να οξύνονται για αρκετό καιρό, άρα χρειάζεται «ετοιμοπόλεμο» δυναμι-κό. Από την άλλη, επειδή η «εθνική ομοψυχία» χρησιμοποιείται από το σύστημα για να συσκοτίζει τις ταξικές αντι-θέσεις εντός του, ώστε να εκμεταλλεύεται ανεμπόδια τους εργαζόμενους.

Έχουμε δικαίωμα στο όραμα για μια ζωή ανθρώπινη, για ένα μέλλον χωρίς καπιταλιστική βαρβαρότητα

Μπορεί η νεολαία να περιμένει μία καλύτερη μέρα, να τραβήξει μία άλλη κατεύθυνση; Ο δρόμος του συστήματος, είναι αυτός που ζούμε και μας στερεί την ανάσα. Ο άλλος δρόμος μένει να χαραχθεί, μέσα από τους μαζικούς αγώνες λαού και νεολαίας, την αντίσταση στην επίθεση, τη διεκδίκηση μιας ζωής με δικαιώματα. Η αναγνώριση της εκμεταλλευτικής φύσης του συστήματος, που δεν έχει τίποτα να προσφέρει στη νεολαία, θέτει την αναγκαιότητα να είναι ορίζοντας της πάλης η αναμέτρηση με αυτό και η οικοδόμηση μιας κοινωνίας χωρίς καπιταλιστική βαρβαρότητα.

Η οργάνωση της νεολαίας σε χώρους δουλειάς, σπουδών ακόμα και γειτονιάς είναι πιο αναγκαία από ποτέ, ιδιαίτερα όταν σύλλογοι και σωματεία βρίσκονται σε κατάσταση χρόνιας αποσυγκρότησης και οι μαζικοί χώροι ύπαρξής της αμφισβητούνται καθημερινά μέσα στη πανδημία. Παραμένει ερωτηματικό λοιπόν, το πώς θα σπάσει αυτή η κινηματική καραντίνα. Οι αγώνες είναι το οξυγόνο που χρειάζεται η νεολαία για να ξαναβρεί την αισιοδοξία της.

Η εξέγερση στην Αμερική, οι κινητοποιήσεις στη Χιλή, στην Ισπανία, στη Γαλλία και αλλού, αποτελούν πηγές έμπνευσης. Γιατί δείχνουν πως απ' άκρη σ' άκρη της γης, είναι δίκαιο κανείς να εξεγείρεται απέναντι σ' αυτό το σάπιο σύστημα. Και όχι μόνον δίκαιο, αλλά και εφικτό, όταν ο λαός ανακαλύπτει τις δυνάμεις του, όταν παλεύει συλλογικά και οργανωμένα.

Η νεολαία έχει όλα τα δίκια να κάνει όνειρα αλλά και τις δυνατότητες να τα πραγματοποιήσει. Το ερώτημα βέβαια του πόσος χρόνος θα περάσει μέχρι να μετουσιωθεί η οργή της νεολαίας σε πράξη, σε συμμετοχή στο λαϊκό κίνημα, δεν έχει απαντηθεί. Η δική μας πρόθεση είναι να κοντύνουμε αυτό τον χρόνο. Να υπερασπιστούμε εντός του κινήματος το κόκκινο στίγμα της σύγκρουσης με την αστική πολιτική, ενάντια στη συνδιαχείριση και την ταξική συνεργασία που οδηγούν στην υποταγή και την προσαρμογή στα «θέλω» των κυρίαρχων.

Η νεολαία χρειάζεται να συγκροτήσει την πάλη της, γιατί δεν υπάρχει η εναλλακτική της αυτορρύθμισης της ισχύουσας κατάστασης. Να ξεφύγει από τα πλαίσια που τη θέτει το σύστημα, θέλοντας να την ενσωματώσει και να την καθυποτάξει. Όσα τέθηκαν παραπάνω, αναδεικνύουν την αναγκαιότητα της αντιιμπεριαλιστικής πάλης, της άρνησης υποταγής στην ντόπια αστική τάξη και στα ξένα αφεντικά της, ενάντια στους τυχοδιωκτισμούς και τα πολεμικά τους σχέδια. Την αναγκαιότητα της αντικαπιταλιστικής πάλης, της πάλης για δικαιώματα και ελευθερίες, ενάντια στην εκμετάλλευση και καταλήστευση της εργατικής τάξης και των εργαζομένων. Η νεολαία χρειάζεται και μπορεί να βγει στο δρόμο, στα πλαίσια του ευρύτερου κινήματος να δώσει απαντήσεις σε όσα μένουν αναπάντητα, να αποκτήσει και να ασφαλώσει τα δικά της πρότυπα και αξίες.

Έναυσμα
τεύχος 54 | Φθινόπωρο 2020

ΦΟΙΤΗΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

Το '73 η αντιιμπεριαλιστική πάλη ξεσήκωνε τους φοιτητές

Σήμερα, αναζητεί τη θέση της στα νεολαιίστικα κινήματα

Ελένη Καταλαγαριαννάκη
Αρχιτεκτονική Βόλου

Το Πολυτεχνείο αποτελεί κάθε χρόνο μια υπενθύμιση του αντιίμπεριαλιστικού χαρακτήρα που είχε η πάλη του λαού αυτού του τόπου. Ο προσανατολισμός λαού και νεολαίας ενάντια στην παρέμβαση των ΗΠΑ στη χώρα - που τότε πήρε την μορφή της αμερικανοκίνητης χούντας - δεν ήταν απλά σημείο των καιρών. **Ήρθε ως αποτέλεσμα της πολιτικής συγκρότησης του λαϊκού κινήματος, συστατικό στοιχείο της οποίας ήταν η αναγνώριση της ιμπεριαλιστικής διάστασης του καπιταλισμού, των σχέσεων εξάρτησης που απέρρεαν από αυτήν και της ανάγκης αποτίναξής τους για την νικηφόρα προοπτική του.** Το ελληνικό κίνημα οικοδόμησε αυτό το σώμα αντιλήψεων μέσα από την επώδυνη και μακρόχρονη πείρα του σχετικά με τον αντιδραστικό ρόλο των αμερικάνων και ευρωπαϊών ιμπεριαλιστών, από την γερμανική κατοχή, την Αντίσταση, τα Δεκεμβριανά και το δεύτερο αντάρτικο μέχρι την επιβολή της Δικτατορίας.

Η χούντα που επιβλήθηκε με το πραξικόπημα το 1967 στην Ελλάδα, αποτέλεσε μία προσπάθεια των ΗΠΑ να κατοχυρώσουν την παρουσία τους στην περιοχή της Μεσογείου και των Βαλκανίων στην περίοδο που ο αμερικάνικος ιμπεριαλισμός αντιμετώπιζε αδιέξοδο στην αντιπαράθεσή του με την ΕΣΣΔ και αμφισβητούνταν από εθνικοαπελευθερωτικά κινήματα που ξεσπούσαν παγκόσμια. Η χώρα έγινε μία απέραντη και ενεργή στρατιωτική βάση των ΗΠΑ και κύρια κολώνα της ΝΑ πτέρυγας του ΝΑΤΟ. Η εξάρτησή της βάθυνε σε οικονομικό, γεωπολιτικό και στρατιωτικό επίπεδο, λόγω των αμέτρητων δανείων για την αντιμετώπιση του χρέους που δημιούργησαν και της μετατροπής της χώρας σε ένα αξιοποιήσιμο πολεμικό ορμητήριο των ΗΠΑ και ΝΑΤΟ.

Τις επόμενες δεκαετίες, αν και η εμπλοκή των ξένων ιμπεριαλιστών στα ελληνικά πράγματα δεν σταμάτησε, η αντιιμπεριαλιστική κατεύθυνση του κινήματος έφθινε. Ήταν τότε που εγκαίνιαζόταν η εποχή της «παγκοσμιοποίησης», που το σύστημα διακήρυττε «το τέλος της ιστορίας» και η **ήττα και οπισθοχώρηση του διεθνούς και εγχώριου κομμουνιστικού κινήματος, άφηνε την κυρίαρχη ιδεολογία χωρίς αντίπαλο.** Τη νέα «παγκοσμιοποιημένη» εποχή, της μετανεωτερικότητας κατά κάποιους, του «ολοκληρωτικού καπιταλισμού» και της «επιστημονικο-τεχνικής επανάστασης» κατά άλλους, αναγνώρισε και η ρεφορμιστική αριστερά. Αποδεχόμενη τον καπιταλιστικό μονόδρομο και θεωρώντας ότι η εποχή των ενδοίμπεριαλιστικών συγκρούσεων όδευε προς το τέλος της, εγκατέλειψε την αναγκαιότητα συγκρότησης αντιίμπεριαλιστικού κινήματος. Μια αναγκαιότητα, η οποία, αν και από κάποιους ξεχάστηκε, δεν έπαψε ποτέ να υπάρχει, όπως υπογραμμίζει και η φετινή επέτειος του Πολυτεχνείου που βρίσκει λαό και νεολαία στο επίκεντρο πολεμικών κινδύνων.

Τα πολεμικά μέτωπα στην Συρία, την Λιβύη και πρόσφατα στον Καύκασο είναι ακόμα ανοιχτά με βάση τον άγριο ανταγωνισμό ΗΠΑ-Ρωσίας. Οι εξαρτημένες αστικές τάξεις, προσπαθούν απεγνωσμένα να πάρουν ότι ψίχουλο μείνει από την πίτα των ιμπεριαλιστών, θυσιάζοντας την ειρήνη, την υγεία και την ζωή των λαών. Όσοι πρόσφυγες και μετανάστες δεν πνίγονται στην θάλασσα, στριμύχωνονται σε στρατόπεδα συγκέντρωσης κάτω από άθλιες συνθήκες. **Μπροστά σε αυτές τις εξελίξεις, η ανασυγκρότηση ενός αντιιμπεριαλιστικού-αντιπολεμικού κινήματος γίνεται αναγκαιότητα, καθώς πλέον αποτελεί το μόνο όπλο προστασίας των λαών από τον υπαρκτό κίνδυνο του πολέμου.**

Τα ιστορικά συνθήματα «Εξω οι Αμερικάνοι», «Εξω το ΝΑΤΟ» που κυριαρχούσαν στις φοιτητικές και λαϊκές κινητοποιήσεις του Πολυτεχνείου είναι – στην πολιτική τους ουσία – πιο επίκαιρα από ποτέ. Σήμερα, το αστικό προσωπικό και οι διάφορες κυβερνήσεις, πανηγυρίζουν με κάθε «καλό λόγο»

των αμερικάνων φονιάδων. Οι αμερικανοΝΑΤΟϊκές βάσεις αναβαθμίζονται και οι αγορές πολεμικών σιδηρικών αποτελούν τις κυρίαρχες πολιτικές επιλογές του συστήματος του εθνικισμού, των άδικων πολέμων και της φτώχειας. Τα ιδεολογήματα της εθνικής ομοψυχίας ενάντια στον γείτονα λαό της Τουρκίας, τους πρόσφυγες και μετανάστες, καθημερινά προβάλλονται από τα αστικά ΜΜΕ για να δηλητηριάσουν τις συνειδήσεις λαού και νεολαίας για τους πραγματικούς εχθρούς και φίλους στο καπιταλιστικό-ιμπεριαλιστικό σύστημα.

Η νεολαία - και δη αυτή των φτωχότερων, λαϊκών στρωμάτων - είναι εκείνη που θα καλεστεί να σταθεί απέναντι στη νεολαία των γειτονικών χωρών σε έναν ενδεχόμενο πόλεμο για αλλότρια συμφέροντα. Θα σφαχτεί για τα κέρδη και τις βλέψεις των ιμπεριαλιστών και των υποταχτικών τους αστικών τάξεων. Θα καλεστεί να στρατευθεί υποχρεωτικά από τα 18 της χρόνια. Αλλά πέραν των πολεμικών κινδύνων, η εξάρτηση της χώρας από ΗΠΑ και ΕΕ αντανakλάται και στο πεδίο της οικονομίας και της πολιτικής, επηρεάζοντας άμεσα τους όρους ζωής λαού και νεολαίας. Τα δάνεια, τα μνημόνια, οι επενδύσεις του ξένου κεφαλαίου, το ξεπούλημα λιμανιών, αεροδρομίων και εδαφών, δένουν τη χώρα όλο και πιο σφικτά στην εξάρτηση από τα ιμπεριαλιστικά κράτη. **Με την αστική τάξη να μην μπορεί, αλλά ούτε και να επιθυμεί, να απεμπλακεί από τα δεσμά της εξάρτησης, ο λαός και η εργατική τάξη είναι αυτοί που καλούνται να σηκώσουν στις πλάτες τους την πάλη για ανεξαρτησία.** Η αντιιμπεριαλιστική και αντιπολεμική πάλη, ενάντια σε εκείνους που υποθηκεύουν το μέλλον και απειλούν την ζωή της νεολαίας, οφείλει να αποτελέσει κομμάτι των αγώνων του φοιτητικού κινήματος, παράλληλα με την πάλη ενάντια στην καπιταλιστική βαρβαρότητα. Καθόλου εκτός θέματος, λοιπόν, η πολιτική της συγκρότησης πάνω στα ζητήματα του ιμπεριαλισμού, της εξάρτησης και του πολέμου.

Οι φοιτητικοί σύλλογοι βρίσκονται εδώ και χρόνια μπροστά στην αποσυγκρότηση του μαζικού, νεολαιίστικου κινήματος και των διαδικασιών του. **Μέρος αυτής της αποσυγκρότησης αποτελεί και η απουσία πολιτικής συζήτησης εντός των συλλόγων για ζητήματα πέραν των άμεσων συνδικαλιστικών διεκδικήσεων.** Είναι χαρακτηριστική η στάση των δυνάμεων της αριστεράς που περιορίζουν, για παράδειγμα, τη συζήτηση γύρω από το Πολυτεχνείο σε θεωρητικές και επετειακές κουβέντες. Η έννοια του ιμπεριαλισμού κόβεται και ράβεται ώστε να δικαιολογηθούν επιφανειακά οι πολεμικές επεμβάσεις, με την πολιτική ουσία των ενδοίμπεριαλιστικών ανταγωνισμών να υποτιμάται.

Κατά την εξέγερση του Πολυτεχνείου, η σπουδάζουσα νεολαία ήταν εκείνη που έδωσε το έναυσμα για το ξέσπασμα αντιαμερικάνικων, αντιφασιστικών, αντιιμπεριαλιστικών κινητοποιήσεων που έμπρακτα συντάραξαν την κυριαρχία των ιμπεριαλιστών και της εξαρτημένης, υποτακτικής αστικής τάξης στην χώρα. Γι αυτό, στα χρόνια που ακολούθησαν, το σύστημα προσπάθησε είτε να διαστρεβλώσει το χαρακτήρα της εξέγερσης είτε να καταστείλει τις διαδηλώσεις του Πολυτεχνείου. Αυτό επιχειρεί να κάνει και φέτος με το πρόσχημα της πανδημίας. **Το φοιτητικό κίνημα σήμερα, μέσα από τα συλλογικά του όργανα, τους φοιτητικούς συλλόγους και τις γενικές συνελεύσεις, οφείλει να ανασυγκροτήσει τις δυνάμεις του και να σταθεί ξανά απέναντι στο σύστημα του πολέμου, της εκμετάλλευσης και της φτώχειας. Το μέτωπο πάλης ενάντια στον ιμπεριαλισμό και την εξάρτηση πρέπει να πολιτικοποιηθεί και να μαζικοποιηθεί. Με φάρο την εξέγερση του Πολυτεχνείου να θέσουμε τις βάσεις για τον αναγκαίο αγώνα του σήμερα.**

Στον εργασιακό «Μεσαίωνα», η νεολαία απαντάει με αγώνες!

Ειρήνη Γραμμένου
Επιστήμης Γεωπονίας ΕΛ.ΜΕ.ΠΑ
Φωτεινή Μπαϊμάκη
Μηχανικών Πληροφορικής ΕΛ.ΜΕ.ΠΑ

«Ευελιξία», φίμωση, «ατομικοί κουμπαράδες» ή αλλιώς, εκμετάλλευση χωρίς όρια

Με ταχύτατους ρυθμούς συνεχίζεται η ολομέτωπη επίθεση που δέχεται ο λαός και η νεολαία και εν μέσω του δεύτερου κύματος της πανδημίας. Οι αφετηρίες της βρίσκονται στην ίδια τη φύση του καπιταλιστικού – ιμπεριαλιστικού συστήματος, το οποίο επιδιώκει να γκρεμίσει κάθε κατάκτηση των εργαζόμενων (εκτιμώντας ότι σε αυτή τη φάση έχει τη δυνατότητα). Η κυβέρνηση της ΝΔ «άπλωσε» στο τραπέζι τα νέα αντεργατικά-αντιασφαλιστικά μέτρα που προορίζει για τους εργαζόμενους, δείχνοντας πόσο μαύρο θέλει να βάψει το μέλλον μας!

Το νέο εργασιακό νομοσχέδιο στοχεύει άμεσα στην ελαστικοποίηση, ή αλλιώς «ευελιξία», του **ωραρίου** των εργαζομένων. Προβλέπει 10ωρη δουλειά την ημέρα χωρίς υπερωριακή αμοιβή, αύξηση των νόμιμων υπερωριών, αλλά και διεύρυνση της κατάργησης της Κυριακάτικης αργίας. Μάλιστα, δημιουργεί ψηφιακή κάρτα, με την οποία θα παρακολουθείται ο εργαζόμενος για να... επιβεβαιώνεται η εξόντωσή του. Το χτύπημα αυτό γίνεται με πρόσχημα ότι η εργοδοτική πλευρά «κατανοεί» την πίεση των εργαζομένων και γι’ αυτό δίνει την δυνατότητα της «ευελιξίας», καθώς –όπως θέλουν να παρουσιάσουν- εργαζόμενοι και αφεντικά έχουν τα ίδια συμφέροντα. Η πραγματική όμως στόχευση, πίσω από αυτό το «τέλειο» περιτύλιγμα, είναι να καταργηθεί ο σταθερός χρόνος εργασίας, να αμφισβητηθεί ακόμα περισσότερο το 8ωρο και να χτυπηθεί η δυνατότητα στον αγώνα. Χαρακτηριστικό της σφοδρότητας της επίθεσης είναι ότι, με πρόγραμμα που εξήγγειλε ο Βρούτσης, δίνεται η δυνατότητα στην εργοδοσία να δίνει **μισθό 200ευρώ(!)** σε νεοπροσληφθέντες εργαζόμενους.

Άλλος ένας βασικός στόχος του εν λόγω νομοσχεδίου είναι το **τσάκισμα των συνδικαλιστικών ελευθεριών** των εργαζομένων, με:

- υποχρεωτικές ηλεκτρονικές ψηφοφορίες
- εγγραφή στο Γενικό Μητρώο ως προϋπόθεση

για συνδικαλιστική δράση (δηλαδή την αποδοχή του κρατικού ελέγχου και φακελώματος)

- απαγόρευση της άσκησης του δικαιώματος στην απεργία, κατά την διενέργεια αυτής, για το 40% των εργαζομένων (προσωπικό ασφαλείας)
- ακόμη μεγαλύτερες διευκολύνσεις για να κριθεί μία απεργία παράνομη (μέχρι και σε περίπτωση άσκησης... «ψυχολογικής βίας»!).

Σημαντική είναι η αναφορά στη σχετική

αντεργατική νομοθεσία του ΣΥΡΙΖΑ, που χτύπησε το δικαίωμα στην απεργία (προϋπόθεση ποσοστού 50% +1 για προκήρυξή της σε πρωτοβάθμια σωματεία) και εγκαθίδρυσε τον πλήρη έλεγχο του κράτους στα σωματεία, με την εμφάνιση του ηλεκτρονικού μητρώου για το φακέλωμα των εργαζομένων. Η ΝΔ ήρθε να συνεχίσει, μέχρι «τελικής πτώσης», το έργο των προκατόχων της. Θέλει –για λογαριασμό του κεφαλαίου- την πλήρη εξόντωση των συλλογικών οργάνων των εργαζομένων, της δυνατότητας, δηλαδή, να αποφασίζουν συλλογικά και να διεκδικούν τα δικαιώματά τους. Ισχυρό χαρτί στα χέρια της είναι τα «τσιράκια» των συνδικαλιστικών ηγεσιών, που κυκλοφορούν χρόνια μέσα στα συνδικάτα και έχουν το ελεύθερο του αστικού κράτους να εποπτεύουν και να ξεπουλούν τους αγώνες των εργαζομένων.

Οι κυβερνήσεις προσπαθούν μανιωδώς να διαμορφώσουν συνθήκες, ώστε οι εργαζόμενοι να βαδίζουν σ’ έναν ατομικό δρόμο, απομονωμένοι και πιο εύκολα εκμεταλλεύσιμοι από την εργοδοσία. Εξαντλητικά ωράρια, απλήρωτες υπερωρίες, μισθοί πείνας, μικρής διάρκειας συμβάσεις, είναι μερικά από τα χτυπήματα που όλο και εντείνονται και έρχονται να κουμπώσουν με την αμφισβήτηση των συνδικαλιστικών ελευθεριών. Βασικός στόχος η πλήρης φίμωση όσων φωνών ενώνονται, διεκδικώντας αξιοπρεπείς συνθήκες δουλειάς και ελευθερίες. Είναι εμφανές ότι τους φοβίζει οτιδήποτε μπορεί να ανατρέψει την βάρβαρη και αντιλαϊκή πολιτική τους, γι’ αυτό και οι εργαζόμενοι χρειάζεται να απαντάνε μαζικά και συλλογικά, υπερασπίζοντας τα δικαιώματά τους για βιώσιμες συνθήκες δουλειάς και συνδικαλισμό, μακριά από κρατικούς ελέγχους και φακελώματα.

Στα παραπάνω στοιχεία της επίθεσης έρχεται να προστεθεί και το **νέο αντι-ασφαλιστικό νομοσχέδιο**. Η ασφάλιση των εργαζομένων μετατρέπεται σε «ατομικό κουμπαρά», τον οποίο ο καθένας θα γεμίζει με τις εισφορές του ώστε να τον αξιοποιήσει με τη μορφή των επικουρικών συντάξεων την περίοδο της συνταξιοδότησης του – όταν, εάν και για τι όσο βγει. Το σύστημα δεν έπαψε ποτέ να προσπαθεί να μετατρέψει την ασφάλιση

από συλλογικό κεκτημένο και δικαίωμα σ’ ένα καθαρά ατομικό ζήτημα. Επί της ουσίας, όλη η κουβέντα γίνεται για να συγκαλυφθεί η συστημική και κυβερνητική επιδίωξη να μην καλύψουν την ασφάλιση των εργαζομένων. Έτσι, πετάει το μπαλάκι της ευθύνης για την περιθάλψη και ασφάλιση των εργαζομένων στον καθένα ξεχωριστά, με αποτέλεσμα το γκρέμισμα βασικών δικαιωμάτων. Τα κροκοδείλια δάκρυα του συστήματος, που μιλάνε για «άδεια ασφαλιστικά ταμεία» και υποχρηματοδότηση, ως δικαιολογία για τις κουτσουρεμένες συντάξεις, δεν πρέπει να μας συγκινούν αλλά να μας δείχνουν ποιος είναι εκείνος που κινεί τα νήματα.

Η νεολαία αντιμέτωπη με «μαύρο» εργασιακό τοπίο

Από το προηγούμενο διάστημα οι συνθήκες εργασίας, οι συμβάσεις, οι μισθοί, τα ωράρια, ήταν κομμένα και ραμμένα στα μέτρα του κεφαλαίου. Με την εμφάνιση, όμως, της πανδημίας, είδαμε ακόμα πιο δυσμενείς όρους ζωής για το λαό και τη νεολαία. Τα επιδόματα-ψίχουλα που δόθηκαν εν μέσω καραντίνας, τα ουσιαστικά ανύπαρκτα μέτρα υγειονομικής προστασίας σε χώρους εργασίας, ΜΜΜ και σχολές, ταυτόχρονα με την αξιοποίηση της πανδημίας για να περάσουν πιο εξαντλητικά - «ευέλικτα» τάχα - ωράρια από την εργοδοσία, έχουν φέρει σε αδιέξοδο τη νεολαία.

Σε ένα τέτοιο κλίμα, έρχεται και η **εδραίωση της τηλεργασίας, των τηλεμαθημάτων και ευρύτερου του πακέτου των «τηλε» με αφορμή την πανδημία**. Οι πρακτικές αυτές σκληραίνουν τις συνθήκες εργασίας, εντατικοποιούν τους νέους εργαζόμενους και φοιτητές και νομιμοποιούν τις εκάστοτε πρακτικές εργοδοτικής και καθηγητικής αυθαιρεσίας. Είναι δύο ζητήματα αλληλένδετα, διότι απ’ τις σχολές κιόλας στρώνεται το έδαφος για τη δημιουργία εντατικοποιημένων και πειθήνιων εργαζομένων. Στο εργασιακό κομμάτι, η τηλεργασία ευνοεί την «ελαστικοποίηση» του ωραρίου, μιας και η δουλειά από το σπίτι προσφέρεται για απλήρωτες υπερωρίες. Επίσης έχει ως αποτέλεσμα την αποξένωση των εργαζομένων

σε κοινωνικό και συνδικαλιστικό επίπεδο, καθώς δεν μπορούν να μοιραστούν προβληματισμούς και εμπόδια που βιώνουν από κοινού, ώστε να τα απαντήσουν μαζικά. Επιπλέον, η προώθηση του «τηλεσυνδικαλισμού» (ηλεκτρονικές ψηφοφορίες, ηλεκτρονικό μητρώο) αποτελεί στοιχείο της επίθεσης του συστήματος στη δυνατότητα οργάνωσης και αγώνα των εργαζομένων, όπως και των φοιτητών.

Παράλληλα, η αβεβαιότητα εντείνεται μέσω των ατομικών συμβάσεων που αναγκάζουν οι εργοδότες τους εργαζόμενους να υπογράψουν. Πρόκειται για ατομικές «συμφωνίες» των εργαζομένων με την εργοδοσία, που μετατρέπουν τη μόνιμη ή αορίστου χρόνου απασχόληση, σε μερική ή εκ περιτροπής και οδηγούν στην απώλεια κατοχυρωμένων εργασιακών, ασφαλιστικών και συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων.

Όλα αυτά δεν μπορούν να αφήνουν τη νεολαία αμέτοχη, καθώς είναι εκείνη που θα τα βιώσει στο έπακρον, σε μια περίοδο κατά την οποία χτυπιέται από παντού. Η έξαρση της πανδημίας, γίνεται ευκαιρία στα χέρια του συστήματος, που χτυπάει τη νεολαία σε σχολεία, σχολές και στην αγορά εργασίας. Η εργασιακή αβεβαιότητα έχει ενταθεί, η καταστολή αυξάνεται ολοένα και περισσότερο και η πάλη των μαθητών και των φοιτητών για δικαιώματα και ελευθερίες υφίσταται εντονότερη επίθεση.

Η εκτεταμένη κρίση, έχει οδηγήσει ακόμη μεγαλύτερο μέρος της νεολαίας στην ανεργία (πχ. στον τομέα της εστίασης), αλλά και στην αναζήτηση δουλειάς από πιο νορίς. Το δεύτερο συμβαίνει επειδή ολοένα και περισσότερες οικογένειες εξωθούνται σε ακόμη μεγαλύτερη φτώχεια. Ταυτόχρονα, περικόπτονται η δωρεάν σίτιση, στέγαση, σπουδές, κατακτήσεις δηλαδή που επιτρέπουν στο φτωχότερο κομμάτι της νεολαίας να σπουδάσει.

Η αστική εκπαίδευση ευθυγραμμίζεται με αυτό το τοπίο, θέλοντας να προετοιμάσει τη νεολαία - ήδη από τα μαθητικά και φοιτητικά χρόνια - να προσαρμοστεί στις αντεργατικές πολιτικές τους μέσω πειθάρχησης, εντατικοποίησης και ανταγωνιστικών κινητρων. Βάζουν την νεολαία στη λογική ενός ατέρμονου αγώνα δρόμου, απόκτησης πτυχίων και βεβαιώσεων, δήθεν για να γίνει «άξιος» για μια θέση εργασίας, η οποία αν τελικά υπάρξει, θα είναι με άθλιους όρους για τη συντριπτική πλειοψηφία.

Το σύστημα για μια ακόμα φορά φορτώνει τις ευθύνες στις πλάτες των εργαζομένων, πουλώντας σε όλα τα επίπεδα το παραμύθι της ατομικής ευθύνης. Παρουσιάζει την εργασία σαν ευκαιρία και όχι δικαίωμα, ενώ η ανεργία αυξάνεται ραγδαία με δική του ευθύνη.

Η ανεργία ως χαρακτηριστικό του συστήματος

Η ανεργία αποτελεί εγγενές στοιχείο του καπιταλισμού. Ανάλογα με τα συμφέροντα και τις επιδιώξεις του κεφαλαίου μεγεθύνεται ή περιορίζεται, ενώ αποτελεί μέσο πίεσης και εκβιασμού για να δέχονται οι εργαζόμενοι τις πιο άθλιες συνθήκες δουλειάς. Δίνει επιπλέον αέρα στην εργοδοσία να παρουσιάζει ως μονόδρομο τα εξοντωτικά ωράρια και την απλήρωτη δουλειά που «προσφέρει», μιας και, αν ο εργαζόμενος διαμαρτυρηθεί, περιμένουν άλλοι τόσοι για τη θέση του.

Οι αδυναμίες διαχείρισης της κρίσης από το σύστημα, είναι ολοφάνερες. Ωστόσο, η πανδημία δεν είναι η πραγματική αιτία της, παρόλ’ όλη μια από τις πολλές αφορμές που αναδεικνύουν τα εγγενή προβλήματα και αδιέξοδα του καπιταλιστικού-ιμπεριαλιστικού συστήματος. Η διόγκωση

της ανεργίας σε περιόδους κρίσης δεν είναι κάτι καινούργιο. Κάθε φορά που το σύστημα «δυσκολεύεται» και θέλει να προστατέψει τις αγορές και τα συμφέροντά του, επιδιώκει να ξεπεράσει την κρίση του πατώντας στις πλάτες των εργαζομένων με απολύσεις και γκρέμισμα δικαιωμάτων. Έτσι ακριβώς συμβαίνει και τώρα με την πανδημία. Ανάλογη είναι και η διαχείριση της υγειονομικής κρίσης από την κυβέρνηση (και άλλες κυβερνήσεις) αυτή τη στιγμή, που κυριολεκτικά βάζει σε τελευταία μοίρα τη ζωή και την υγεία των λαών.

Η κατεύθυνση διάσπασης του πτυχίου σε πολλά μέρη, η αναγόρευση των μεταπτυχιακών/διδακτορικών σε αναγκαίες προϋποθέσεις για εύρεση εργασίας, αλλά και η δημιουργία πτυχίων πολλών ταχυτήτων, συνδέονται με την προετοιμασία των νέων ανθρώπων για το νέο τοπίο ανεργίας και επισφαλούς εργασίας. Το ενιαίο πτυχίο ως μόνη προϋπόθεση για δουλειά χτυπιέται συνεχώς, με κύριους πληγέντες, όσους ανήκουν στα κατώτερα λαϊκά στρώματα.

Η μαζική πάλη για εργασιακά δικαιώματα συνδέεται άρρηκτα με τον αγώνα για πρόσβαση στην εκπαίδευση και την υπεράσπιση του ενιαίου πτυχίου ως μόνη προϋπόθεση για δουλειά. Η συνειδητοποίηση των αδιέξοδων του συστήματος δείχνει πως μόνος δρόμος είναι η πάλη για σπουδές, δουλειά, ελευθερίες και τελικά την ανατροπή του.

Έχει αλήθεια δουλειά ο «άξιος»;

Ποιός είναι στ’ αλήθεια αυτός ο «άξιος» εργαζόμενος, που μας παρουσιάζεται σαν πρότυπο από το σύστημα σε όσους αναζητούν εργασία ή και σε όσους ακόμα σπουδάζουν; Αρχικά, το αφήγημα αυτό οικοδομείται με τέτοιο τρόπο, ώστε να κάνει ξεκάθαρο ότι μιλάμε για έναν πειθήνιο, υπάκουο και εντατικοποιημένο εργαζόμενο, που διαθέτει όλα τα χαρακτηριστικά της αριστείας, η οποία επιδιώκεται να μας παρουσιαστεί ως η νέα «κανονικότητα».

Κατά συνέπεια, μιλάμε για εκείνον που δε θα διεκδικήσει, δε θα πολιτικοποιηθεί και θα ανταγωνιστεί πολύ εύκολα τον διπλανό του, προκειμένου να ανελιχθεί. Αυτή είναι η διασπαστική λογική που πάει να προωθηθεί από το σύστημα, που δε θέλει τους εργαζόμενους να οργανώνονται στα συλλογικά τους όργανα.

Επιπλέον, αν μιλήσουμε ειλικρινά για όσους είναι σκληρά εργαζόμενοι, το συγκεκριμένο παραμύθι μπάζει από παντού. Είναι αμέτρητα τα παραδείγματα εργαζομένων που αμείβονται με ψίχουλα σε βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα ή εκείνων που δεν πληρώνονται τις υπερωρίες τους. Μένουν άνεργοι πολλοί νέοι που έχουν προσπαθήσει τόσα χρόνια για ένα πτυχίο.

Η ταξικότητα που διέπει το ζήτημα είναι εμφανής και γίνεται αντιληπτή, όσο και αν πλάσσει η κυρίαρχη αστική τάξη τον μύθο της κοινωνικής ανέλιξης. Η πραγματικότητα δείχνει ότι, από τη μία οι (περισσότερο ή λιγότερο πιεσμένοι) εργαζόμενοι κυριολεκτικά πεινάνε, ενώ από την άλλη όσοι είναι ψηλά στη ταξική διαστρωμάτωση, θεωρούνται άριστοι, αποκλειστικά και μόνο λόγω του ταξικού προνομίου να έχουν πρόσβαση σε σπουδές εν αντιθέσει με τα παιδιά κατώτερων λαϊκών στρωμάτων.

Συμπεραίνουμε λοιπόν, ότι το συγκεκριμένο αφήγημα δεν αποτελεί παρά μια ακόμα μέθοδο αποπροσανατολισμού των λαϊκών μαζών, εντατικοποίησης των εργαζομένων και αύξησης της ανταγωνιστικότητας μεταξύ τους.

Σε όλα αυτά τα μέτωπα που ανοίγονται καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι, όπως ο εχθρός είναι ένας και κοινός, έτσι κι απάντηση είναι μία και συλλογική. Ο λαός και η νεολαία πρέπει να απαρνηθούν τα διληγμένα που τους πλάσσει το σύστημα, που τους καθιστούν υπαίτιους για τα δεινά που βιώνουν. Το πιο δίκαιο που οφείλει ένας εργαζόμενος να διεκδικήσει είναι αξιοπρεπείς συνθήκες δουλειάς και ζωής κι αυτό έρχεται μέσα από την ταξική πάλη των εργαζομένων που χτυπιούνται από το ίδιο χέρι. Τα σωματεία πρέπει να γεμίσουν με φωνές που ενώνονται και παλεύουν για τα δικαιώματα που τους κλέβει αυτό το σάπιο σύστημα και τα αστικά του παπαγαλάκια. Η νεολαία, απ’ την άλλη, οφείλει και μπορεί να απαρνηθεί το μέλλον που της ετοιμάζουν, χαράζοντας πορεία ενάντια στην ανεργία, την εργοδοτική αυθαιρεσία, τα ελαστικά ωράρια, την μαύρη εργασία, τις ατομικές συμβάσεις, τους μισθούς - ψίχουλα, τον ατομικό δρόμο. Η επίθεσή τους δεν θα σταματήσει, αν δεν τη σταματήσουμε. Στην δική τους επιμονή, εμείς θα απαντάμε με αγώνες!

Να μη γίνουν κρέας οι λαοί στην πολεμική τους μηχανή!

Δημήτρης Βασιλάκης,
Τζένη Πανάγου
Ιατρική Αθήνας

Ο πόλεμος, στο καπιταλιστικό – ιμπεριαλιστικό σύστημα, είναι συνέχιση της εκμεταλλευτικής πολιτικής σε βάρος του λαού και της εργατικής τάξης με τον πιο ωμό και βάρβαρο τρόπο. Είναι γεγονός, ότι με ευθύνη ιμπεριαλιστών και εξαρτημένων αστικών τάξεων, ανοίγει μία νέα σειρά πολεμικών μετώπων και παράλληλα διατηρούνται προϋπάρχουσες πολεμικές εστίες, που σπέρνουν θάνατο στους λαούς ανά τον κόσμο. Ως λογικό επακόλουθο, όσο οξύνονται οι ενδοϊμπεριαλιστικές αντιπαράθεσεις, το ζήτημα του πολέμου θα παραμένει στην επικαιρότητα και θα γεννά συγκεκριμένα καθήκοντα στο κίνημα και στις οργανώσεις της αριστεράς.

Το διεθνές φόντο των ανταγωνισμών

Η περιοχή της Μ. Ανατολής, όχι μόνο ή κυρίως λόγω των πλούσιων κοιτασμάτων πετρελαίου, αλλά διότι κατέχει μια σημαντική γεωστρατηγική θέση, έχει αποτελέσει πεδίο άγριου ανταγωνισμού ανάμεσα σε ιμπεριαλιστές αλλά και πεδίο διεκδίκησης επιρροής από τις ντόπιες άρχουσες τάξεις. Τα βαλτώματα που συνάντησαν οι επεμβάσεις του αμερικανικού ιμπεριαλισμού, αλλά και οι αραβικές εξεγέρσεις, αναστάτωσαν το status quo της περιοχής μετατρέποντας την σ’ ένα φλεγόμενο πεδίο ιμπεριαλιστικής σύγκρουσης. Ιδιαίτερα οι επιτυχίες της Ρωσίας στη Συρία, καθώς και η σφήνα που έβαλαν στις σχέσεις ΗΠΑ-Τουρκίας, επέτειναν την ανάγκη των ΗΠΑ να ανακινήσουν την περιοχή για την κυριαρχία τους, γεγονός που προωινίζει την κλιμάκωση της ιμπεριαλιστικής αντιπαράθεσης και της δυστυχίας που ζουν οι λαοί της.

Ένα από τα παλιά πολεμικά μέτωπα, που ξανάνοιξε πρόσφατα εντονότερα, είναι αυτό στη Λιβύη. Η Λιβύη μοιράζεται μεταξύ δύο αρχών, της κυβέρνησης εθνικής συμφωνίας υπό τον Σάρατζ (που είναι διεθνώς αναγνωρισμένη από τον ΟΗΕ) και της βουλής των αντιπροσώπων υπό τον στρατηγό Χαφτάρ στην Ανατολική Λιβύη (αναγνωρισμένη από τη Ρωσία, την Αίγυπτο και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα). Οι εξελίξεις στη Λιβύη δε θα μπορούσαν σε καμία περίπτωση να αφήσουν τους ιμπεριαλιστές και τις υπόλοιπες γειτονικές εξαρτημένες αστικές τάξεις με σταυρωμένα τα χέρια. Όπως το παρουσιάζουν, η ενδο-λιβυκή αντιπαράθεση επιχειρείται από τη μεριά των ιμπεριαλιστών να κλείσει με πολιτικό διάλογο και εκλογές. Το μόνο σίγουρο είναι ότι τέτοιες συμφωνίες ποτέ δε σηματοδότησαν τίποτα καλό για τους λαούς, αφού οι εμπλεκόμενοι ιμπεριαλιστές επιθυμούν να διαμορφώσουν ένα αποτέλεσμα με γνώμονα ο καθένας τα δικά του συμφέροντα και επικυριαρχία. Ενώ επιπλέον είναι πολύ πιθανό, στη βάση του ανταγωνισμού των ιμπεριαλιστών, να δώσουν την θέση τους σε ένα νέο κύκλο πολέμου και αίματος.

Μία από τις πολεμικές εστίες που αναζωπυρώθηκαν πρόσφατα, είναι αυτή στην περιοχή του Καυκάσου, ανάμεσα στην Αρμενία και το Αζερμπαϊτζάν. Οι δύο αντιδραστικές άρχουσες τάξεις συγκρούονται, με πραγματικούς όμως πρωταγωνιστές τους ιμπεριαλιστές - ιδιαίτερα ΗΠΑ και Ρωσίας - των οποίων ο ανταγωνισμός δημιουργεί το έδαφος «ξεπαγώματος» αυτής της σύγκρουσης. Είναι προς αξιολόγηση εάν η αναζωπύρωση πριμοδοτήθηκε με την ανοχή/στήριξη των ΗΠΑ ή για να αποδείξει η ηγεσία της Τουρκίας την -αντιρωσική- αξία της στις ΗΠΑ, αφού μια τέτοια σύγκρουση προοπτικά δυσκολεύει τη Ρωσία δημιουργώντας αναταραχή στο μαλακό υπογάστριό της. Η Μόσχα, ενώ έχει ισχυρές σχέσεις με την Αρμενία, προσπαθεί ταυτόχρονα να επανακτήσει την επιρροή της στο Αζερμπαϊτζάν και να ενισχυθεί

ο επιδιαιτητικός της ρόλος στην περιοχή αυτή. Σε κάθε περίπτωση, οι λαοί είναι εκείνοι που θα συνεχίσουν να πληρώνουν με αίμα τους οξυνόμενους ιμπεριαλιστικούς ανταγωνισμούς.

Ελληνοτουρκικός ανταγωνισμός

Σε αυτό το πλαίσιο του διεθνούς ιμπεριαλιστικού ανταγωνισμού, που ιδιαίτερα εκδηλώνεται με τις βλέψεις των ΗΠΑ για έλεγχο της Ν.Α. Μεσογείου, εντάσσεται και ο άδικος και αντιδραστικός ανταγωνισμός μεταξύ των αστικών τάξεων Ελλάδας και Τουρκίας, με το δικό του ιστορικό βάθος. Από τη δημιουργία του ελληνικού κράτους το 1830 έως και σήμερα, οι ελληνοτουρκικές σχέσεις έχουν περάσει από πολλές διακυμάνσεις. Ιδιαίτερα από τη δεκαετία του 1970 και μετά, αρχίζει μια παρατεταμένη φάση έντασης στις ελληνοτουρκικές σχέσεις, που διαρκεί μέχρι και σήμερα. Οι δύο χώρες έκτοτε, και ειδικά μετά την εισβολή στην Κύπρο το 1974 και την κρίση των Ιμίων το 1996, έχουν βρεθεί αρκετές φορές στα πρόθυρα μέχρι και της ένοπλης σύγκρουσης, πάντα υπό την ανοχή ή και τη στήριξη του ιμπεριαλιστικού παράγοντα. Ας επικεντρωθούμε, όμως, στις πρόσφατες εξελίξεις από το καλοκαίρι και μετά.

Αιχμή στην όξυνση της ελληνοτουρκικής αντιπαράθεσης αποτέλεσε η έκδοση της τουρκικής NAVTEX για σεισμικές έρευνες νότια της Ρόδου και του Καστελόριζου τον Ιούλη του 2020, που έδωσε περιεχόμενο στην ανακήρυξη τουρκολιβυκής ΑΟΖ νωρίτερα μέσα στο χρόνο. Με αφορμή αυτό, η ελληνική αστική τάξη πρόβαλε ξανά τη γνωστή πλέον επιχειρηματολογία της, για την τουρκική επιθετικότητα σε βάρος μιας αμυνόμενης Ελλάδας στο Αιγαίο και την νοτιοανατολική Μεσόγειο, θέτοντας ζήτημα παραβίασης των κυριαρχικών της δικαιωμάτων. Η πραγματικότητα, όμως, είναι ότι και οι δύο χώρες κινούνται επιθετικά και τυχοδιωκτικά. Πιο συγκεκριμένα, από τη μία πλευρά η ελληνική αστική τάξη ισχυρίζεται ότι έχει δικαίωμα επέκτασης της χωρικής της θάλασσας στα 12 ναυτικά μίλια, μία κίνηση που αντιμετωπίζεται από την Τουρκία ως αιτία πολέμου (casus belli). Από την άλλη, η τούρκικη αστική τάξη ισχυρίζεται ότι μία τέτοια κίνηση θα τη στρίμωχνε στα παράλια της Μικράς Ασίας και θα μετέτρεπε το Αιγαίο σε μία ελληνική λίμνη και προβάλλει τη δική της επιδίωξη της «γαλαζίας πατρίδας».

Το παράδοξο της υπόθεσης είναι ότι και οι δύο αστικές τάξεις επικαλούνται για τη δράση τους το Διεθνές Δίκαιο και το Δίκαιο της Θάλασσας. Αυτό οφείλεται κατά βάση στις ασάφειες και τα «παραθυράκια» των άρθρων του. Προτού, όμως, περιγραφεί η προσέγγιση της κάθε πλευράς το ζήτημα, αξίζει να γίνει μία σύντομη αναφορά σε όρους και άρθρα που απασχόλησαν, από τη σύμβαση του Montego Bay το 1982.

ΑΡΘΡΟ 3: «Κάθε κράτος έχει το δικαίωμα να καθορίσει το **εύρος της χωρικής του θάλασσας**. Το εύρος αυτό **δεν υπερβαίνει** τα 12 ναυτικά μίλια, μετρούμενα από γραμμές βάσεως, καθοριζόμενες σύμφωνα με την παρούσα σύμβαση.»

ΑΡΘΡΟ 15: «**Στην περίπτωση που οι ακτές δύο κρατών κείνται έναντι αλλήλων ή συνορεύουν**, κανένα από τα δύο κράτη δε δικαιούται, ελλείψει αντιθέτου συμφωνίας μεταξύ τους, να εκτείνει τη χωρική του θάλασσα πέραν της μέσης γραμμής της οποίας όλα τα σημεία βρίσκονται σε ίση απόσταση από τα εγγύτερα σημεία των γραμμών βάσεως από τις οποίες μετράται

το εύρος της χωρικής θάλασσας καθενός από τα δύο κράτη. **Η παραπάνω διάταξη δεν εφαρμόζεται όμως όπου λόγω ιστορικού τίτλου ή άλλων ειδικών περιστάσεων παρίσταται ανάγκη να οριοθετηθούν οι χωρικές θάλασσες των δύο κρατών κατά διαφορετικό τρόπο.**»

ΑΡΘΡΟ 56: «...Στην ΑΟΖ το παράκτιο κράτος έχει **κυριαρχικά δικαιώματα** που αποσκοπούν στην εξερεύνηση, εκμετάλλευση, διατήρηση και διαχείριση των φυσικών πόρων (...) Κατά την άσκηση των δικαιωμάτων του και την εκτέλεση των υποχρεώσεών του, σύμφωνα με την παρούσα σύμβαση, στην ΑΟΖ του, το παράκτιο κράτος λαμβάνει υπόψη του τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των άλλων κρατών και ενεργεί κατά τρόπο συνάδουν με τις διατάξεις της παρούσας σύμβασης.»

ΑΡΘΡΟ 57: «...Η ΑΟΖ δεν εκτείνεται **πέραν των 200 ναυτικών μιλίων** από τις γραμμές βάσης...»

ΑΡΘΡΟ 76: «...Η **υφαλοκρηπίδα** ενός παράκτιου κράτους αποτελείται από τον θαλάσσιο βυθό και το υπέδαφος του που εκτείνεται πέραν της χωρικής του θάλασσας, καθ’ όλη την έκταση της φυσικής προέκτασης του χερσαίου εδάφους μέχρι του εξωτερικού ορίου του υφαλοπλαισίου ή σε μία απόσταση 200 ν.μ. από τις γραμμές βάσεις από τις οποίες μετράται το πλάτος της χωρικής θάλασσας όπου το εξωτερικό όριο του υφαλοπλαισίου δεν εκτείνεται μέχρι την απόσταση.»

ΑΡΘΡΟ 121: «...Οι βράχοι οι οποίοι δεν μπορούν να συντηρήσουν ανθρωπίνη διαβίωση δε θα έχουν ΑΟΖ ή υφαλοκρηπίδα...»

Με βάση τα παραπάνω άρθρα φαίνεται ξεκάθαρα, ότι η ελληνική αστική

τάξη επικαλείται το άρθρο 3 και εν μέρει το άρθρο 15 για να δικαιολογήσει την επέκταση των χωρικών της υδάτων στα 12 ν.μ. Το υπόλοιπο μέρος του άρθρου 15 χρησιμοποιείται από την τουρκική αστική τάξη για να δικαιολογήσει την αντίθεσή της στις επιδιώξεις του ελληνικού κράτους. Ζήτημα τίθεται και με τα νησιά, όπου Ελλάδα και Τουρκία επιλεκτικά είτε αναγνωρίζουν πλήρως ΑΟΖ και υφαλοκρηπίδα σε νησιά, είτε δεν αναγνωρίζουν παρά μόνο τα χωρικά ύδατα. Άμεση εφαρμογή των μαξιμαλιστικών αυτών προσεγγίσεων και της όξυνσης του ανταγωνισμού, αποτελούν τόσο το τουρκολιβυκό σύμφωνο από τη μία, όσο και οι συμφωνίες Ελλάδας-Ιταλίας και Ελλάδας-Αιγύπτου ως απάντηση από την άλλη.

Εκτός από τις ανακρίβειες που επίτηδες αφήνονται στο Δίκαιο της θάλασσας, βασική αρχή που απορρέει από τα άρθρα του είναι αυτή της ευθιδικίας. Και η εύρεση της «δίκαιης λύσης» σίγουρα δεν είναι στο χέρι των δύο εξαρτημένων αστικών τάξεων Ελλάδας και Τουρκίας, αλλά των ιμπεριαλιστικών δυνάμεων που προσπαθούν να κάνουν κουμάντο στην περιοχή και να πάρουν μεγαλύτερο κομμάτι από την πίτα στα πλαίσια και των μεταξύ τους αντιπαράθεσεων. Η έννοια άλλωστε των ΑΟΖ δημιουργήθηκε μόλις το 1982

και έγινε ακριβώς για να μοιραστούν οι ανεκμετάλλευτες υποθαλάσσιες περιοχές μεταξύ - πρώτα και κύρια - των ιμπεριαλιστών. Καμία σχέση δεν έχει η διεκδίκηση των ΑΟΖ με τα συμφέροντα των λαών.

Η στάση της κυρίαρχης ρεφορμιστικής αριστεράς στο ζήτημα

Η ερμηνεία των εξελίξεων αναδεικνύει και ανάλογα καθήκοντα στην κάθε δύναμη. Αξίζει μια αναφορά στη στάση της κυρίαρχης αριστεράς πάνω στα ζητήματα της αντιπολεμικής πάλης και της ελληνοτουρκικής αντιπαράθεσης. Η επικρατούσα προσέγγιση - της ΚΝΕ και ενός μέρους των ΕΑΑΚ - αποδέχεται το κυβερνητικό αφήγημα όσον αφορά τον ελληνοτουρκικό ανταγωνισμό, προβάλλοντας κατά βάση την τουρκική επιθετικότητα και παραβλέποντας τους τυχοδιωκτισμούς και τις προκλητικές ενέργειες της ελληνικής πλευράς. Αναγνωρίζουν τις κινήσεις της τουρκικής αστικής τάξης ως απειλητικές σε βάρος των κυριαρχικών δικαιωμάτων του ελληνικού κράτους και καλούν τον ελληνικό λαό να τα υπερασπιστεί. Τι συμφέρον άραγε έχει ο ελληνικός λαός να έρθει αντιμέτωπος με τον τουρκικό για μια θαλάσσια έκταση 180 μίλια από το Καστελόριζο, στην οποία εισέβαλε το Όρουτς Ρείς; Αυτό που έχουν να χρεώσουν όλοι αυτοί στην ελληνική αστική τάξη είναι ο ενδοτισμός και η υποχωρητικότητα της απέναντι στην αντίστοιχη τουρκική. Τα κομμάτια αυτά της αριστεράς παραγνωρίζουν τον ρόλο των ιμπεριαλιστών και το πώς αυτοί και όχι οι εξαρτημένες αστικές τάξεις έχουν τον τελευταίο λόγο στην αντιπαράθεση. Αθλώνουν μία φιλοπόλεμη κατεύθυνση που στοιχίζει τους λαούς πίσω από τις αστικές τάξεις και τους ιμπεριαλιστές.

Μία εξίσου παραπλανητική τοποθέτηση που προβάλλουν κάποιες συνιστώσες των ΕΑΑΚ, είναι πως οι πολεμικοί κίνδυνοι δεν είναι υπαρκτοί σε αυτή τη φάση. Οι συγκεκριμένοι δεν αναγνωρίζουν την πολεμική απειλή ούτε σε θεωρητικό ούτε σε πρακτικό επίπεδο, γεγονός που δικαιολογεί και την αποχή τους από τις αντιπολεμικές διαδηλώσεις. Μια τέτοια τοποθέτηση είναι, ειδικά σε αυτή τη φάση, επικίνδυνη και υπονομευτική για το κίνημα, αφού στην ουσία προσπερνάει την ανάγκη να αποκτήσει αντιπολεμικά χαρακτηριστικά. Από την άλλη, υπάρχουν δυνάμεις όπως το ΝΑΡ, που στην ανάλυσή τους δεν αναγνωρίζουν ως καθοριστικό παράγοντα εξελίξεων την επιδίωξη της γεωστρατηγικής κυριαρχίας από τους ιμπεριαλιστές, αλλά τα οικονομικά συμφέροντα, με ένα γενικόλογο και ξεκομμένο τρόπο.

Ιδιαίτερα σε αυτή τη φάση, που πλησιάζει η επέτειος για τα 200 χρόνια από την ελληνική επανάσταση, το σύστημα και σύσσωμος ο αστικός κόσμος προσπαθεί να συσπειρώσει τον λαό και τη νεολαία γύρω από τη λεγόμενη γραμμή της «εθνικής ομοψυχίας». Καλλιεργεί τον σοβινισμό και χύνει εθνικιστικό δηλητήριο, προσπαθώντας να πείσει τον ελληνικό λαό, ότι εχθρός και υπεύθυνος για τα δεινά του είναι ο τούρκικος λαός και όχι οι δύο αντιδραστικές τάξεις και οι ιμπεριαλιστές που τις κατευθύνουν. Στη φάση αυτή, η πλειοψηφία των δυνάμεων της αριστεράς με τις απόψεις που προβάλλει λειτουργεί ως δεκανίκι του συστήματος και **σπρώχνει τους λαούς στα φιλοπόλεμα σχέδιά τους, αντί να θέτει την ανάγκη αντιπολεμικού κινήματος.**

Το χρέος μας

Είναι βασικό να γίνει αντιληπτό ότι η ανάγκη για συγκρότηση αντιπολεμικού κινήματος με αντιιμπεριαλιστικά χαρακτηριστικά είναι, ιδιαίτερα στην παρούσα φάση, πέρα για πέρα επιτακτική. Οι λαοί της Αρμενίας και του Αζερμπαϊτζάν, της Ελλάδας, της Τουρκίας και των Βαλκανίων δεν έχουν τίποτα να χωρίσουν μεταξύ τους και δεν χρειάζονται κανένα εξωτερικό «διατητή» στις υποθέσεις τους. Καθήκον κάθε αριστερής δύναμης δεν είναι να ενισχύει το εθνικό αφήγημα, υπό το μανδύα του «πατριωτισμού», αλλά να παλέψει για να εμποδίσει τις αστικές τάξεις να ποτίσουν τους λαούς με το εθνικιστικό δηλητήριο. Οφείλει να ξεσκεπάσει τους ιμπεριαλιστές και τις εξαρτημένες αστικές τάξεις, αναδεικνύοντας ότι για να προφυλάξουν τα συμφέροντα και τις αλυτρωτικές βλέψεις τους, δεν διστάζουν να θυσιάσουν τους λαούς. Βασικός στόχος πρέπει να είναι η αποτροπή ενός άδικου πολέμου μέσω της ανασυγκρότησης του ίδιου του εργατικού κινήματος και διαφόρων μετώπων πάλης, με βασικό πρόταγμα τον αντιπολεμικό αγώνα. Ενός κινήματος βασισμένου στην αλληλεγγύη και την κοινή πάλη των λαών ενάντια στους δυνάστες τους. Φτιαγμένο από τους καταπιεσμένους αυτού του κόσμου, ενάντια στους καταπιεστές τους.

Black Lives Matter: Αγώνας για Ζωή με Δικαιώματα

Φωτεινή Ψύχα
HMTY Πάτρας

Για να κατανοήσει κανείς το βάθος της καταπίεσης που ιστορικά έχουν βιώσει και συνεχίζουν να βιώνουν οι Αφροαμερικανοί, πρέπει να στραφεί στην ίδια την ιστορία των ΗΠΑ, μια ιστορία συνυφασμένη με την εκμετάλλευσή τους. Στην εποχή των αποικιών, η οργάνωση της παραγωγής και της οικονομίας βασιζόταν σε αφρικανούς σκλάβους οι οποίοι απαγόνονταν και μεταφέρονταν στην αμερικανική ήπειρο ως εμπορεύματα από τον 15ο μέχρι και τον 18ο αιώνα. Χρησιμοποιούνταν κυρίως στην αγροτική παραγωγή του νότου αλλά και για διάφορες οικοκυρικές εργασίες.

Με την απαγόρευση της δουλείας σε όλες τις πολιτείες μετά το τέλος του εμφυλίου πολέμου το 1865 (στις βόρειες πολιτείες η δουλεία απαγορεύτηκε ανάμεσα στο 1780 και το 1804), δόθηκε αμερικανική υπηκοότητα και πολιτικά δικαιώματα στους πρώην σκλάβους και τις οικογένειές τους. Παρ’ όλα αυτά η καταπίεσή τους συνεχίστηκε θεσμικά με μια σειρά νόμων, όπως οι “νόμοι του Jim Crow”, οι οποίοι διέφεραν από πολιτεία σε πολιτεία. Μεταξύ άλλων περιλαμβάνονταν διατάξεις σχετικά με τους όρους εργασίας των Αφροαμερικανών (πχ νόμος που όριζε ότι ένας Αφροαμερικανός ήταν υποχρεωμένος να ανανεώνει ετησίως τη σύμβαση εργασίας του), το δικαίωμα τους στην ψήφο και στην ισονομία έναντι στη δικαιοσύνη, μέχρι και νόμους διαχωρισμού τους από τους λευκούς. Μέχρι το 1965, ήταν σε ισχύ σε πολλές πολιτείες, κυρίως νότιες, ο διαχωρισμός Μαύρων και λευκών σε γειτονιές, σχολεία, μέσα μεταφοράς, νοσοκομεία, φυλακές, ενώ απαγορευόταν και ο διαφυλετικός γάμος. Σε βάρος τους, “νόμιμα” και παράνομα, διαπράχθηκαν πολλά εγκλήματα: μαζικές σφαγές, λιντσαρίσματα, υπέστησαν πειράματα και εφαρμόστηκαν συστήματα ευγονικής. Συνολικά, από τη μία οι Αφροαμερικανοί στο νότο αντιμετώπιζαν πολιτικές διαχωρισμού, βία και ρατσιστικό μίσος από φασιστικές ομάδες σαν την ΚΚΚ και τους διάφορους τοπικούς συντονισμούς λευκών κατοίκων, ενώ από την άλλη στον βορά ζούσαν σε άθλιες συνθήκες στέγασης και μεγάλης φτώχειας.

Η ιστορία του αγώνα των Αφροαμερικανών για ισότητα είναι πλούσια σε κινήματα, από τις τοπικές εξεγέρσεις των σκλάβων του νότου που καταπνίχτηκαν στο αίμα, μέχρι και τις εξεγέρσεις του σήμερα. Σημαντικό παράδειγμα της ισχυρής θέλησής τους να αντισταθούν στην ρατσιστική καταπίεση ήταν το ιστορικό μπουκοτάζ των λεωφορείων το 1955 στο Μοντγκόμερι που κράτησε 385 μέρες και άρχισε όταν η Ρόζα Πάρκς αρνήθηκε να δώσει τη θέση της στο λεωφορείο σε λευκό επιβάτη, όπως υποχρεούταν νομικά να πράξει.

Κεντρικό ρόλο στον αγώνα για τα δικαιώματα των Αφροαμερικανών έπαιξε, από την ίδρυσή του το 1919 μέχρι και τη δεκαετία του ‘50, το κομμουνιστικό κόμμα των ΗΠΑ (ΚΚΗΠΑ). Συμμετέχοντας στους αγώνες των μαύρων, κατάφερε να εντάξει πολλούς από αυτούς στις γραμμές του κόμματος και άσκησε μεγάλη επιρροή στους Αφροαμερικανούς εργάτες σε βορά και νότο. Ταυτόχρονα, συνδέοντας πολιτικά την καταπίεση των λευκών εργατών με

αυτή των Μαύρων, το ΚΚΗΠΑ συνέβαλε τη δεκαετία του ‘30 στη δημιουργία διαφυλετικών σωματείων, πράγμα καθόλου αυτονόητο μέχρι τότε. Παρά όμως την μεγάλη συμβολή του μέχρι το ‘60 στους αγώνες των Αφροαμερικανών, ο ρεφορμιστικός του προσανατολισμός, που εκφράστηκε ειδικότερα και στο ζήτημα της ισότητας στα πλαίσια του καπιταλισμού, αποτέλεσε τροχοπέδη για την περαιτέρω συνεισφορά του στον αγώνα του μαύρου λαού.

Η πιο πυκνή και έντονη κινηματικά περίοδος για τους Αφροαμερικανούς υπήρξαν οι δεκαετίες ‘60-’70. Την δεκαετία του ‘60 υπήρξε άνοδος του κινήματος για την υπεράσπιση των κοινωνικών δικαιωμάτων (civil rights movement) με πληθώρα κινητοποιήσεων σε βορά και νότο, καθώς και δημιουργία μαζικών οργανώσεων δράσης των Αφροαμερικανών. Η Φοιτητική Μη-Βίαια Συντονιστική Επιτροπή αλλά και το Συνέδριο Νότιας Χριστιανικής Ηγεσίας με εκφραστή τον Μάρτιν Λούθερ Κινγκ, ο οποίος είχε σχέσεις με το Δημοκρατικό κόμμα, δρούσαν με τη λογική της μαζικής μη-βίαιης πολιτικής ανυπακοής, μέσω καθιστικών διαμαρτυριών, πορειών σε περιοχές λευκών και καταλήψεων. Παρ’ όλα αυτά, οι δράσεις τους ήρθαν αντιμέτωπες με την άγρια καταστολή της αστυνομίας και τις επιθέσεις από φασιστικές συμμορίες. Ως ηγετική μορφή του κινήματος εκείνη την περίοδο, ο Μάρτιν Λούθερ Κινγκ (ΜΛΚ) υποστήριζε τις αξίες της ισότητας, αλλά και της συγχώρεσης, καθώς και την ανάγκη ανάδειξης της κατάστασης του νότου στους βόρειους ώστε να έρθει μια αλλαγή ειρηνικά.

Μεγάλη νίκη αυτού του κινήματος αποτέλεσε η «καμπάνια στο Μπέρμιγχαμ» το 1963, η οποία δέχτηκε μεγάλη καταστολή, αλλά κατάφερε να διώξει τον δήμαρχο και τον διευθυντή της αστυνομίας από την πόλη. Με την ώθηση που τους έδωσε αυτή η νίκη, το καλοκαίρι του 1963 έγιναν 758 διαδηλώσεις σε 186 πόλεις του νότου, καθώς και μια μεγαλειώδης πορεία στη Ουάσινγκτον για την οποία είχαν μεταφερθεί διαδηλωτές από όλες τις μεριές της Αμερικής, όπου και δόθηκε η διάσημη ομιλία του ΜΛΚ “I have a dream”.

Τα επόμενα χρόνια και παρά τους διάφορους νόμους, οι οποίοι κατοχύρωναν κάποια πολιτικά δικαιώματα για τους Αφροαμερικανούς, φάνηκε πως η κατάσταση παρέμενε στην ουσία ίδια. Διαψεύστηκαν οι όποιες προσδοκίες υπήρχαν απέναντι στους Δημοκρατικούς και άρχισε η συνολική αμφισβήτηση εντός του κινήματος των αρχών της μη-βίας αλλά και του καπιταλιστικού-ιμπεριαλιστικού συστήματος.

Ιδιαίτερα σημαντική μορφή του αγώνα των Αφροαμερικανών αποτέλεσε ο Μάλκολμ Χ, μετά την αποχώρησή του το 1964 από τη μαύρη εθνικιστική οργάνωση Έθνος του Ισλάμ, η οποία ήταν φιλοκαπιταλιστική και αναζητούσε ίσες ευκαιρίες στο κέρδος. Ο Μάλκολμ Χ μέσα στο γενικότερο κλίμα οργής και ριζοσπαστικοποίησης της μαύρης νεολαίας, διαμόρφωσε έντονο επαναστατικό λόγο, μίλησε για τη μαύρη αυτοδιάθεση, υπερασπίστηκε το δικαίωμα στην αυτοάμυνα «με κάθε αναγκαίο μέσο», επιτέθηκε στο πολιτικό σύστημα συνολικά. Εισήγαγε τον αντιιμπεριαλισμό στα κινήματα των

Μαύρων, ταξίδεψε στην Αφρική και συναντήθηκε με ηγέτες αντιαποικιακών κινημάτων κάνοντας λόγο για κοινό αγώνα με αυτά. Τον Φλεβάρη του 1965, λίγες μέρες πριν τη δολοφονία του, δήλωσε: «Είναι λάθος να βλέπουμε την εξέγερση των νέγρων απλώς ως φυλετική διαμάχη μαύρου εναντίον λευκού ή ως αποκλειστικά αμερικάνικο ζήτημα. Αυτό που βλέπουμε σήμερα είναι η παγκόσμια εξέγερση των καταπιεσμένων ενάντια στους καταπιεστές, των εκμεταλλευόμενων ενάντια στους εκμεταλλευτές.»

Το κόμμα των Μαύρων Πανθέρων που ιδρύθηκε τον Οκτώβριο του 1966 από τον Χιούι Π. Νιούτον και τον Μπόμπι Σιλ, αρχικά δραστηριοποιούνταν στην Καλιφόρνια και στη συνέχεια επεκτάθηκε σε όλη τη χώρα. Η οργάνωση πραγματοποιούσε καθημερινά ένοπλες περιπολίες για να προστατέψει τους πολίτες από την αστυνομική βία, καθιέρωσε κοινотικά «Προγράμματα Επιβίωσης» με σύνθημα «η επιβίωση οδηγεί στην επανάσταση», όπως το δωρεάν πρωινό για παιδιά, καθώς και προγράμματα περίθαλψης και εκπαίδευσης, επανένταξης ναρκομανών και αλκοολικών κ.α., ενώ εξέδιδε και εφημερίδα με χιλιάδες συνδρομητές. Το «πρόγραμμα των 10 σημείων» των Μαύρων Πανθέρων απαιτούσε να τερματιστεί ο ρατσισμός, η αστυνομική βία και οι δολοφονίες, να απελευθερωθούν οι Αφροαμερικανοί κρατούμενοι, να πραγματοποιηθούν δικαίες δίκες με Αφροαμερικανούς ενόρκους και να εξαιρεθούν οι Αφροαμερικανοί άνδρες από την υποχρεωτική στρατιωτική θητεία. Ταυτόχρονα, ζητούσε ελευθερία, ειρήνη, δικαιοσύνη, δουλειά, στέγαση και εκπαίδευση που να διδασκε την αληθινή ιστορία του αφροαμερικάνικου πληθυσμού και να αναδεικνύει το ρόλο τους στην αμερικάνικη κοινωνία.

Το ρεύμα του Black Power όλο και μεγάλωνε καθώς οι Μαύροι Πάνθηρες προσπαθούσαν να δυναμώσουν το αίσθημα κοινότητας και αλληλεγγύης, αλλά και τη μαύρη υπερηφάνεια, με το σύνθημα «black is beautiful» και παροτρύνοντας τους Αφροαμερικανούς άνδρες και γυναίκες να αφήνουν τα μαλλιά τους φυσικά. Επιπρόσθετα, επηρεαζόμενοι από το πολιτικό κλίμα της εποχής, ο λόγος τους σταδιακά έγινε όλο και πιο πολιτικός, με καθαρά ταξική οπτική, και μαοϊκές επιδράσεις από την Πολιτιστική Επανάσταση. Συμμετείχαν ενεργά στο κίνημα ενάντια στον πόλεμο του Βιετνάμ και συνεχώς επεδίωκαν τη συμπόρευσή τους με άλλες κοινότητες, όπως αυτές των ιθαγενών, των λατίνων και των ασιατών.

Με τη δολοφονία του Μάρτιν Λούθερ Κινγκ στις 4 Απριλίου του 1968, η οποία πιστεύεται πως είχε υποκινηθεί από τις αμερικάνικες αρχές, ξέσπασε ξεσηκωμός ο οποίος διήρκησε 2 μήνες και θεωρείται η μεγαλύτερη αναταραχή στην αμερικανική ιστορία μετά τον Εμφύλιο πόλεμο. Οι μαζικές κινητοποιήσεις και εξεγέρσεις χτυπήθηκαν άγρια από την αστυνομία και το στρατό, ενώ σε πολλές περιπτώσεις πραγματοποιήθηκαν πολυήμερες οδομαχίες με πολλούς νεκρούς και τραυματίες. Η δολοφονία του ΜΛΚ και οι εξεγέρσεις που ακολούθησαν, οδήγησαν στην μαζικοποίηση των Μαύρων Πανθέρων η οποία, από οργάνωση που αριθμούσε 75 άτομα στην Καλιφόρνια στα τέλη του 1967, το καλοκαίρι του 1968 είχε τουλάχιστον 5.000 μέλη και τοπικές οργανώσεις σε πολλές πολιτείες.

Δικαίως, ο διοικητής του FBI, Χούβερ, είχε αναδείξει τους Μαύρους Πάνθηρες ως «την κυριότερη απειλή για την εθνική ασφάλεια της χώρας» βλέποντας την όλο αυξανόμενη επιρροή τους. Το σχέδιο αντικατασκοπείας COINTELPRO που εφαρμόστηκε από το FBI για την αποδυνάμωση και καταστροφή της οργάνωσης περιλάμβανε παρακολούθησεις μελών, διείσδυση σε πυρήνες της οργάνωσης, προβοκατόρικες ενέργειες και προσπάθειες δι-

άσπασης και συκοφάντησης μελών της. Πολλές ήταν οι δολοφονίες μελών της οργάνωσης από την αστυνομία και οι φυλακίσεις με στημένα κατηγορητήρια, όπως στις περιπτώσεις του Χιούι Π. Νιούτον που απελευθερώθηκε μετά από την τεράστια καμπάνια της οργάνωσης “Free Huey”, της Άντζελα Ντέιβις και του Μουμία Αμπού Τζαμάλ που παραμένει φυλακισμένος μέχρι σήμερα. Παρά τις προσπάθειες της οργάνωσης να αμυνθεί σε αυτή την ύπουλη επίθεση, οι Μαύροι Πάνθηρες οδηγήθηκαν σταδιακά στην αδράνεια και τη διάσπασή τους στις αρχές της δεκαετίας του ‘80.

Το κίνημα του ‘60-’70 για τα πολιτικά δικαιώματα και το ρεύμα του Black Power έδωσαν στις κοινότητες των Αφροαμερικανών εμπιστοσύνη στις δυνάμεις τους και τους εφοδίασαν με πολιτικά εργαλεία για τους μετέπειτα αγώνες τους. Η προσφορά των Μαύρων Πανθέρων στους αγώνες που ακολούθησαν είναι ανεκτίμητη, καθώς τους εμπότισαν με τις ιδέες τους και τη δυναμική τους. Χαρακτηριστικό αυτού είναι πως, μέχρι και σήμερα, στις διαδηλώσεις του Black Lives Matter θα δει κανείς τις σημαίες με τον πάνθηρα να ανεμίζουν.

Οι δολοφονίες Αφροαμερικανών από αστυνομικούς, οι βασανισμοί τους, ο ρατσισμός και οι διακρίσεις δεν σταμάτησαν ποτέ. Τα πιο έντονα μαζικά ξεσπάσματα των τελευταίων χρόνων ήταν στο Λος Άντζελες το 1992, όταν αθωώθηκαν οι αστυνομικοί που ευθύνονται για την άγρια δολοφονία του Ρόννι Κινγκ επειδή απλά έτρεχε με υπερβολική ταχύτητα και στο Φέργκιουσον το 2014, με αφορμή την αθώωση του αστυνομικού δολοφόνου του Μάικλ Μπράουν. Κοινό στοιχείο αυτών, αλλά και πολλών άλλων εξεγέρσεων, είναι πέρα από την αστυνομική βία, η αντίδραση στην χρόνια καταπίεση που βιώνει ο αφροαμερικάνικος πληθυσμός της χώρας, η φτώχεια, η ανεργία, η γκετοποίηση και η περιθωριοποίησή τους.

Το κίνημα Black Lives Matter στις ΗΠΑ που ξεκίνησε μετά τη δολοφονία του George Floyd στις 25 Μαΐου, παρά τις προσπάθειες υπονόμησης και συκοφαντήσής του, έχει καταφέρει να εξαπλωθεί στις περισσότερες μεγάλες πόλεις της Αμερικής. Απέκτησε διευρυμένα ταξικά και πολιτικά χαρακτηριστικά και εξέφρασε το μεγαλύτερο μέρος του αμερικάνικου πληθυσμού, που βιώνει τις επιπτώσεις της πανδημίας και της διαχείρισής της, την απαξίωση της ανθρώπινης ζωής, τη φτώχεια και την ανεργία.

Είναι φανερό ότι όσο η εξαθλίωση μεγαλώνει και η ψαλίδα ανοίγει, ο αμερικάνικος λαός θα εξεγείρεται και θα συνδέεται με τα κινήματα των μειονοτήτων της χώρας. Όσο ο λαός θα αναγνωρίζει την ταξικότητα που διέπει κάθε ζήτημα και τον ρατσισμό ως εγγενές στοιχείο αυτού του συστήματος, έτσι ώστε να μπορεί ανεμπόδιστα να εκμεταλλεύεται τις μειονότητες οικονομικά, αλλά ταυτόχρονα να τις χρησιμοποιεί όποτε το έχει ανάγκη ως αποδιοπομπαίους τράγους, τόσο θα οργανώνεται και θα παλεύει συνολικά ενάντια στο καπιταλιστικό-ιμπεριαλιστικό σύστημα που τον καταπιέζει.

Εξάλλου, αν αναγνωρίσει κανείς την αντανάκλαση της φράσης του Μάρτιν Λούθερ Κινγκ «δεν γίνεται να είσαι υπέρ της δικαιοσύνης για κάποιους ανθρώπους και να μην είσαι υπέρ της δικαιοσύνης για όλους τους ανθρώπους» στο κεντρικό σύνθημα των Αφροαμερικανών του σήμερα «If we can’t breathe, you can’t breathe either», δε μπορεί παρά να δει, ότι τα ανικανοποίητα αιτήματα του χθες εμπνέουν τους αγώνες του σήμερα.

Ριάλιτι vs Reality

Κατερίνα Κωνσταντινίδου
Κοινωνιολογία Παντείου

Ένας στίχος λέει «Τόση μπάλα και τόση μούγκα είχαμε να δούμε από τη χούντα» κι επειδή όλα αλ-
λάζουν μα ίδια μένουν, στον σύγχρονο κοινωνικό
και εργασιακό μεσαίωνα, η νέα μπάλα ονομάζεται
ριάλιτι και ήρθε για να μας καταπλήξει. Άλλωστε,
διαχρονική αναγκαιότητα των εκάστοτε εξουσι-
αστών είναι η ιδεολογική χειραγώγηση των από
κάτω για τη νομιμοποίηση της κυριαρχίας τους,
τον αποπροσανατολισμό και πειθαναγκασμό των
μαζών. Μα ποια είναι η σχέση των ριάλιτι με την
πραγματικότητα;

Σχέση απλής συνωνυμίας, θα λέγαμε. Αν κα-
νείς ανοίξει την τηλεόραση, αρκούν λίγα επεισό-
δια για να γνωρίσει μια στρεβλά αποτυπωμένη
πραγματικότητα, όπου ζούμε σε βίλες με κήπο
και πισίνα, πληρωμένο φαγητό και ντυνόμαστε
με πληρωμένα πλην ακριβά ρούχα. Έτσι, έχουμε
άπλετο χρόνο να αράζουμε με τη σαμπάνια μας
και να μαλλιοτραβιόμαστε για τον κύριο
τέλειο ή για το ποια/ος θα γίνει η πιο πετυ-
χημένη κρεμάστρα ρούχων ή – χειρότερα
– επειδή δεν έχουμε τι άλλο να κάνουμε. Τέ-
τοια προγράμματα δίνουν την αίσθηση ότι
η ζωή είναι εύκολη, ανάλαφρη, με μια λέξη
χαζοχαρούμενη και μπορεί κανείς να ασχο-
λείται με δευτερεύοντα ζητήματα. Προά-
γουν την ατομικότητα και τον ανταγωνισμό
σε αισχρό σημείο, αποθεώνουν την επαγ-
γελματική ανέλιξη - σε βάρος άλλων. Το
«happy end» δεν λείπει ποτέ για όποιον έχει
γερό στομάχι και λίγη αξιοπρέπεια ώστε να
πουλήσει καλύτερα τον εαυτό του.

Τι συμβαίνει, όμως, στην πραγματικό-
τητα; Το ζήτημα της επιβίωσης είναι εκείνο
που για την πλειονότητα του κόσμου μονο-
πωλεί το ενδιαφέρον και την ενέργεια του.
Βάσει μιας βιαστικής υπόθεσης, μάλλον δεν
είναι εύκολο να απολαύσεις μια ηλιόλουστη
μέρα στην πισίνα (που δεν έχεις) και να συ-
ζητήσεις με φίλους ποιος θα σας αδειάσει
τη γωνιά στη σημερινή αποχώρηση, όταν
κυνηγάς δουλειές με το ντουφέκι κι έχεις
τρέχοντες λογαριασμούς. Η ατομική ανέλι-
ξη στη δουλειά, επίσης, δεν είναι και τόσο εύκο-
λη, όταν αντιμετωπίζεις ανύπαρκτα επαγγελματι-
κά δικαιώματα, αυστηρούς εργοδότες κι εργατικά
ατυχήματα.

Ένα ακόμη ζήτημα στο οποίο τα ριάλιτι συ-
γκρούονται με την πραγματικότητα είναι ο εγκλει-
σμός. Ενώ, εν μέσω πανδημίας, ο λαός θορυβείται
και μόνο στο άκουσμα του «lock down», για τους
παίκτες των ριάλιτι ο εγκλεισμός είναι ευλογία κι
όσο περισσότερο τόσο καλύτερα. Βέβαια, υπάρ-
χει η ειδοποιός διαφορά των «αντικειμενικών
συνθηκών», που καθιστούν αγεφύρωτο το χάσμα
μεταξύ εθελούσιου και καταναγκαστικού εγκλει-
σμού. Άλλωστε, αν ήμασταν στις Μπαχάμες, ούτε

η Δευτέρα δεν θα ήταν ίδια.

Και η βασική θεματική των ριάλιτι; Οι διαπρο-
σωπικές σχέσεις, που αποτελούν πόλο έλξης τη-
λεθεατών, ενώ υπάρχει η τάση παίκτες με έντονες
συμπεριφορές και αντιδράσεις να σχολιάζονται
περισσότερο, κάνοντας υψηλότερη τηλεθέαση.
Καλλιεργείται στον τηλεθεατή το ενδιαφέρον για
την παρατήρηση και παραβίαση της ζωής και
των προσωπικών σχέσεων του άλλου. Ξεχνάμε,
βέβαια, ότι από αυτές απουσιάζει το στοιχείο
της ελεύθερης επιλογής (οι παίκτες είναι άμεσα
ή έμμεσα αναγκασμένοι να δημιουργήσουν σχέ-
σεις). Οι σχέσεις των ανθρώπων μέσα στα ριάλιτι
κάθε άλλο παρά πραγματικές είναι. Είναι σύντο-
μες, χωρίς πραγματική βάση, δημιουργούνται με
υστεροβουλία (διαμόρφωση «στρατοπέδων» στο
παιχνίδι), είναι συνεχώς εναλλασσόμενες και το-
ξικές. Ενδεχομένως με την εμπάθεια που εκφρά-

ζεται μεταξύ τους, ο τηλεθεατής να επηρεάζεται,
θεωρώντας τέτοιες συμπεριφορές φυσιολογικές.
Σίγουρο είναι ότι τα πρότυπα αυτά καλλιεργούν
την τάση «όλα για το θεαθήναι», ακόμα και στις
προσωπικές σχέσεις.

Τέλος, αγγίζουν δύο ευαίσθητα κοινωνικά θέ-
ματα, αυτά του diversity και του γυναικείου ζητή-
ματος. Πολλά ριάλιτι δείχνουν να «αγκαλιάζουν»
τη διαφορετικότητα, συμπεριλαμβάνοντας άτομα
με τέτοια χαρακτηριστικά. Ωστόσο, αποτυγχά-
νουν - αν ήταν ποτέ αυτός ο σκοπός τους - καθώς
στα ίδια σόου παίρνουν μέρος παίκτες με ακραίες
συμπεριφορές που αναπαράγουν πρότυπα σεξι-
σμού και βίας. Ο συνδυασμός, άλλωστε, ανθρω-

πων με διαφορετικά κοινωνικά μπακράουντ και οι
μεταξύ τους εντάσεις, ανεβάζουν την τηλεθέαση.
Επομένως, ποιος νοιάζεται για τα επικίνδυνα πρό-
τυπα που δηλητηριάζουν την κοινωνία; Στη σκλη-
ρή πραγματικότητα όμως, τα άτομα που (τολμούν
να) διαφέρουν θα έρθουν αντιμέτωπα με τη βία
και τον αποκλεισμό είτε στις ερωτικές, είτε στις
φιλικές σχέσεις, είτε και στην εργασία. Εκεί απο-
δεικνύεται ότι ο πλαστός κόσμος των ριάλιτι δεν
υπάρχει.

Το ίδιο βέβαια ισχύει και για το γυναικείο ζή-
τημα, καθώς ο ρόλος της γυναίκας οριοθετείται
στενά σε αυτά τα σόου. Συχνές είναι οι αναφορές
στο πώς πρέπει να μιλάει, να στέκεται και γενικά
να συμπεριφέρεται μια γυναίκα, αντιδιαμετρικά
με το ρόλο του άνδρα στα ίδια ζητήματα. Παρ' όλα
αυτά, τα ριάλιτι προσπαθούν να μας πείσουν ότι
τα δύο φύλα αντιμετωπίζονται ίσα στην κοινωνία
και ιδιαίτερα στην εργασία. Στη καθημε-
ρινή ζωή, όμως, η γυναίκα έχει ένα πολύ-
πλευρο ρόλο με ίδιες και περισσότερες
υποχρεώσεις από αυτές ενός άνδρα στην
οικογενειακή και κοινωνική ζωή, αλλά με
λιγότερα δικαιώματα, ειδικά στον εργασια-
κό χώρο όπου υποτιμάται φανερά (για
παράδειγμα, χαμηλότεροι μισθοί σε ίδιες
θέσεις εργασίας).

Αυτά είναι λοιπόν τα λεγόμενα ριάλιτι,
των οποίων οι συνέπειες στην ψυχολογία
και τη συνείδηση του θεατή είναι κατα-
στροφικές. Συμβάλλουν στην αποξένωση
και την αποχαύνωση, στη θλιβερή εκείνη
κατάσταση όπου ένας άνθρωπος ζει μέσα
από τις εικονικές ζωές των άλλων, καθη-
λωμένος στον καναπέ. Αυτό τον οδηγεί
στην παραίτηση από οτιδήποτε παραγω-
γικό ή χρήσιμο για τη ζωή του. Με τα πρό-
τυπα των ριάλιτι, ο τηλεθεατής μαθαίνει
να αδρανεί, να προάγει την ατομικότητά
του για να εξασφαλίσει την εύνοια των
ανωτέρων του, άρα την επιβίωσή του,
όπως στα ριάλιτι οι παίκτες ξεχνούν κάθε
είδους συλλογική προσπάθεια. Αυτός εί-

ναι ο μόνος - και πολύ επικίνδυνος - πραγματικός
παράλληλισμός μεταξύ της προπαγάνδας των
ριάλιτι και της καθημερινότητας, όπως θέλει να τη
διαμορφώσει το σύστημα.

Τα ριάλιτι σόου, τα σόου της «πραγματικότη-
τας», που καμία σχέση δεν έχουν με αυτή, ξεκίνη-
σαν το '90 και συνεχίζονται ως σήμερα. Μεσουρα-
νούν στο χώρο της τηλεόρασης, δηλητηριάζοντας
τις αντιλήψεις του κόσμου και καθηλώνοντάς τον
στον καναπέ. Εμείς λοιπόν, ας μη δηλώσαμε συμ-
μετοχή σ' αυτά, αλλά στην ανατροπή της σαπίλας
στους δρόμους.

ΔΕ ΘΑ ΓΙΝΟΥΜΕ ΚΡΕΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΚΑΝΟΝΙΑ ΤΟΥΣ!
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΣΤΗΝ ΠΑΛΗ ΤΩΝ ΛΑΩΝ
ΠΟΛΕΜΟ ΣΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ
ΤΩΝ ΙΜΠΕΡΙΑΛΙΣΤΩΝ!

«Στρατηγέ, το τανκ σου είναι
δυνατό μηχανήμα.
Θερίζει δάση ολόκληρα
κι εκατοντάδες άντρες αφανίζει.
Μόνο που έχει ένα ελάττωμα:
Χρειάζεται οδηγό.
Στρατηγέ, το βομβαρδιστικό σου
είναι πολυδύναμο.
Πετάει πιο γρήγορα απ' τον
άνεμο κι απ' τον ελέφαντα
σηκώνει βάρος πιο πολύ.
Μόνο που έχει ένα ελάττωμα:
Χρειάζεται πιλότο.
Στρατηγέ, ο άνθρωπος είναι
χρήσιμος πολύ.
Ξέρει να πετάει,
ξέρει και να σκοτώνει.
Μόνο που έχει ένα ελάττωμα:
Ξέρει να σκέφτεται.»

«Ο πόλεμος που έρχεται
δεν ειν' ο πρώτος. Πριν απ' αυτόν
γίνανε κι άλλοι πόλεμοι.
Όταν ετέλειωσε ο τελευταίος,
υπήρχαν νικητές και νικημένοι.
Στους νικημένους, ο φτωχός λαός
πέθαινε από την πείνα.
Στους νικητές
ο φτωχός λαός πέθαινε το ίδιο.

Σαν έρθει η ώρα της πορείας
πολλοί δεν ξέρουν
πως επικεφαλής βαδίζει
ο εχθρός τους.
Η φωνή που διαταγές τους δίνει
είναι του εχθρού η φωνή.
Κι εκείνος που
για τον εχθρό μιλάει
είναι ο ίδιος τους ο εχθρός.»

Μπέρτολ Μπρεχτ
“Γερμανικό Εγχειρίδιο Πολέμου”

**ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΟΥΣ
ΔΕ ΛΟΓΑΡΙΑΖΕΙ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΕΣ
ΖΩΕΣ!**

- ΜΜΜ ασφυκτικά γεμάτα
- Λιγότεροι εργαζόμενοι
στα νοσοκομεία
σε σχέση με πέρυσι
- Παντελής έλλειψη μέτρων
στους χώρους δουλειάς

**ΜΟΝΗ ΔΙΕΟΔΟΣ Ο ΑΓΩΝΑΣ ΓΙΑ ΖΩΗ,
ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ, ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ!**

- ΜΑΖΙΚΕΣ ΠΡΟΣΛΗΨΕΙΣ ΜΟΝΙΜΟΥ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΑ
- ΑΝΟΙΓΜΑ ΝΕΩΝ ΚΛΙΝΩΝ ΚΑΙ ΚΛΙΝΩΝ ΜΕΘ
- ΔΩΡΕΑΝ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΑ ΤΕΣΤ ΚΑΙ
ΜΕΣΑ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ ΓΙΑ ΟΛΟ ΤΟ ΛΑΟ
- ΑΣΦΑΛΕΙΣ, ΔΩΡΕΑΝ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ

**ΙΣΗ, ΔΩΡΕΑΝ, ΠΛΗΡΗΣ
ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ
ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ ΓΙΑ
ΟΛΟΥΣ!**